

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 45 (2904) 2005 NOVEMBER-LAPKRITIS 8 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • tevzib@pathcom.com • Nr. kaina - \$1

Kalbant apie praeitį

Prisimintinas reiškinys: juo žmogus senesnis, juo daugiau jis kalba apie praeitį. Nėra abejonės, kad prisiminimai papildo senstančiojo gyvenimą, kuris daugeliui yra labai vienodas, neįdomus, tarsi be jokio turinio.

KARŲ, okupacijų, trėmimų ir kančių paliesta visuomenė, ypač jos dalis, patyrusi ir išgyvenusi bolševikų ir nacių režimų žiaurumus, savo praeitį atskleidžia prisiminimų išsakytais – knygomis, straipsniais laikraščiuose ir visais kitais būdais, nes noras tokia savo patirtimi pasidalinti yra gana stiprus ir suprantamas. O tai sudaro ir didelį pluoštą liudijimų, kurie gali būti reikalingi ateities istorikams. Netolimos praeities, tų okupacijų tyčinis skandinimas užmarštin yra nusikaltimas tiesai ir tikrovei. Žinoma, ne visiems toji praeitis maloni jau šių dienų vertinimais ją aptariant. Kaip tiksliai sakoma, negali būti lygybės ženklas tarp kentėjusio ir kankintojo. Tai visi žino. Vienybės ar kita kokia dingstimi bandymai viską sulieti į vieną istorinį gabalą priklauso klastojimų sričiai. Sibiro tremtiniai apie savo kančias, darbus, gyvenimo sąlygas, net ir kai kurias prošaites yra jau nemažai prirašę ir paskelbę. Įvairių autorių atsiminimai yra vieni į kitus gana panašūs, nes juk visi tremtiniai, kaliniai ėjo per tą patį pragarą, tik kitais vardais pavadintą. Tokių atsiminimų skaitytojai susipažįsta su gyvenimu tų tautiečių, kurie kentėjo. O ar nebūtų įdomu, taipgi ir istorikams naudinga, skaityti atsiminimus tų, kurie padėjo tas kančias organizuoti, kurie veikė drauge su okupantais, greičiausiai, nė netikėdami, kad kada nors bus kitaip, kad "nieks bus viskuo" apsisvers ant kito šono. Netikėjo ir nenorėjo, kad sugriūtų režimas, kuris jiems teikė neblogą, privilegijuotą gyvenimą.

KAS iš jų imtų ir išdrįstų parašyti atsiminimus? Juk jei tokia knyga pasirodytų, nėra abejonės, būtų gaudytė išgaudyta per vieną dieną, ir V. Petkevičiui su savo "durnių bestselerių" nebebūtų ko didžiulioti. Antra vertus, nuoširdūs kolaborantų pasakojimai ne vieną jų pastatytų kitoje šviesoje, nes ilgalaikė tyla dažniausiai sukuria aibes įtarinėjimų, net prasimanymų. Deja, šitokių įdomių skaitinių turbūt greitai nesulauksime? Va, jau vien archyvinį dokumentų slėpimas, privalomas priimtu specialiu įstatymu, daug ką pasako. Po 70 metų nei kentėjusių, nei kankintųjų gyvų tikrai nebebus, o Lietuvoje gyvens jau dvi naujos kartos, kurios apie okupacijas (o gal savanoriškus prisijungimus) sužinos tik iš knygų. O ką ir kaip reikia į jas rašyti, jau dabar maždaug "pagal įstatymus" nurodoma. Dėl tų svarbių dokumentų įslaptinimo buvo nemažai pasisakyta, protestuota. Buvo net politologų viešai pareikšta, kad tokio keisto įstatymo priėmimas prieš 10 metų būtų buvęs įvertintas kaip priešvalstybinė veikla. O įstatymų leidėjai, kiti vadovai ir valdovai – nė krust. Jokio rimtesnio atgarsio, išskyrus cinišką paaiškinimą: kažkas užregistravo įstatymo projektą, seimas nubalsavo, ir viskas padaryta pagal demokratinę tvarką... Nieko daugiau, o tik dar vienas ryškus ženklas, rodantis, kas vadovauja nepriklausomai Lietuvai. Apie tai jau irgi ne sykį pasisakyta tai šen, tai ten. Tačiau atsimintina ir tai, kad kokie rinkėjai, tokia ir valdžia. Mažai pasikeitę žmonės, mažai pasikeitusi ir valdžia. Aplinka kokia buvusi, o jai pasikeisti turbūt reikia daug daugiau laiko? Tačiau atsiminimų rašymo nereikėtų atidėlioti – nei sribams, nei jų viršininkams. Nereikėtų laukti, kol numirs paskutinis partizanas ar tremtinys. Č.S.

Šiame numeryje

- Laisvės kovotojų pagerbtuvės - 1 psl.
- Lietuvos kariuomenės sukaktį minint - 2,3 psl.
- Žaliasis tiltas Vilniuje ir jo "balvonai" - 3 psl.
- Lietuvių ir prūsų pėdsakai (tęsinys) - 4 psl.
- Juodų šešėlių kraštas - 5 psl.
- Lietuvių imigracijos sukaktis Brazilijoje - 6 psl.
- Seniausia lietuvių organizacija - 7 psl.
- Išpūdžiai iš darbuotės Šri Lankoje - 8 psl.
- Tautodailės puoselėtojai - 9 psl.
- Lituanistinis švietimas Bendruomenėje - 10 psl.
- Amerikos lietuvių kongresas - 11,14 psl.
- Gydytojas ir humanistas - 14 psl.

Laisvės kovotojų pagerbtuvės

Jiems atmintis neišblės, kovas su blogiu šventi kryžiai minės

ANTANINA URMANAVIČIENĖ

Lietuvos partizanų kapelionas mons. Alfonsas Svarinskas 2005 m. rugsėjo 18 d. pakvietė visus geros valios žmones, mylinčius Lietuvą ir gerbiančius šventą laisvės kovų kelią, atvykti į šventę prie Mūšos, Partizanų parką, Ukmergės rajone.

Atvyko gausybė žmonių: gražūs, pasidabruotų plaukų surogomis, lendenčiomis iš po kariškų partizaniškų kepurų, pasitempę, karine uniforma, kokia prieš dešimtmečius vilkėjo ir mūšuose su okupantu dėvėjo, Lietuvos laisvės kovotojai, politkaliniai, tremtiniai, bendraminčiai.

Susirinkusius pasveikino Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius.

Iškilmės prasidėjo šv. Mišiomis už žuvusius ir gyvus partizanus. Šv. Mišioms ir renginiui vadovavo arkivyskupas S. Tamkevičius. Šventės dalyviai įdėmiai klausėsi jo prasmingo pamokslų. Jis priminė, kad visais laikais žmogų sekioja pavojai, kai gyvenimo pagrindiniu tikslu pasirenkamos materialinės gėrybės, išstumiančios iš gyvenimo mūsų dvasines vertybes. Didžiausia klaida – didelių pinigų troškimas. Dėl šios aistros, gimdančios nuodėmę, vyksta plėšimai, žudymai.

Neužleidžia gerumui ir meilei savo pozicijų prekyba narkotikais, moterimis, vaikais. Traukiasi šalin valstybės pamatų stiprybė – šeimos santarvė. Jos vieton lenda "partnerystė", "skudurų sumetimas". Lietuviai reikia galvoti, kur mes einame? Kuo viskas gali pasibaigti?

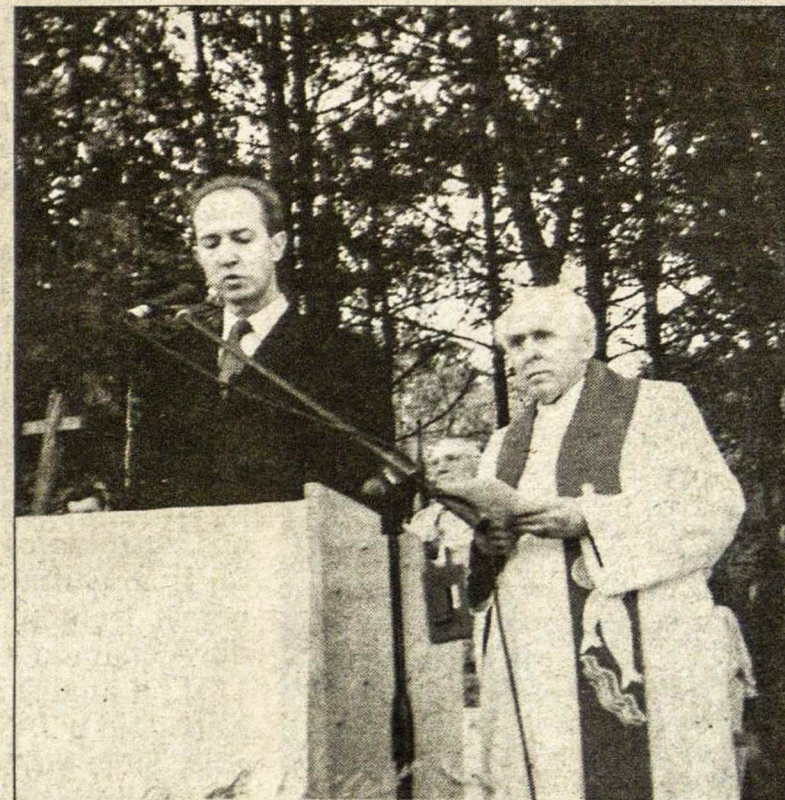
Šitie negatyvūs dalykai – tarnystė pinigui jaudina partizanus, žinojusių tikrą kelią, vieno tikslo siekusius – Tėvynės laisvės ir nepriklausomybės.

Kalbėjęs partizanų kapelionas kun. A. Svarinskas priminė paminklų pašventinimą: Didžiosios kovos partizanų apygardos Lietuvos partizanų parke pradėjusiam kurti 1993 m. kryžių JAV prezidento Ronaldo Reagano, Blogio imperijos nugalėtojo garbei, nes jis pirmasis iškėlė bolševikų pavergtų tautų ir politinių kalinių problemą; taip pat paminklo penkiems Vyčio apygardos partizanams broliams Katlioriams. Paminklų šventinimo apeigos patikėtos arkivyskupui S. Tamkevičiui.

Kapelionas A. Svarinskas padėkojo geriems žmonėms, rėmusiems partizanų parko įsteigimą, paminklų statymo idėjos įgyvendinimą, kruopštų aplinkos sutvarkymą, suolų dalyviams pagaminimą.

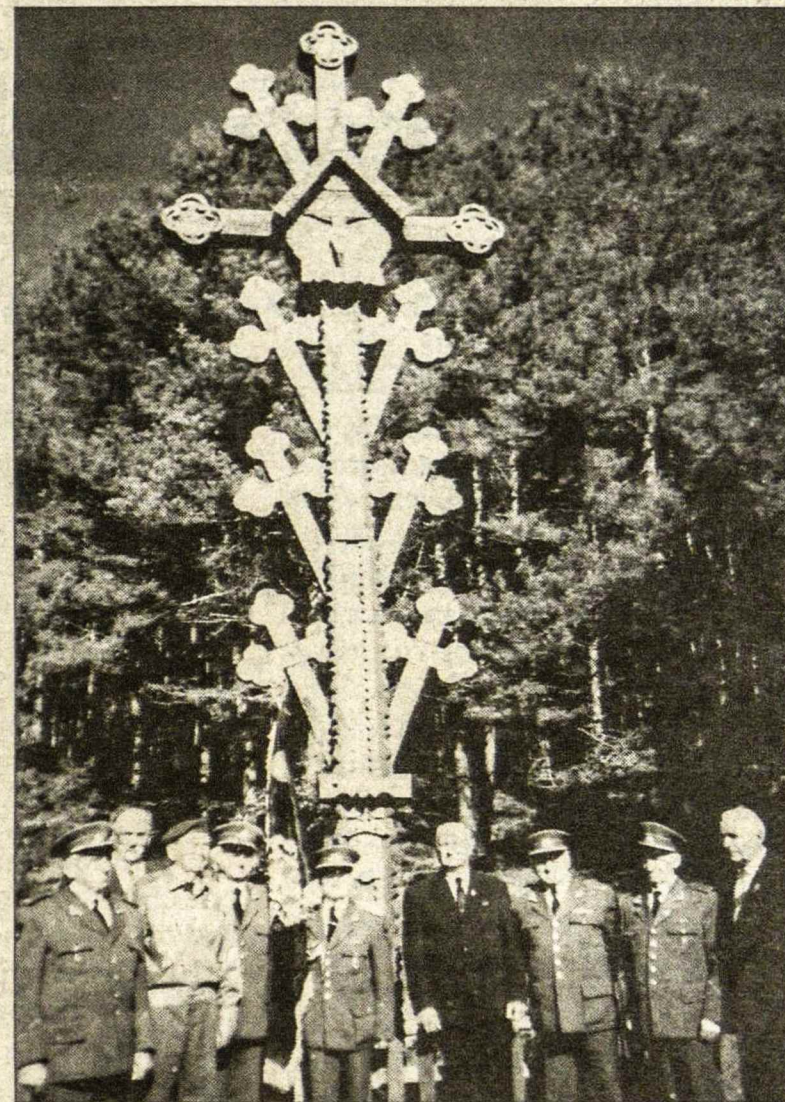
Jis paaiškino, kad gražiame didingame Prezidentui kryžiuje yra devyni kryželiai, simbolizuojantys devynias partizanų apygardas: Algimanto, Dainavos, Didžiosios kovos, Kęstučio, Prisikėlimo, Tauro, Vyčio, Vytauto, Žemaičių. Šv. Mišių metu ant altoriaus stovėjo nedidelis medinis kryželis. Kapelionas sakė, kad jį bučiavę Vyčio partizanai, atlikdami priesaiką. Taip pat jis išreiškė didelę pagarbą, nuoširdų dėkingumą Prezidentui R. Reaganui, ištraukusiam jį iš gulagų.

Iškilmėse dalyvavo garbingi svečiai: JAV ambasados Lietuvoje darbuotojai. Ambasadoriaus pavaduotojas susirinkusiems papasakojo lietuvių kalbą apie kunigo A. Svarinsko gyvenimą ir veiklą, ginant Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, didelę jo meilę žmogui, Tėvynei Lietuvai, lagerio kančias ir dvasinę stiprybę. Viceambasadorius gerai žino Lietuvos istoriją. Priminė, kokių kelių einant pasiektą lemtingą Vasario 16-oji. Po 22 metų sovietinė tironija greitai pradėjo vykdyti lietuvių tautos naikinimo politiką. Nepriklausomybę teko ginti parti-

Thomas P. Kelly skaito R. Reagano našlės laišką lietuviams. Šalia jo – kun. A. Svarinskas

Ntr. autorės

Lietuviškas kryžius, skirtas buvusiam JAV prezidentui R. Reaganui

Ntr. autorės

zanams.

Vakarų ir Ameriką pasiekė pro geležinę sieną prasiskverbusi LKB kronika. Jos leidimu ir dėl jos nukentėjo Nijolė Sadūnaitė, arkivyskupas S. Tamkevičius, kapelionas A. Svarinskas ir kiti didžiausios pagarbos verti Lietuvos žmonės. Amerikai okupuotų Pabaltijo valstybių vizija – laisvos ir nepriklausomos valstybės.

Jis perskaitė buvusio prezidento R. Reagano našlės Nancy Reagan laišką, kuriame ji nuoširdžiai dėkojo Lietuvai už jos vyro gražų pagerbimą.

Šventėje dalyvavo ir kalbėjo Vytautas Landsbergis, LLS prezidiumo pirmininkas Jonas Čeponis, gen. mjr. Jonas Kronkaitis, Čėčėnijos atstovė, kiti garbūs svečiai.

Giedojo Lietuvos karo akademijos kariūnų choras. Iškilmėse dalyvavo ir iš Alytaus Dainavos apygardos partizanai: Kazimieras Savičius-Uranas, Juozas Janulevičius-Sapnas, Vytautas Žilionis-Kampinis, Jonas Gaidys-Savanoris, Juozas Milutis-Jaunutis, Kajetonas Karčiuskas-Klevas, Juozas Makselė-Šarūnas.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada.

Tel. 905 275-4672 • FAX 905 290-9802

E-mail: tevzib@pathcom.com • www.tzib.com

Agreement No. 40012376 PAP Registration No. 09408. CPM 1001760.
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: vyr. red. prel. dr. Pr. Gaida, red. Č. Senkevičius, red. R. Sakalaitė-Jonaitienė, techninė red. V. Tumosienė. Metinė prenumerata - \$50, rėmėjo - \$60, garbės - \$70. Oro paštu į užjūrius - \$170, paprastu paštu - \$60. Amerikoje - JAV dol.

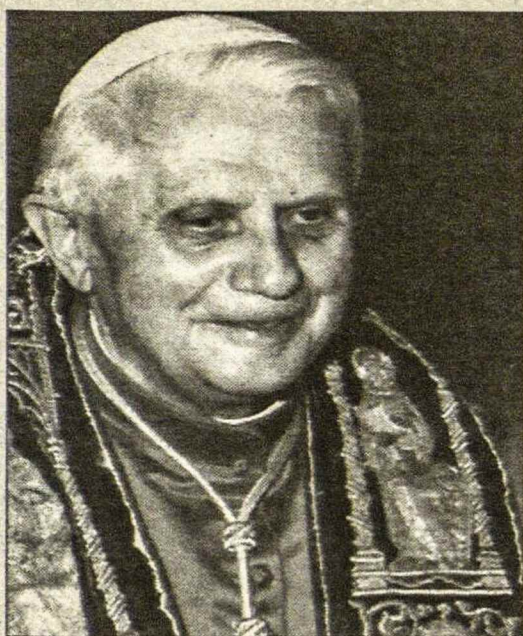
Keičiant adresą kreiptis į "TŽ" administraciją. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland) is published weekly by the Lithuanian Canadian R.C. Cultural Society "Žiburiai", Inc.

Subscriptions: regular - \$50, patron - \$60, sponsor - \$70 per year. Airmail overseas - \$170, regular mail overseas - \$60. US subscriptions are payable in US funds. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address given above.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

Popiežiaus Benedikto XVI pirmoji knyga jam esant popiežiumi išleista Vatikane, Italijoje ir dar 16-oje valstybių. Rinkinyje *Dievo revoliucija* yra sukauptos jo kalbos iš šių metų rugpjūčio mėnesio įvykių Kiolne, Vokietijoje, įskaitant Pasaulio jaunimo dienas, susitikimus su Vokietijos žydų ir musulmonų bendruomenėmis. Italijoje 129 puslapių leidinyje atsirado knygynuose spalio 11 d., o angliškasis vertimas bus Kanadoje ir JAV-se spalio pabaigoje. Šioje knygoje Šventasis Tėvas apibūdina savo pontifikato numatytas gaires, kalba apie krikščionių tikėjimą, žmonijos likimą, Izraelio valstybės būklę, islamą, bažnyčios ir visuomenės palikimą ir ateitį. (*The Catholic Register* 23.X.2005)

Šviesa ir gyvenimas – apmąstymų knyga (antra laida) kun. Vytauto Piktūnos išėjo iš spaudos ir yra parduodama Lietuvos knygynuose. Persiuntimas registruotu oro paštu - \$42 (JAV dol.) Užsakymus siųsti: Irena Žemaitaitis, 140 Highlawn Road, Fairfield, CT 06824 USA.

Sakralinės muzikos festivalis

VYTAUTAS KUTKEVIČIUS

Šį rudenį jurbarkiečiai sulaukė labai įspūdingo renginio – trečiojo sakralinės muzikos festivalio, kuris spalio 7, 8, 9 dienomis įvyko Jurbarko Švč. Trejybės šventovėje. Buvo sulaukta ansamblių, atliekančių religines giesmes, iš įvairių Lietuvos vietų, o taip pat iš Bulgarijos ir Latvijos. Pastarieji du kolektyvai mūsų krašte apsilankė pirmą kartą.

Svečiams buvo įdomu sužinoti, kaip jų giesmės įvertins mūsų klausytojai, o mums rūpėjo išgirsti jų savitus balsus.

Spalio 7 d. į vakarines šv. Mišias šventovėje prigužėjo žymiai daugiau jurbarkiečių negu įprasta – mat jose jau giedojo sakralinės muzikos festivalio kolektyvai. Savo aukštą meninį lygį, kaip visuomet, parodė Jurbarko kultūros centro vokalinis ansamblis "Verdenė", vadovaujamas Dalios Jonušauskienės. Nors ir nelabai įprasta šventovėje, klausytojai nepagailėjo skambių plojimų. Pasirodė ir iš Latvijos atvykęs moterų vokalinis ansamblis "Anima sollo", vadovaujamas Maritte Purina.

Šeštadienio popietę įvyko didysis festivalio koncertas "Tave, Dieve, garbinam". Beveik visi kolektyvai atliko po tris kūrinius. Koncertą pradėjo Jurbarko Antano Giedraičio-Giedraus gimnazijos merginų choras, vadovaujamas mokytojos Danutės Lapienės. Ypač subtiliai atliko sudėtingą D. Pacini *Ave Maria*, akompanuojant fortepijonu ir smuiku.

Vis plačiau garsėja Vadvėgrių sakralinės muzikos ansamblis, vadovaujamas energingos Linos Lukošienės. Savo gausiame

repertuare turi net Pietų Afrikos krikščionių giesmę. Atliekant šį kūrinių, buvo akompanuojama net 2 afrikietiškais instrumentais. Jurbarkiečiams buvo naujiena išgirsti Panevėžio rajono Miežiškių kultūros centro vokalinį ansamblį, vadovaujamą Linos Kairytės. Beje, ansamblis jau turi koncertinį patyrimą – lankėsi Vokietijoje, Olandijoje. Atlieka lietuvių ir užsienio kompozitorių giesmes.

Giedodamas senovinę Martyno Mažvydo giesmę, savo pasirodymą pradėjo Lietuvos evangelikų liuteronų religinės muzikos "Sandraugos" jaunimo choras *Cantate Domino*, vadovaujamas Editos Fiodorovos. Choras gyvuoja nuo 1944 m., yra daug kur koncertavęs, turi išleidęs kompaktinę plokštelę.

Sekmadienį vykęs koncertas buvo skirtas bulgarų pasirodymui. Beje, jų choras dalyvavo rytinėse šv. Mišiose Vadvėgrių šv. Juozapo šventovėje. "Arsmusica Shoumen" choras susibūrė 2002 m. Jo steigėja ir vadovė Juliana Panova, Šaumenio universitete dėstanti chorinį dirigavimą. Chore dainuoja muzikos mokyklos mokytojai, studentai bei vyresnių klasių moksleiviai. Jau yra koncertavę Graikijoje, Juodkalnijoje, Serbijoje, Vengrijoje, Čekijoje. Chorų festivaliuose laimėjo ne vieną prizą. Šiandien, įgyvendindamas projektą "Viešingos Europos muzikinis albumas", parengė Europos sąjungai priklausančių šalių muzikinius kūrinius. Kaip dovaną mums, lietuviškai pagiedojo giesmę *Tėve mūsų*. Žmonėms, išsiilgusiems dvisingos muzikos, ir šis festivalis buvo nuostabi dovana.

Lietuvos kariuomenės sukaktį minint

IGNAS MEDZIUKAS

Lietuvos Valstybės taryba 1918 m. lapkričio 4 d. pavadė prof. A. Voldemarui sudaryti laikiną Lietuvos vyriausybę. Padėtis tuo metu buvo labai sunki. Pakrikusi ir demoralizuota vokiečių kariuomenė savivaliavo ir plėšikavo. A. Voldemaras, šalia ministerio pirmininko pareigų, buvo pasiėmęs užsienio reikalų ir krašto apsaugos ministerijas. Jis per daug pasitikėjo kaimynais. Sakė: "Karo mes su niekuo nevedame, ir nei vienas iš mūsų kaimynų neturi pagrindo mus užpulti". Tai buvo teoretiški samprotavimai.

Sovietų Rusija, skleisdama pasaulinės revoliucijos idėjas, pasiuntė Raudonąją armiją, kuri žadėjo Lietuvos žmonėms atnešti laisvę ant durtvų. Lenkija mėgino prisijungti Lietuvą, remdamasi unijos ryšiais. Padėtis buvo aliarmuojanti. Tuo metu Vilniuje susirinkę lietuviai karininkai, grįžę iš Rusijos, ragino vyriausybę organizuoti kariuomenę. Pagaliau 1918 m. lapkričio 23 d. krašto apsaugos ministerija išleido pirmąjį įsakymą kariuomenei. Ši data yra laikoma Lietuvos kariuomenės gimimo diena. Alytuje buvo steigiamas I-sis pėstininkų pulkas. Į Lietuvos kariuomenę buvo užsiregistravę savanoriai tik apie 100 karininkų ir apie 50 kareivių.

Gruodžio 18 buvo sudaryta nauja Lietuvos vyriausybė su ministru pirmininku Mykolu Sleževičiumi ir krašto apsaugos ministru Mykolu Velykiu. Jie jautriu atsišaukimu kreipėsi į Lietuvos jaunimą ginti tėvų žemę, kvietė ir kitataučius Lietuvos gyventojus stoti savanoriais į kuriamą kariuomenę. 1919 m. sausio mėn. jau buvo apie 3000 karių savanorių. Bet jie buvo blogai aprenkti ir prastai ginkluoti.

Daugelis jaunų moksleivių, išgirdę apie kariuomenės kūrimąsi, paliko mokyklą ir stojo savanoriais. Bet tuo pat metu miestuose vyko ir mitingai, kuriuose buvo raginama kurti darbininkų tarybas, organizuoti darbininkų valdžią, ruošti proletariato diktatūrą ir laukti pagalbą iš rytų. Karininkams paruošti buvo įsteigta karo mokykla, į kurią įstojo 124 savanoriai. Daugiausia jų buvo 17-19 metų, buvo ir jaunesnių. Pirmoji laida baigė mokslą liepos 6 d. 89 kariūnai buvo pakelti į pirmąjį karininko laipsnį ir 7 puskarininkais su teise būti pakeltais į karininkus savo dalyse.

Lietuvai apginti neužteko savanorių, todėl buvo paskelbta mobilizacija. Plk. K. Žukas savo atsiminimuose *Žvilgsnis į praeitį* pasakoja, kad jis, būdamas I at-

Pirmasis ministras pirmininkas A. Voldemaras

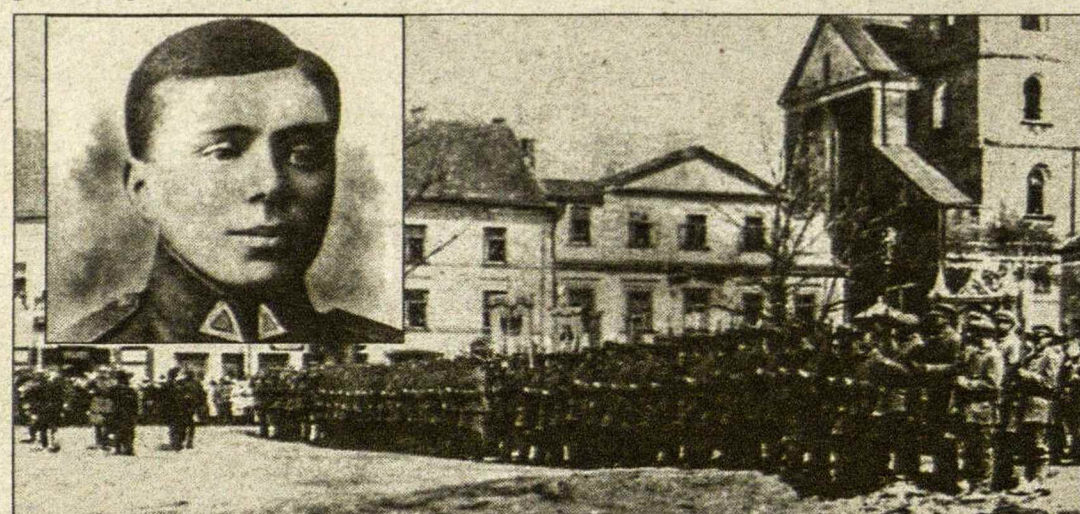
Ntr. Lietuvos istorijos vaizdai

sargos bataliono vadu, gavo Marijampolėje apie 4000 naujokų, kuriuos turėjo greitai apmokyti ir paruošti kautynėms, bet visas apginklavimas buvo tik 37 vokiečių šautuvai ir vienas sudaužytas mokomasis kulksvasidis, taigi ginklų trūkumas buvo didelis. Paaškęs, kad tik spekuliacijos keliu buvo galima iš vokiečių ginklų nusipirkti. Iš tikrųjų vokiečiai sąjungininkų buvo įpareigoti ginklus ir kitus karinius reikmenis palikti Lietuvoje. Deja, jie to nepaisė. Tėko tartis su karininkais ir kitais pažįstamais ir, surinkus 21 tūkstantį markių, iš vokiečių nupirkti 300 naujų šautuvų ir 300 tūkstančių šovinių.

Naujai susiorganizavusiai Lietuvos kariuomenei teko kovoti su bolševikais, bermontininkais ir lenkais. Sunkiausios kovos buvo su lenkais, nes jie nepaisė jokių susitarimų. Už pasižymėjimus frontuose jauni, tik ką baigę karo mokyklą karininkai, Vyčio kryžiumi buvo apdovanoti 28 pirmosios karo mokyklos laidos auklėtiniai. Kautynėse žuvo 6, dingo be žinios kautynių lauke du. Pirmoji šios laidos auka buvo I pėst. pulko jaunesnysis karininkas Jurgis Sideravičius, žuvęs 1919 m. rugpjūčio 24 d. kautynėse su bolševikais netoli Balčių dvaro.

Plk. J. Žukas savo atsiminimuose mini žydų tautybės pirmosios karo mokyklos laidos auklėtinį lt. Abą Ganionskį, kuris rodė tarnyboje didelį uolumą. Bet charakteringiausia, kad rastame Kaune Nekrošo sode peoviakų (POW) archyve, tarp kitų dokumentų, buvo ir I atsargos bataliono karininkų charakteristikos. Būdingiausia buvo lt. A. Ganionskio: "Žydas, karštas Lietuvos patriotas, neapkenčia žydų ir lenkų. Puikiai šaudo".

Sunkiai atgavusi laisvę ir apgynusi nepriklausomybę, lietuvių tauta džiaugėsi ir visoje srityje darė didelę pažangą, neužmiršdama, kad kone trečdalis

Pirmoji Lietuvos kariuomenės priesaika 1919.V.11 Kaune, Rotušės aikštėje. Fone - pirmasis Lietuvos karininkas, I-ojo pėstininkų pulko vadas A. Juozapavičius, žuvęs Nepriklausomybės kovose su bolševikais

Ntr. Gimtoji istorija

etninių žemių su sostine Vilniumi buvo nuo jos atplėsta.

Deja, du diktatoriai, suradę patogų momentą, pasirašė Nepriklausomybės laidotuvių aktą. Po ultimatumo į Lietuvą buvo įvesta sovietų kariuomenė, o Lietuvos kariuomenė tapo "liaudies armija", vėliau įjungta į 29-ji sovietinį korpusą. Daugelis karininkų neva buvo išsiųsti tolimesniam apmokymui karo akademijoje, o iš tikrųjų nuginkluoti ir išstremti į Norilsko priverčiamųjų darbų lagerius ar prie Lamos ežero, kur jų laukė sunkūs darbai, badas ir mirtis, nes tik retas išliko gyvas.

Kilus 1941 m. karui, daugelis lietuvių karių atspalaidavo iš sovietinių dalinių. Tikintis, kad bus proga atgauti Nepriklausomybę, suorganizuoti savisaugos batalionai. Deja, susikūrusi Laikinoji Lietuvos vyriausybė turėjo nutraukti savo darbą, nes nacių planai buvo tam priešingi. Savisaugos daliniai perimti vokiečių policijos vadovybės turėjo atlikti jiems skiriamus uždavinius: kai kurie kovojo fronte, kiti su raudonaisiais partizanais ar saugojo geležinkelius, tiltus ar kitus svarbius objektus.

1944 m. buvo suorganizuota gen. Plechavičiaus vadovybėje Vietinė rinktinė iš 12 tūkstančių karių. Vokiečiams norint panaudoti rinktinės karius jų numatytiems tikslams, kariai išsisklaidė, išskyrus gal 3000, kurie prievarta buvo išvežti kaip "savanoriai" į Vokietiją, kur turėjo saugoti aerodromus ar atlikti kitus darbus.

1944 m. grįžtant į Lietuvą Raudonajai armijai, visi suprata, kad bus blogai, nes prisiminta areštai ir deportacijos bei žudymai kalinių ir šiaip nekaltų žmonių. Okupantai paskelbė visų gimusių 1908-1926 m. vyrų mobilizaciją. Buvo surinkta ir sugaudyta daugiau kaip 100 tūkstančių, kurie mažai apmokyti pasiūstį į frontą prieš vokiečius. Mobilizacija ir žudymas gyventojų, deginimas trobesių iššaukė pasipriešinimą prieš okupantus. Jauni vyrai išėjo į miškus, sudarė partizanų dalinius, tikėdamiesi, kad karui pasibaigus, bus atstatyta Lietuvos Nepriklausomybė, kaip buvo skelbiama Atlanto chartoje. Bet tai buvo tik iliuzija, nes vakariečiai pataikavo Stalinui.

Partizanai tęsė atkaklį kovą su okupantai, bet jų jėgos silpnėjo. Prieš partizanus buvo pasiūstį gerai ginkluoti kariuomenės daliniai ir vadinami "stribai". Partizanai tęsė Lietuvos kariuomenės tradicijas, ėmė veikti kaip pagrindinė savanorių organizacija: kūrė štabus, naudojo kariniais statusais, uniformomis, laipsniais, naršumo pažymėjimais. Partizanams labai pakenkė šnipai ir provokatoriai. Bet partizanams lemiamą smūgį sudavė KGB Sokolovo smogikai, į kuriuos buvo užverbuota net kai kurie buvę partizanų vadai. Partizanai pripažinti oficialiai Lietuvos kariais, nes jie labai daug aukų sudėjo ant Tėvynės laisvės aukuro.

Tiesiog nuostabus dalykas kai Vilniuje prie Televizijos bokšto 1991 m. sausio mėn. beginklė minia stėjo prieš tankus.

Nukelta į 3-čią psl.

Žaliasis tiltas Vilniuje ir jo "balvonai"

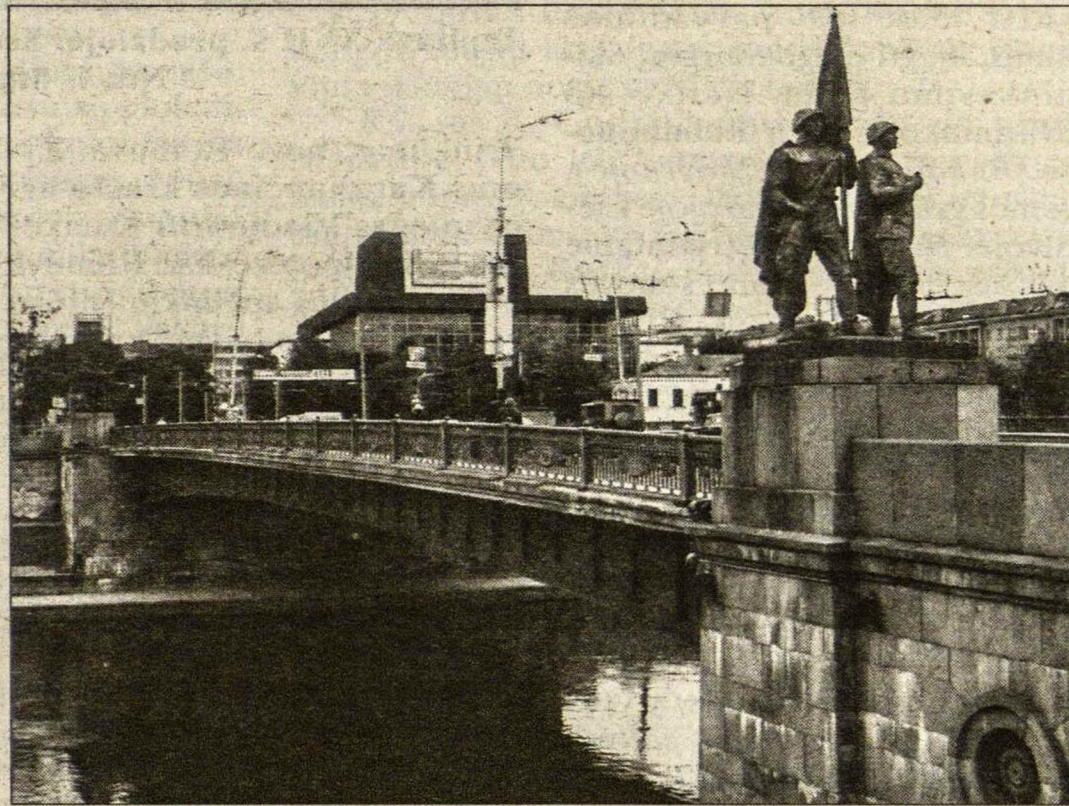
Architektūriniai Vilniaus miesto kontrastai žvelgiant į Žaliąjį tiltą

Ntr. S. Sajausko

S. SAJAUSKAS

Nepaprastai sparčiai europėjantis Vilnius stebina moderniais dangoraižiais, superhiper-marketu "Akropolis", 10,000 vietų sporto arena "Siemens", vakarų stilių įgijusiu penkių žvaigždučių viešbučiu "Crowne Plaza" (sovietmečiu buvusi "Draugystė" viešbučiu), "Stiklių" restoranu ir kitais vietinės reikšmės pastatais. Tačiau bene labiausiai stebina pačiame Gedimino sostinės centre Žaliasis tiltas. Taip vadinamas dėl žalia spalva nudažytų geležinių tvorelių.

Žaliasis tiltas stebina ne tiek romantišku pavadinimu, kiek šiuropinčiai kontrastingu tilto skulptūriniu apipavidalimu: kiekviename tilto kampe stovi sovietinių laikų skulptūros, vilniečių vadinamos "balvonais", simbolizuojančios sovietinę "gerovę". Ir nors jau 15 metų sovietinė "gerovė" nuėjo nebūtin, o kolūkiečiai tapo ūkininkais, Vilniaus miesto tarybos nariams nekęla rankos nubalsuoti, kad jos simboliai būtų paslėpti nuo žmonių akių ir nešiuropintų jų vaizduotės. Kalbama, esą paminklosaugininkai neleisdžia jų nugriauti, nes šiuos "balvonus" kūrė talentingi skulptoriai - Bronius Pundzius, sukūręs skulptūrinę grupę *Taikos sargyboje*. Išties tai fotografiškai tiksliai nulipdytos ir iš geležies nulietos dviejų okupantų, apsiginklavusių kulašnikovu (sovietinis automa-

Broniaus Pundziaus skulptūrinė grupė "Taikos sargyboje" ant Žaliojo Vilniaus tilto

Ntr. S. Sajausko

tinis šaunamasis ginklas) ir binokliu (priešui žvalgyti), laikanti vėliavą (aišku, raudoną) skulptūros. 1947 m. tapęs sovietiniu profesoriumi Bronius Pundzius panašiais meno kūriniais aprūpino ir Karaliaučių, atsiprašau, Kaliningradą, sukurdamas skulptūrinę grupę *Šturmas*, Marijampolę, atsiprašau, Kapsuką, kuriame tebestovi obeliskas su reljefu *Už mūsų Tarybinę Tėvynę*. Kūrė jis ir leninus, kapsukus, bet kaip gi galima paniekinti skulptoriaus, sukūrusio Dariaus-Girėno stalinę skulptūrėlę, kūrybą... Jeigu Vilniaus miesto tarybos nariai (pirmininkas Artūras

Zuokas) per penkiolika metų dar neatsibudo iš jiems malonaus sovietinio sapno ir negali atsisakyti širdžiai taip brangių simbolių, tai saugodami vilniečių (o ir atvykstančių Vilniaus svečių) širdis nuo infarkto, galėtų kiek sušvelninti Vilniaus kontrastus, pavadindami Žaliąjį tiltą Raudonuoju, atitinkamai perdažant tvoreles. Arba gražinti senąjį SSRS čekisto Nr. 1. Geležinio Felikso-Dzeržinskio vardą. O dar geriau - ir tą, ir aną. Tada ne tik tilto tvorelių spalva, jo pavadinimas, bet ir geležinių skulptūrų medžiagiskumas atitiktų jo simbolių prasmę.

Lietuvos kariuomenės...

Atkelta iš 2-ro psl.

Vyčio Kryžiaus ordinas buvo teikiamas nepriklausomybės kovų dalyviams. Ntr. Lietuvos istorijos vaizdai

Deja, barbarai iš rytų keliolika gynėjų nužudė, daugelį sužeidė. Pasiryžėliai, susirinkę ginti Aukščiausios tarybos rūmų, buvo įspėti, jei bus puolami rūmai, maža galimybė išlikti gyviems.

Kun. Robertas Grigas prisaikintiems ginti rūmus suteikė nuodėmių atleidimą. Jie irgi buvo kaip nežinomi kariai. Jų drąsą ir pasiaukojimą įvertins istorija. Tokie pavyzdžiai, ugdant patriotizmą, turėtų būti nuolat primenami Lietuvos mokyklose.

Atgavusi Nepriklausomybę Lietuva ėmė organizuoti krašto gynybą. Jos karinės pajėgos susideda iš sausumos kariuomenės, karo aviacijos ir karo laivyno. Svarbiausia pajėga laikoma Geležinio vilko motorizuota brigada, apginkluota lengvais ginklais: šautuvais, kulkosvaidžiais, minosva-

džiais, prieštankiniais ir priešlėktuviniais ginklais, turi šarvuotųjų. Dar yra Vytauto Didžiojo jėgerių batalionas - kariuomenės elitas; pionierių batalionas ir komendantinis batalionas.

Taip pat yra Savanoriška krašto apsaugos tarnyba, suskirstyta į 22 batalionus. Šios tarnybos karininkai ir puskarininkai yra profesionalūs kariai, kiti yra savanoriai, tarnaujantys be užmokėčio. Treniruotis jie turi ne mažiau kaip 20 dienų per metus.

Gen. J. Kronkaičiui vadovaujant, Lietuvos kariuomenė apginkluota pagal NATO standartus. Buvo atkreiptas dėmesys į karius, jų gyvenimo ir mokymo sąlygas. Lietuvos kariai dalyvauja tarptautinėse misijose Balkanuose, Afganistane, Irake. Įstojus į NATO Lietuvai, Latvijai ir Estijai, šių valstybių oro erdvę saugoja tai organizacijai priklausančių šalių lėktuvai.

Lietuvos karys fronte nepriklausomybės kovose

Ntr. Lietuvos istorijos vaizdai

SAVAITĖ LIETUVOJE

NATO pasitarimas

Spalio 24 d. Vilniuje vyko neoficialus pasitarimas Ukrainos gynybos reikalais, šiai valstybei ketinant rengtis ŠAS narystei. Dalyvavo 10 gynybos ministerių, tarp jų - JAV gynybos sekretorius Donald Rumsfeld, 18 viceministerių arba valstybės sekretorių, kitų aukštųjų pareigūnų, valstybių nuolatinių atstovų prie ŠAS (NATO) - iš viso 240 svečių iš užsienio. Buvo 31 delegacija - ŠAS valstybių, Ukrainos, ŠAS - vadovaujamas generalinio sekretoriaus Jaap de Hoop Scheffer, kuris pirmininkavo pasitarimui, Civilinio ir karinio komitetų. Tai buvo ketvirtas neoficialus ŠAS ir Ukrainos gynybos ministerių pasitarimas, tačiau pirmas po praėjusių metų pabaigoje įvykusios "oranžinės revoliucijos".

Trijose sesijose aptarta Ukrainos gynybos politika ir ginkluotųjų pajėgų reforma, Ukrainos ir ŠAS dialogo gynybiniai požiūriai bei būdai, kaip Ukrainai geriau pasirengti narystei, ir Ukrainos saugumo sektoriaus - ginkluotųjų pajėgų, vidaus reikalų sistemos, policijos reforma. Susitikime nepriimti sprendimai, tačiau pasirašytas protokolai, patvirtinantis valstybių pritarimą ŠAS ir Ukrainos gynybos reformos grupės programai.

Susitiko su Vengrijos ministru

Vilniuje spalio 25 d. susitiko Lietuvos krašto apsaugos ministeris Gediminas Kirkilas ir Vengrijos gynybos ministeris Ferenc Juhisz. Jie susitarė aktyviau bendradarbiauti karinėje srityje. G. Kirkilas pakvietė Vengriją prisijungti prie ŠAS vykdomos Baltijos oro policijos misijos. F. Juhisz pranešė, kad Vengrija žada vadovauti vienai iš Afganistano provincijoje atkūrimo grupių, ir paprašė Lietuvos specialistų pasidalinti patirtimi ruošiantis šiai misijai. Susitikime taip pat buvo aptartas valstybių vadovavimas tarptautinėse užduotyse, gynybos reformos bei finansavimo klausimai.

Svečias, kuris pirmą kartą lankėsi Lietuvoje, taip pat susitiko su seimo Valstybinio saugumo ir gynybos komiteto nariais, Užsienio reikalų ministerijos sekretoriumi Daliu Čekuoliu, padėjo gėlių ant Austrijos-Vengrijos monarchijos karių kapavietės Vilniaus Vingio parke.

Lankėsi Rusijos parlamentaras

Spalio 26 d. Lietuvoje lankėsi Rusijos parlamento delegacija su vadovu Viktoru Opekunovu. Spaudos konferencijoje jis teigė, kad Lietuvos seimo priimta rezoliucija, vertinanti incidentą su Rusijos kariniu orlaiviu Su-27 aplink Kybės, neturi juridinės galios. Dėl Lietuvos siūlymo demilitarizuoti Karaliaučius, jis pabrėžė, kad ši sritis priklauso Rusijai, ir ji turi visus įgaliojimus spręsti šios srities plėtros, taip pat ir ekonominės plėtros, perspektyvas. Vėliau jis pripažino gal per griežtai pasisakęs šiuo klausimu.

Seimo tarpparlamentinių ryšių su Rusija grupės pirmi-

ninkas Bronius Paužas teigė, kad ginkluotės sumažinimas Karaliaučiuje gal nėra vien Lietuvos ir Rusijos reikalas, tai yra ir ŠAS (NATO) reikalas. Rezoliucijoje, priimtoje Lietuvos seime spalio 13 d., pareiškiamas siekis stiprinti geranorišką bendradarbiavimą ir geros kaimynystės ryšius tarp Lietuvos ir Rusijos.

Seimo pirmininkas Vengrijoje

Lietuvos seimo pirmininkas Artūras Paulauskas spalio 27-29 d.d. oficialiu vizitu lankėsi Vengrijoje, kur vyko susitikimai su Vengrijos prezidentu Laszlo Solyom, seimo pirmininke Katalin Szili, užsienio reikalų ministru Ferenc Somogyi. A. Paulausko vadovaujama delegacija taip pat susitiko su Vengrijos parlamento Europos sąjungos reikalų ir Užsienio reikalų komitetų vadovais, draugystės su Lietuva parlamentarų grupe, pramonininkais ir lietuvių bendruomene.

Trišalė sutartis

Spalio 27 d. Užsienio reikalų ministerijoje pasirašyta Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos sutartis dėl valstybių sienų sankirtos nustatymo. Dokumentu bus nustatyta trijų šalių valstybės sienų sankirtos padėtis. Šis taškas, pavadintas "Vištyčiu", yra už 3 km į pietus nuo Vištyčio ežero ant Lenkijos valstybės sienos linijos. Susitarimu bus juridiškai įteisintas valstybės sienų nustatymas su Rusija.

Lietuva turi tris valstybių sienų sankirtas: su Latvija ir Gudija, su Gudija ir Lenkija, su Lenkija ir Rusija. Lietuva jau yra pasirašiusi sutartį dėl sankirtos su Gudija ir Latvija. Baigiama derinti Lietuvos, Gudijos ir Lenkijos sienų sankirtos. Taip pat yra dvi išskirtinės ekonominės zonos ir kontinentinės sėklumos atribojimo Baltijos jūroje sankirtos su Rusija ir Švedija ir su Latvija ir Švedija. Susitarimas dėl Lietuvos, Rusijos ir Švedijos išskirtinių ekonominių zonų ir kontinentinės sėklumos ribų sankirtos Baltijos jūroje jau yra parengtas, skelbia LGTIC.

Reikalaus atsakymo

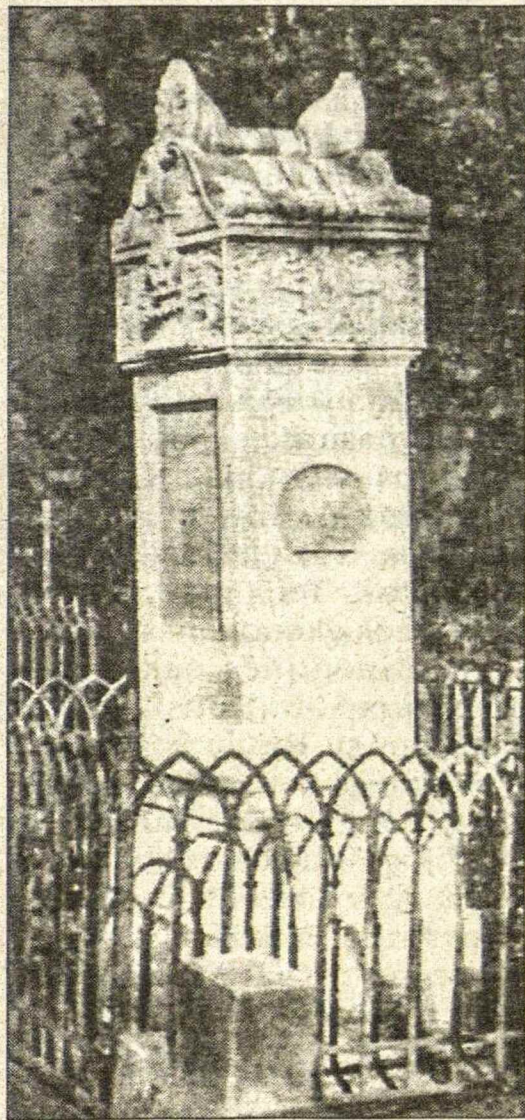
Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus pareiškė ketinąs artimiausiu metu pareiklauti valdančiąją koaliciją sudarančių partijų atsakymo, ar jos pasiryžusios toliau dirbti kartu. Priešingu atveju vyriausybė turėtų atiduoti savo įgaliojimus, praneša LGTIC. Jis neigiamai įvertino tai, kad valdančioji dauguma gali iširti neišsprendusi nemažai svarbių klausimų: nepatvirtinusi kitų metų biudžeto, neišsprendusi naftos perdavimo bendrovės "Mažeikių nafta" pardavimo klausimo.

Jo nuomone, valdančiosios koalicijos Politinė taryba turėtų kuo skubiau nuspręsti, kaip elgtis toliau. Komentuodamas darbo partijos vadovo Viktoro Uspaskicho užuominas apie galimus priešlaikinuosius rinkimus, prezidentas paragino iš anksto nesidalinti valdžios. RSJ

DR. ALGIRDAS
MATULEVIČIUS

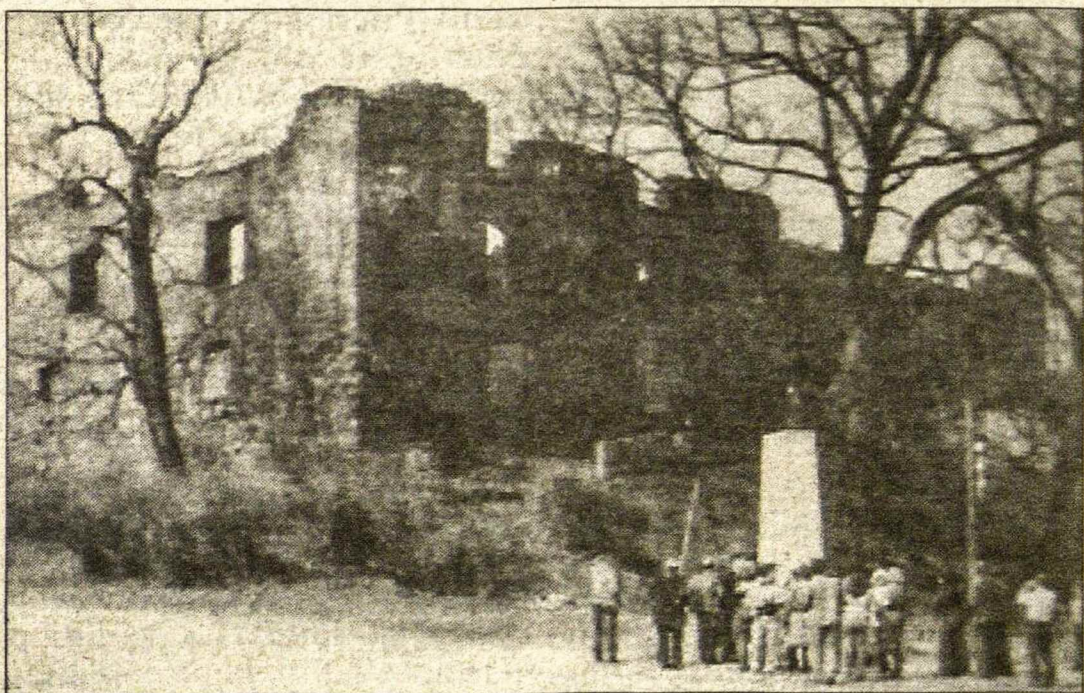
Tęsinys iš 44 nr.

2 km į šiaurę nuo Įsruties, už Unguros upės, prie santakos su Įsra (nuo čia prasideda Prieglius), yra Georgenburgas (*Jorgenburg, Jurbarkas; Spargė; Majovka*). 1693 m. pastatyta nauja bažnyčia, kurioje kunigavo lietuvių raštijai nusipelnę dvasininkai, per karą buvo apgriauta, 1950 m. visai nugriauta, išliko tik klebonijos pastatas. Išliko Sembos vyskupo 1352 m. pastatytos pilies griuvėsiai. Tarp kitko, vyskupais būdavo įsrutiškiai Sandenai (*Zandennai*), kurie dar XVII a. nuo vaikystės mokėjo lietuviškai. Iš pilies plytų pastatytas didžiulis trakėnų veislės arklių žirgynas, kai Jurbarko dvarą su pilimi 1828 m. nupirko Klaipėdos pirklys W. von Simpsonas. 1899 m. kompleksui perėjus valstybės nuosavybėn žirgynas buvo išplėstas keletu didelių mūrinių korpusų. 1995 m. du korpusai sudegė (dabar atstatyti), o apleistos pilies sienos griūna. 1945–1949 m. joje NKVD įsteigė vokiečių karo belaisvių konclagerį, juos sušaudė; XX a. pabaigoje vokiečiai jų atminimui pastatė paminklą. Dar išliko Georgenburgo mokyklos, pašto, karčemos, dvaro kumetyno pastatai. Kad Vokietijoje bei Prūsijoje buvo gerbiami Ru-

Liudviko Rėzos antkapinis paminklas (neiškilo) kapinėse prie Brandenburgo vartų

Ntr. Mažosios Lietuvos kultūros pėdsakai

Lietuvių ekskursija Įsrutyje (dab. Černiachovske) prie paminklo lietuvių raiteliams. Šalia - kryžiuočių pilies griuvėsiai

Ntr. Mažosios Lietuvos kultūros pėdsakai

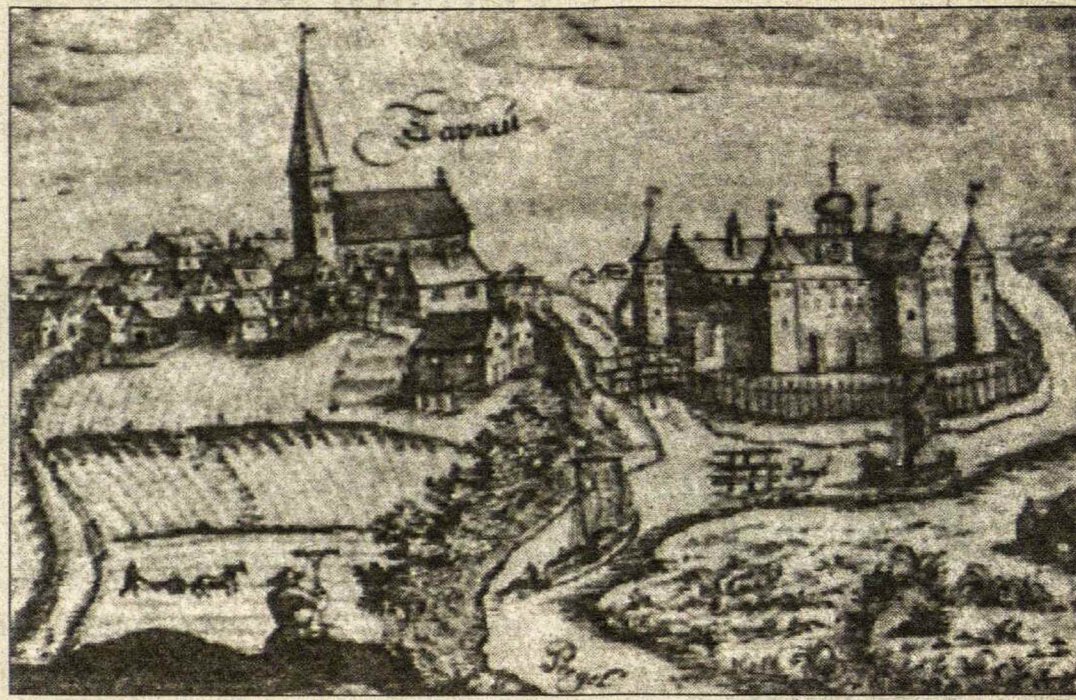
sijos įžymūs žmonės, liudija Gesviečiuose (*Geswethen; Naggornoje*), netoli Šilainių dvaro, pastatytas XIX a. pradžioje Rusijos ir Prūsijos 1812 m. karo su Prancūzija (su imperatoriaus Napoleono I kariuomene) didvyriui gen. feldm. Barclay de Tolly (iš škotų didikų; gimė Pamūšyje, Pakruojo apylinkėse). Už Prūsijos išvadavimą karalius Friedrichas Wilhelmas III Gesviečiuose pastatydino jam paminklą (užrašas vokiečių ir rusų kalbomis). Tame kare dalyvavo daug mažlietuvių, Prūsijos armijos vienu iš kapelionų buvo M.L.G. Rėza. Sutvarkyta paminklo aplinka, šimtamečių liepų alėja, įrengta mašinų stovėjimo aikštelė. Taigi, kai Prūsija bendradarbiavo su Rusija, jos kariuomenė kovėsi su prancūzais, paminklai (pastatyti tų pačių vokiečių) saugomi, rodomi pavyzdžiu Kaliningrado srities gyventojams.

Į pietus nuo Įsruties – Didlaukiai (*Didlacken; Telmanovo*). Didlaukių bažnyčioje maždaug nuo 1685 m. kunigavo Jonas (Johannas) Donelaitis (*Donelaitius*), 1712–1747 m. – lietuvių raštijos darbuotojas F.U. Glazeris, 1831–1850 m. – M.L.G. Rėzos bendradarbis W.T. Schimmelpfennigis. Čia dvarą gyvenvietėje įkūrė grafas iš prancūzų hugenotų kolonistų Mažojoje Lietuvoje Pierre de la Cave. Vėliau jis tapo Piliavos jūrų tvirtovės komendantu, Prūsijos valdovo gvardijos vadu, generolu, pirmasis senijoje Prūsijoje apdovanotas Geležiniu kryžiumi. Didlaukių patro no de la Cave lėšomis 1665 m. pastatyta bažnyčia, čia jis specialiai pristatytame mauzoliejuje buvo palaidotas. Rusijos kareiviai per Septynmetį karą (1757–1763), 1757 m. bažnyčią sudegino, palikus išmetę (vėliau grąžinti į vietą); po 1945 m. mauzoliejus išgrobstyta, bažnyčia paversta sandėliu, maždaug nuo 1998 m. tuščia. Atliktas remontas, sutvarkyta prie altoriaus kabėjusi lenta de la Cave atminti, jo giminės herbas.

Važiuojant nuo Įsruties plentu link Karaliaučiaus – Narkyčiai (*Norkyčiai; Norkitten; Meždureče*) Aukšinės ir Priegliaus santakoje. Bažnyt-kaimis vertingas tuo, kad jame gimė Mažosios Lietuvos raštijos veikėjai Johannas Gottfriedas Jordanas (1753 Narkyčiuose – 1822 Geldapėje), Kristijono Donelaičio bičiulis, ir jo sūnus Karlas Augustas Jordanas (1793 Narkyčiuose – 1871

Ragainėje). Originali ovalo formos bažnyčia buvo paversta trašų sandėliu, tuomet dar matėsi sienų freskos, 1980 m. buvo su stogu; dabar baigia griūti (1997 m. išgriauta vakarinė siena). Išliko tik klebonija (joje gyveno tūlas žemaitis Norkus, jau miręs). Prūsijos karaliaus Friedricho Wilhelmo I svainio, stambaus junkerio, kunigaikščio, generolų feldmaršalo Leopoldo von Anhalto-Dessau XVIII a. pradžioje statydinta dvaro pilis-rezidencija apie 1975 m. nugriauta. Baigia griūti ir didelis ūkinis kompleksas – jis bandė Mažojoje Lietuvoje kurti didelius pavyzdinius ūkius, diegti magdeburginį ūkininkavimo būdą. Neliko šio dvarininko pilies ir Bubainiuose (*Bubainen; Berežkovskoje*), vienos gražiausių Mažojoje Lietuvoje. Narkyčių pietrytiniai pakraštyje, kaip mano senovės Prūsijos tyrinėtojas dr. Romas Batūra, kur yra Mangarbio (*Mangarben*) kalnas, 1273 m. kryžiuočių buvo nužudytas žymiausias Didžiojo prūsų sukilimo (1260–1274) vadas notangas Herkus Mantas (*Montė*). Prūsų, lietuvių, rusų kovų su kryžiuočiais karžygiui kaip simboliui atminti 1993 m. rugpjūtį Narkyčiuose buvo pastatytas paminklas „*Sukapotas žaltys*“ (architektas S. Indrašius). Paminklo statyba buvo suderinta su Černiachovsko rajono valdžia. Lėšų skyrė Lietuvos kultūros ir švietimo ministerija, statyboje dirbo ir Meždurečės gyventojai. Pasklidus piktavališkam gandui, neva paminklas simbolizuoja Lietuvos tris etnines dalis (kraštus; žaltys buvo sukapotas į 3 dalis), kurias neva norima sujungti, Kaliningrado centrinės valdžios (pirmiausia atsakingos už srities kultūrą I. Kuznecovas) įsakymu paminklas buvo demontuotas. Išsigąsta žalčio – senovės baltų laikyto šventu, – simbolizuojančio tragišką prūsų kovą su pavergėjais kryžiuočiais. Griovimui pateisinti ieškota visokių priekabių (esą paminklinės lentos tekstas rusų kalba turėjęs būti iškaltas virš prūsiško). Nepaisyta netgi šeimininkų Černiachovsko rajono administracijos vadovų N. Zaikino ir kitų (su jais buvo suderintas projektas) prieštaravimų Kaliningrado nederamiems veiksmams. Deja, būta aplaidumo, trūko ir tebetruksta ryžtingumo, nuoseklumo, veiksmų koordinacijos ir atsakingiems už kultūrą, istorinį paveldą Lietuvos pareigūnams, specialistams. Kad Kaliningrado srities valdžia, gyventojai gerbia praeitį, bet susijusią su Rusijos kariuomenės žygiais į Prūsiją, liudija paminklas Narkyčiuose Groß Jägersdorfo mūšiui atminti. Įvyko tarp Rusijos ir Prūsijos kariuomenių 1757 m., per 1757–1763 m. Septynmetį karą. Mūšį laimėjo Rusijos armija, ir kelias į Karaliaučius (*Königsbergą*) buvo laisvas. Tebestovi paminklas, kuriame įamžinta ši pergalė.

Keli kilometrai nuo Narkyčių į pietryčius, prie Aukšinės (*Auxinne; Golubaja*) ir Dituvo (*Ditau*) santakos, ant Aukškalnio (*Auxkallen*) (kitai Vidgirių – *Vittgirren*) įspūdingo piliakalnio, kaip mano istorikas dr. Romas Batūra ir etnologas Jonas

Teplava XVII š. pradžioje. Senovinė graviūra

Ntr. iš Mažosios Lietuvos kultūros pėdsakai

Trinkūnas, buvo Romuva. Žymus Karaliaučiaus krašto archeologas Vladimiras Kulakovas kelia hipotezę, kad Romuva iš Šventapilės apylinkių (prūsų varmių žemės) buvusi perkelta į Nadruvą kryžiuočiams veržiantis gilyn į prūsų žemes – į Sembą. Kitaip tariant, vakariniai baltai turėjo vieną – centrinę – Romuvą. Tačiau ir Semboje, Alkų kalvyne (*Alkegebirge*), ant Galtgarbių piliakalnio veikiausiai buvusi Romuva (legendinė Vydevučio ir Prutenio rezidencija). Palyginimui: Rambynas, Ramigė, Ragainė prie Nemuno Skalvoje – čia taip pat buvusi šventykla. Arba Pabėčiai, kuriuose, pasak XVI a. vokiečių kronikininko Luco Davydo, gyvenęs pagonių žynys Valtinas Soplytas (*Sopplit*).

Priešais Narkyčius, už kelių kilometrų anapus Priegliaus, irgi nadruvių žemėje, Želva (*Zelva, Salava; Saalau; Kamenskoje*). Bažnyčioje 1980 m. įrengta kino salė, klebonijoje apsigyvenęs SSRS karų su Suomija ir Vokietija dalyvis, gaunantis iš Vokietijos labdaros ir gerbiantis vokiečius. Tie pagėdauja, kad nors klebonija būtų išsaugota. Studijų Karaliaučiaus universitete metais pas savo bičiulį Johanną Sperberį užsukdavęs, manoma, K. Donelaitis. Vokiečių menotyrininko, paminkloaugininko Adolfo Boettcherio (1842–1901) teigimu, Želvos bažnyčios vietoje ant kalvelės buvusi nadruvių šventykla. Prie bažnyčios aukštame akmenyje iškaltos I pasauliniame kare žuvusiųjų pavardės, yra ir lietuviškų. Karaliaučiaus krašte tokių paminklų dar kai kur išliko. Išliko sovietmečiu išsprogdintos Želvos pilies griuvėsiai. Pilis XIV a. pabaigoje priklausė Vokiečių ordino didžiajam magistrui Konradui Valenrodui, kurį istorinėje to paties pavadinimo poemoje (1828) apdainavo Adomas Mickevičius. Anot poeto, kryžiuočių vyriausiasis vadas buvęs lietuvis, apsimetęs vokiečiu norėdamas pakenkti kryžiuočiams. Atstatant bei restauruojant Trakų pilį, anot S. Pinkaus, naudotasi ir Želvos pilies statybos pavyzdžiu.

Toplaukyje (*Taplacken; Talpaki*) stūkso akmeninės pilies (XIV a. pradžia), saugojusios Karaliaučius nuo Lietuvos antpuolių, likučiai. Parapijoje gyveno gana daug lietuvininkų; bažnyčios nebėra. Į šiaurę esančioje Plyviškėje (*Plibischken; Gluškovu*), t.p. gana lietuviško-

je parapijoje, 1805–1821 m. (iki mirties) kunigavo Siegfriedas Ostermeyeris, laikęs lietuviškas pamaldas ir rinkęs M.L.G. Rėzai lietuvių liaudies dainas, smerkęs germanizaciją. Lietuviškai melstis nustota tik XIX a. viduryje. Bažnyčia sovietmečiu paversta kultūros namais, o klebonijoje apsigyveno žemaičiai.

Nadruvos ir Notangos paribyje, Alnos ir Priegliaus santakoje yra Vėluva (*Wehlau; Znamensk*). Išliko dalis senamiesčio. Viena gražiausių Rytprūsio 3 navų sovietmečiu suniokota bažnyčia (XIV a.) išievių lėšomis remontuojama, su malūnsparniu užkelta aukšto bokšto viršūnė, numušta per karą. Spėjama, kad joje krikštytas Kęstučio sūnus Vaidotas, kryžiuočių paimtas į nelaisvę jiems 1362 m. išgriovus Kauno pilį. Vėluvoje abiejų tautų respublikos valdovas Jonas Kazimieras ir Švedijos karalius Karolis X Gustavas 1656.XI.20 (per 1655–1660 m. karą) pasirašė sutartį, kuria Švedija pripažino Prūsijos kunigaikštystės suverenitetą, o ATR valdovas atsisakė leno teisių į Prūsiją.

Prie Deimenos ir Priegliaus santakos, jau Semboje, pagarsėjusi Tepluva (*Tapiava; Tapiowe, Tapiaw; Gvardeisk*). Bažnyčioje (XIV a.) Vygando vardu buvo pakrikštytas Vytautas, pabėgęs iš Krėvos pilies kalėjimo (čia buvo nužudytas jo tėvas Kęstutis). Sovietmečiu pastatas buvo paverstas parduotuve, po 1990 m. veikia cerkvė. Išliko dalis kryžiuočių tvirtovės (jos kalėjime kalintas minėtas Kęstučio sūnus Vaidotas). Pilis XVI a. tapo hercogo Albrechto Brandenburgiečio vasaros rezidencija, čia buvo didelė biblioteka. Paskutinis Vokiečių ordino didysis magistras ir pirmasis Prūsijos kunigaikštis mirė šioje pilyje. Čia buvo pervežta iš Karaliaučiaus dalis Prūsijos slaptojo valstybinio archyvo. Nuo XVIII a. pabaigos pilyje veikė nusenusių kareivių, elgetų prieglauda, tarp kurių gausu buvo mažlietuvių. Išlikusiame pilies korpuso sovietmečiu įrengtas sunkių darbų kalėjimas. Priešais pilį, anapus Priegliaus, kur išliko dalis senamiesčio, ant upės kranto tebestovi namas, kuriame 1858 m. gimė ir praleido jaunystę pasaulinio lygio dailininkas Lovis Corinthas. Anksčiau kūrėva skirta miestui bei jo gyventojams.

(Bus daugiau)

Juodų šešėlių kraštas

Dabartiniai įvykiai Lietuvoje

HENRIKAS KUDREIKIS

Įvyksta ir šviesesnių dalykų mūsų Tėvynėje. Tik juos nelengva pamatyti. Štai retas atsitikimas Vilnijos krašte. Kalveliuose pirmą kartą atsiradę lietuviška mokykla. Malonu skaityti jaunų Alytaus šaulių Tomo Šyvoko ir Gintarės Mieleikaitės straipsnį apie kelionę į Šiluvos atlaidus, Palendrių vienuolyną Kelmės rajone ir Kauno kunigų seminariją. „Ši maldinga kelionė sustiprino mūsų tikėjimą, supratome kokios yra amžinos vertybės“, - rašo jaunieji šauliai (*XXI amžius*, 71 nr.).

Tame pačiame laikraštyje kitaip skamba Kauno jaunimo apklausos rezultatai. Kauno jaunimas tikrai įsisavinęs naująją Europos sąjungos dvasią. Tad nėra ko per daug jaudintis, kad jų dauguma rengiasi palikti Lietuvą, nes jų moralinės pažiūros labai apgailėtinos.

XXI amžius, 70 nr. Petras Plumpa rašo: „Ar išliks lietuviai ir Lietuva? Kartu su globalizacija atslenkanti pseudokultūrinė kolonizacija visai tirpdo ir sunaikina mūsų kultūrą. Mūsų sovietizuoti kultūrininkai iš Vakarų pasaulio skolinasi tik žemiausio moralinio ir kultūrinio lygio pavyzdžius“. Pornografinio turinio filmų ir žurnaliukų dėka daug lietuvių pripildė Vakarų Europos viešnamius. Tyrimai rodo, jog daugiau negu pusė apklaustų nepilnamečių merginų mano, kad prostitutacija moteriai gali garantuoti materialinę gerovę.

Šiandieninės Lietuvos radijas ir televizija Katalikų Bažnyčios ir dvasiškių juodiniame toli pralenkia bolševikinius laikus. Vadinama „dvi- račių šou“ kiekvieną, einantį į bažnyčią vadina atsilikėliu ir juodaskverniu.

Lietuvos komercinės televizijos programos rodo visokius „princus“ ir „princeses“. Tai nuogybių demonstravimas. Tai kasdieninių programų dalis. Ką galima pasakyti apie vadinamas realybes – programas (pagal juos „šous“)? Jose dalyviai drybso lovoje, kalba padugnių žargonu, vis apie tą patį – vadinamąjį „antrą galą“, - rašo žurnalistas Petras Katinas (*XXI amžius*, 71 nr.).

Už dalyvavimą dviejų partizanų brolių Antano ir Jono Astrauskų nužudyme Šakių rajono Žalgirio miške 1953 m. sausio 2 d. Kauno apygardos teisme 2004 m. buvo nuteisti KGB agentė M. Žukaitienė ir KGB plk.ltn. V.C. Vasiliauskas penkeriems ir šešeriems metams, bet iš karto atleisti nuo bausmės. Teisėjai Linas Šiukšta, Kęstutis Jučys ir Tomas Šeškauskas nekreipė dėmesio, kai buvęs KGB agentas V. Vasiliauskas aistringai gynė savo profesiją ir penkioliktais Nepriklausomybės metais tęsia savo veiklą ir laukia X valandos, kai grįš anie laikai. Viešai keikė Lietuvos Nepriklausomybę ir partizanus išvadino banditais. Abiejų kagėbistų byla vilkinama toliau.

Partizanų vado nužudymo byla vilkinama jau trylika metų. Partizanų brigados generolas Adolfas Ramanauskas-Vanagas išduotas, areštuotas ir 1957 metais sušaudytas. Jį išdavė ilgametis KGB agentas Antanas Urbonas, slapyvardžiu „žinomas“. Jis ir dabar gyvena Kaune. KGB dokumentai rodo, kad jis aktyviai dalyvavo Ramanausko paieškose. Byla iki šios dienos vilkinama, tai panaikinama, tai vėl tęsiama. Nuolat keičiasi bylą tiriantys pareigūnai.

Rugpjūčio 27 d. Vilniuje su didelėmis iškilmėmis įvyko Lietuvos moterų suvažiavimas. Atidarymo žodžius tarė darbo ministerė Vilija Blinkevičiūtė. Sveikino prezidentas V. Adamkus. Apgailėtinai reikia tarti, kad visas suvažiavimas vyko tamsiuose LTSR šešėliuose. Nesimatė niekur lietuviškos trispalvės. Nei žodžio kalbose apie tautiškumą, jokių diskusijų. Bažnyčios

atstovai nedalyvavo, nes rengėjai iš anksto leido žinoti, kad jie nepageidaujami. Susumavus suvažiavimo renginius, peršasi išvada, kad Kristinos ir Algirdo Brazauskų globoto suvažiavimo dalyvės nori matyti Lietuvą ne kaip atkurtą valstybę, o kaip Europos provinciją, globalinio pasaulio santvarkos sraigtėlį (Lietuvos spauda).

Ne pirmą kartą skaitau Lietuvos kultūros ministerio ruso Vladimiro Prudnikovo prorusiškus ir prokumunistinius pasisakymus ir veiksmus. To betrūko, kad V. Prudnikovas ir jo padėjėja Zita Čepaitė, kultūros ministerijos vadovai, į garbingiausių Lietuvos žmonių gretas išskėlė vieną iš žiauriausių enkavedistų – A. Gudaitį-Guzevičių, pakabino jo portretą.

Pasak V. Landsbergio, šiandien norima užmiršti tautos budelius. Užmiršties viršukalnėje – A. Gudaitis-Guzevičius, kurio vardu įvyko lietuvių tautos skerdynės, liejosi kraujas, išnaukinta daugiau negu trečdalis tautos.

Kas tas A. Gudaitis-Guzevičius? Jis gimė Maskvoje. Nuo 1927 metų komunistų partijos narys, šnipas Vokietijoje. 1931 m. grįžo Lietuvon, tapo komjaunimo vadu. 1940-41 m., kaip nusipelnęs Sovietų Rusijai, paskirtas vidaus reikalų ministru, vėliau čekistinio saugumo komisaras. Taigi Gudaitis visoje Lietuvos istorijoje yra galvažudys, kartu su A. Sniečkumi, Berija ir Stalinu vykdęs lietuvių tautos genocidą, kurio metu buvo išžudyta ar ištremta 780,000 Lietuvos žmonių.

Lietuvos žmonės turėtų reikalauti kultūros ministerio ir jo padėjėjos Z. Čepaitės atsistatydinimo. Kur prezidentas V. Adamkus? Ar jis leidžia garbinti Lietuvos budelį?

„Ar išgelbėsime Lietuvos abėcėlę?“, - rašo dr. K. Garša (*Lietuvių godos* 7 nr.). Nerimą kelia Teisingumo ministerijos parengtas įstatymo projektas dėl vardų ir pavardžių rašymo, kuris „nuramins“ jau keletą metų Lenkijos tiesiog brukamą nuostatą papildyti lietuvišką abėcėlę naujomis raidėmis. Tai yra užmaskuotas lietuvių abėcėlės keitimas ir lietuvių kalbos sistemos ardymas, praėjus šimtmečiui nuo jos draudimo. Lenkų pageidavimu, pagal naują įstatymą, neleidžiamas pavardžių atlietuvinimas.

Kunkuliuoja, verda aistros dėl Suvalkijoje sudužusio rusų naikintuvo. Tuzinai straipsnių įvairiuose spaudiniuose. Rašomi dažniausiai žurnalistų, kurie nieko nenusimano apie aviaciją ir saugumą. Lėktuvas nukrito į patį Lietuvos kampą, keli kilometrai nuo Rytprūsių sienos. Tai beveik įrodo, kad galėjo būti nelaimingas atsitikimas. Rusai žino kiekvieną smulkmeną apie Lietuvos teritoriją. Dėl geresnių santykių su Lietuvos kaimynais (blogais ar gerais) reikėjo lakūną ne taisyti areštuose, bet gražinti rusams, įteikti sąskaitą už kviečių sunaikinimą. Tai ir viskas. Lietuvos pareigūnai, deja, pilni visokių įtarimų, net pradėjo peštis tarp savęs, kaip katės maiše. Atleistas Lietuvos aviacijos vadas. Rusijos spaudai lietuviai davė naujų priežasčių dinti Lietuvos ir Pabaltijo valstybių neapykantą. Rusų laikraščiai pila, kad didžiausi Rusijos priešai yra baltiečiai. Kam viso to reikėjo? Kam kasti savo nepriklausomybei duobę?

Nepakęsdami ant banknotų atspausdintų lietuvių patriotų, Lietuvos prokumunistai skuba įvesti eurą. Lietuvių ir anglų finansų specialistų žodžiais, jokio finansinio gėrio Lietuvos valstybei, priešingai – pakils visos kainos, valstybei galybė naujų išlaidų, o pagal anglų finansinius žurnalus, Europos sąjungoje vieną dieną gali kilti finansinė krizė, Lietuvai kelias į finansinę bedugnę. Italija ir Vokietija jau rengiasi mesti eurą ir gražinti markes ir liras. Eilė valstybių euro neįvedė.

KANADOS ĮVYKIAI

Gomery pranešimas

Vyriausybė labai greitai reagavo į teisėjo Gomery paskelbtą pranešimą. Viešųjų darbų ministeris Scott Brison aiškino, kad liberalų vyriausybės nusižengimai ir išeikvojimai buvo padaryti praeitos liberalų vyriausybės ir kad dabartinis ministeris pirmininkas Paul Martin nekaltas. Jis tik pradėjo aiškinti tų nusižengimų kilmę ir paskyrė teisėją Gomery vadovauti paieškai. Pats ministeris pirmininkas pareiškė, kad bus mėginama išreikalausiti iš paieškoje išvardintų įmonių ar asmenų papildomų 57 mln. dol. Paieškoje yra nustatyta, kad Liberalų partija turi tuoj pat gražinti daugiau kaip milijoną dolerių į valstybinį iždą. Kitas teisėjas Gomery paieškos pranešimas bus paskelbtas vasario mėnesį, po kurio, kaip žadėta, ministeris pirmininkas per 30 dienų paskelbs rinkimus. Mažumos parlamente liberalams išsilaikyti vyriausybėje padeda Naujųjų demokratų partija, kurios pirmininkas Jack Layton rinkimų reikalu žada pasisakyti kiek vėliau. Buvęs Liberalų partijos vadas ir ministeris pirmininkas Jean Chretien, sužinojęs, kad Gomery išvados jam labai nepalankios, paprašė savo advokatus patikrinti duomenis, nes jis įsitikinęs, kad šis pranešimas yra neteisingai surašytas. Šiuo metu yra apkaltintas buvęs ministerio pavaduotojas Randal Quail, jo įstaigos vedėjas Chuck Guite ir verslininkas Jean Brault. Manoma, kad atsakomybėn bus patraukti dar keli asmenys, kurie prisidėjo prie šio, jau politiniu laikomo nusikaltimo.

Nebepasitikint Liberalų partija, Kvebeko partija ir Kvebeko blokas naudojasi proga vėl propaguoti Kvebeko provincijos atsiskyrimą nuo Kanados federacijos. Separatistų judėjimo vadas Gilles Duceppe aiškina, kad nepriklausomas Kvebekas jau nebėra kontroversinė tema. Naujosios valstybės sienoms saugoti ir kovai su terorizmu bus būtina reikalinga armija, kuri galėtų būti tokio dydžio, kaip ir kitos panašaus dydžio valstybės Austrija ar Šveicarija su maždaug 7 milijonais gyventojų. Jis sutinka, kad gali būti sunkumų pradžioje tokią armiją finansuoti ir aprūpinti. Be to, Kvebekui būtų sunku patekti į NATO ir į NORAD. Jis nepareiškė, ar jis jau ketina organizuoti referendumą atsiskyrimui.

Generalinė gubernatorė Michaelle Jean pasijuto labai nejaukiai, kai Kvebeko poetas Raymond Levesque atsiskaitė priimti „Lifetime Achievement Award“ žymenio ir 15,000 dol. premijos. Apie šį apdovanojimą jam buvo pranešta š.m. gegužės mėnesį, ir jis jau buvo pasiruošęs jį priimti, tačiau dabar jo atsiskaitė išgirdęs, kad gen. gubernatorė yra pasisakiusi prieš dvitautinę Kanadą savo inauguracinėje kalboje. Jis kritikavo

ir vyriausybės išeikvotus pinigus, kuriais buvo norima nukreipti kvebekiečių balsus Kvebeko atsiskyrimo referendumo metu. Panašių apdovanojimų yra atsisakę ir kiti du už atsiskyrimą nuo federacijos pasisakantys menininkai - Hubert Aquin ir Leonard Cohen 1968 m.

Aštuonias savaites trukęs Kanados CBC darbovietės uždarymas tarnautojams pasibaigė. Korporacijos pirm. Robert Rabinowitch mano, kad šis uždarymas užbėgo už akių planuojamam unijos streikui, kuris būtų įvykęs labai nepatogiu transliacijoms laiku, kai vyksta naujų programų paruošimas ir ledo ritulio transliacijų pradžia. Keletas Kanados parlamento narių labai neigiamai pasisakė dėl tokio Rabinowitch elgesio, ir jis gali būti atleistas, jei transliavimo korporacijos tarība pareikš jam nepasitikėjimą.

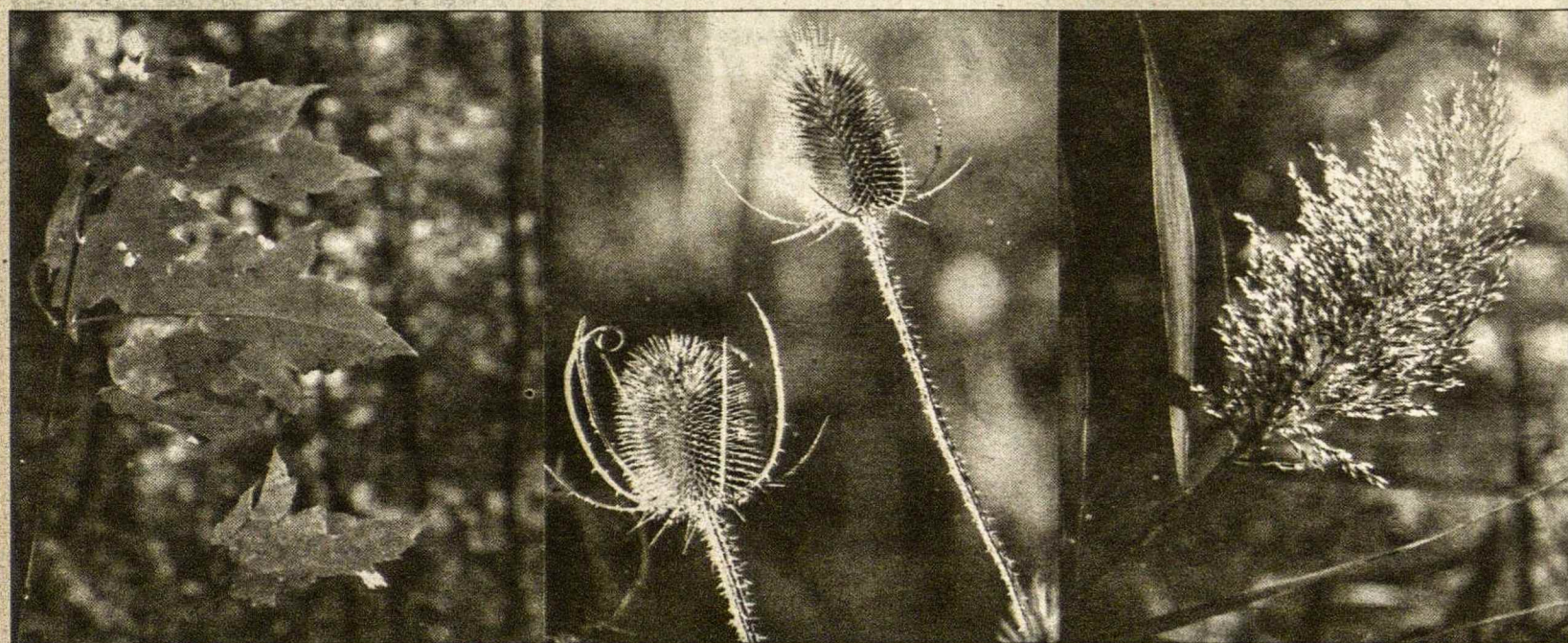
Dar prieš Kanadai tampa valstybe, „Hudson's Bay Co.“ jau buvo 200 metų senumo. Daugeliui vyresnio amžiaus kanadiečių ši įmonė yra lyg prekybos simbolis, tačiau ją žada perimti bilijonierius Jerry Zucker. Jo siūlomas bilijonas, atrodo, per mažas tokiai didelei įmonei perimti, tačiau bendrovė viena pati nepajėgia išsilaikyti.

Kanados aktorius William Hutt užbaigė savo 39 sezonus trukusią karjerą Stratford festivalyje. 85 metų amžiaus aktorius nutarė palikti sceną tuo metu, kai jis jautėsi esąs dar pajėgus atsisveikinti su žiūrovais. Stratford miestas yra netoli London, ON, kuriame, kaip ir Anglijos Stratforde, yra rengiami festivaliai vasaros metu.

Toronto miestas ir apylinkės kaitriomis vasaros dienomis gali pritrūkti elektros. Tam trūkumui papildyti bus pastatyta 1,000 megavatų jėgainė, kuri naudos natūralias dujas ir žada būti užbaigta 2007 m. Ji bus pastatyta šiaurės vakarų Toronte ir aptarnaus Brampton ir Mississauga miestus.

Kanados statistikos departamentas paskelbė, kad praėjusiais metais žmonės yra aukoję šalpos reikalams beveik 7 bln. dolerių. Vakarų Kanados provincijos pasižymėjo gausesnėmis aukomis, tačiau Ontario provincijos aukotojai aukėjo daugiau nei bet kuri kita provincija. Toronto miesto aukų vidurkis asmeniui buvo 320 dol.

Paukščių gripo viruso jau randama ir Kanadoje. Atliktų tikrinimų duomenimis, Kvebeko provincijoje buvo užtikta 26 ir Manitobos provincijoje penki laukiniai paukščiai, užkrėsti H5 atmainos paukščių gripo virusais. Kanados maisto inspekcijos agentai aiškina, kad laukiniai paukščiai jau seniai žinomi kaip turintys paukščių gripo virusų, tačiau bijoma, kad pavojingo viruso atmaina H5N1 ir H7 nepersimestų į naminius paukščius, kur jie labai greitai plečiasi. AKV

Rudens mozaika

Ntr. R.R. Otto

MŪSŲ TĖVYNĖJE

SUMAŽĖJO SAVIŽUDYBIŲ

Lietuvoje 2004 m. vyrų tikėtina vidutinė gyvenimo trukmė buvo 66.4 metų, moterų – 77.8 m. Statistikos departamento duomenimis, per praėjusius penkerius metus vyrų tikėtina vidutinė gyvenimo trukmė sumažėjo 0.4 metų, moterų padidėjo 0.3 metų. Palyginti su Europos sąjungos (ES) valstybių vidurkiu, Lietuvos vyrų ir moterų trukmė mažesnė, tačiau didesnė negu Latvijoje ir Estijoje. Per penkerius metus mirtingumas padidėjo 8%. Jis ketvirtadaliu didesnis negu ES vidurkis, tačiau mažesnis negu Latvijoje ir Estijoje. Apibendrinti duomenys parodė, kad vyrų mirtingumas beveik trečdaliu didesnis negu moterų, kaimo gyventojų – pusantro karto didesnis negu miestiečių, nes kaime gyvena daugiau vyresnio amžiaus žmonių. Daugiausia žmonių miršta nuo kraujotakos sistemų ligų. Nuo 2000 m. mirtingumas nuo šių susirgimų padidėjo 8%. Mirtingumas dėl savižudybių sumažėjo 16%, tačiau išlieka vienas didžiausių Europoje.

TIKRINO DARŽOVES

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos inspektoriai patikrino visas (1,400) registruotas šviežias vaisias bei daržovėmis prekiaujančias mažmeninės prekybos įmones. Šiemet per tris ketvirčius patikrintų vaisių ir daržovių 18% neatitiko kokybės reikalavimų. Dažniausiai iš dalies arba visiškai nepaženklinta produkcija pristatoma iš didmeninės prekybos sandėlių, ūkių, pakavimo punktų. Tai daugiausia buvo obuoliai, kopūstai, kriaušės, svogūnai, slyvos iš Lenkijos, apelsinai, citrinos, paprikos iš Ispanijos, mandarinai iš Maroko, česnakai iš Kinijos, arbūzai, slyvos iš Vengrijos. Iš lietuviškų vaisių ir daržovių kokybės reikalavimų dažniausiai neatitinka bulvės, obuoliai, morkos, pomidorai, burokėliai. Už nustatytus pažeidimus 2005 m. paskirtos 233 baudos, atsakingiems pareigūnams teks sumokėti apie 40,000 litų. Pernai per tą patį laikotarpį tokių nekokybiškų produktų dalis sudarė 29.8%.

BRANGIAUSIA ELEKTRA

Nors Lietuva turi savo atominę elektrinę, elektra ten gerokai brangesnė negu tokių išteklių neturinčiose Latvijoje ir Estijoje, skelbia ELTA-DELFI. Rugsėjo mėnesį Lietuvoje gyventojams 100 kilovatvalandžių (kWh) elektros energijos kainavo 8.98 euro, arba 40% daugiau negu Latvijoje (6.4 euro) ir 14% daugiau negu Estijoje (7.86 euro). Pigiausias (95 markės) benzinas rugsėjo mėnesį buvo Latvijoje – 0.91 euro, Lietuvoje ir Estijoje – 0.94 euro. Brangiausias sviestas buvo Lietuvoje – 4.56 euro (Latvijoje – 3.44 euro, Estijoje – 3.95 euro) už kilogramą. Tik grietinė ir pienas Lietuvoje kainavo mažiau, negu Latvijoje. Lietuvoje buvo brangiausia jautiena, pigiausia kiauliena, išdarinėtos vištos, virtos dešros, ruginė duona, cukrus ir degtinė.

PADIDĖS BAUDOS

ELTA skelbia, kad Lietuvos vyriausybė pritarė Administracinių teisės pažeidimų kodekso pakeitimo projektui, kuriame numatoma padidinti baudas už neteisingai tvarkomas gaminių pakuotes, neteisėtą atliekų šalinimą, aplinkos taršą. Tokios nuostatos padėtų veiksmingai įgyvendinti atliekų tvarkymo, aplinkos priežiūros, vandens, mėgėjiškos žūklės ir kitas aplinkos apsaugos taisykles bei teisės aktus. Siūloma griežčiau bausti už viršijamą leistiną kenksmingų medžiagų kiekį pakuotėse ir kitus pažeidimus. Taip pat siūloma nustatyti atsakomybę už genetiškai pakeistų produktų ir organizmų ženklinimo reikalavimų nesilaikymą, jų importo, eksporto ir tranzito Lietuvos teritorija reikalavimų pažeidimus.

NEPREKIAUS PIENU

LGTIC žiniomis, nuo spalio 28 d. Vilniaus miesto turgavietėse ūkininkams laikinai uždrausta prekiauti pieno produktais. Sostinės valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (VMVT) sprendimas priimtas dėl dizenterijos protrūkio ir greito plitimo. Iki spalio 26 d. dizenterija jau sirgo 40 gyventojų. Dauguma sergančiųjų užsikrėtė suvalgę varškės, kurią dirko Kalvarijų turgavietėje, kiti du – suvalgę varškės bei sūrio produktų, pirkty Viršuliškių ūkininkų turguje. Lapkričio mėnesį bus sprendžiama, ar uždrausti prekybą pieno produktais turguose.

ATSILIEKA INVESTICIJOSE

Pagal tiesioginių užsienio investicijų (TUI) srautą bendrajame vidaus produkte (BVP), Lietuva antrąjį šių metų ketvirtį 8 kartus atsiliko nuo Latvijos ir 133 kartus nuo Estijos. Lietuvoje jos sudarė 0.3%, Latvijoje – 2.4%. Estijoje – 39.8% BVP. Lietuvos banko duomenimis, tiesioginės užsienio investicijos Lietuvoje per aštuonis šių metų mėnesius sudarė 955.5 mln. litų – 40.3037 arba 645.5 mln. litų mažiau, negu tuo pačiu 2004 m. laikotarpiu. Lietuvos ekonomikos augimą šiuo metu labiausiai lemia vidaus vartojimas, tačiau be užsienio investicijų ir eksporto augimo jis negalės ilgai išlaikyti augimo. Tiesioginės užsienio investicijos pasitarnautų darbo našumo didinimui. Pernai pagal darbo našumą Lietuva buvo priešpaskutinėje vietoje visoje ES, paskutinėje buvo Latvija, skelbia ELTA-DELFI.

NAUJAS GEN. PROKURORAS

Prezidentas Valdas Adamkus spalio 20 d. pasirašė įsakymą, kuriuo Vilniaus 2-ojo apylinkės teismo vadovą Algimantą Valantiną paskyrė generaliniu prokuroru. Jis tikisi, kad jaunas, bet patyręs teisininkas bus visiškai nepriklausomas nuo bet kokių politinių organizacijų, politikų ar įtakos iš šalies, pareiškė prezidentas. Jis taip pat prašė A. Valantiną grąžinti visuomenės aktyvumą prarastą pasitikėjimą Generaline prokuratūra, pažadėjo jam moralinę paramą. RSJ

LIETUVIŲ TELKINIUIOSE

Hamilton, ON

KLK MOTERŲ DR-JOS HAMILTONO SKYRIAUS VISUOTINIS NARIŲ SUSIRINKIMAS įvyko spalio 23 d. po susitikimo su dr. R. Nekrašu. Skyriaus pirmininkė Alina Žilvytienė pristatė valdybos nares: Amaliją Gedrienę, Emiliją Kybartienę, Danutę Enskaitienę, Žibutę Vaičiūnienę ir Gražiną Enskaitienę, kuri pakeitė i Lietuvą išvykusią Danutę Garkūnienę. Susirinkimui pirmininkauti pakviesta M. Vaitonienė, o sekretoriauti - G. Breichmanienė. Atsistojimu ir malda buvo prisimintos šiais metais išėjusios amžinybėn - Liucija Meškauskienė ir Elena Gužienė. Pirm. A. Žilvytienė papasakojo apie skyriaus veiklą nuo 2004 m. spalio 17 d., padėkojo už pasitikėjimą ir išreiškė viltį, kad bus galima atlikti daug gražių darbų. Šiuo metu skyriuje yra 36 narės, bet tikimasi, kad jų bus daugiau. Įvyko 4 valdybos posėdžiai. 2004 m. gruodžio 5 d. buvo gražiai pažymėta Švč. M. Marijos šventė. Aukotos šv. Mišios, kuriose dalyvavo visos skyriaus narės, pasipuošusios tautiniais drabužiais ir su skyriaus vėliava. Gruodžio 17 d. buvo suorganizuota prieškalėdinė išvyka į vyrų choro "Orpheus" religinį koncertą "Hamilton Place". 2005 m. vasario 8 d. vyko kasmetinis "Blynų balius", sulaukęs daug gražių atsiliepimų. Jo metu surinktos lėšos paskirtos pirkti gėlėms šventovės altoriui puošti. Pirmininkė padėkojo D. Enskaitienei ir Ž. Vaičiūnienei, kurių dėka mūsų šventovė visada būna skoningai ir šventiškai papuošta.

KLK moterų draugijos Hamiltono skyriaus valdyba. Iš kairės sėdi: Dana Enskaitienė, pirm. Alina Žilvytienė, vicepirm. Amalija Gedrienė, sekretorė Gražina Enskaitienė. Stovi: išd. Milė Kybartienė, Julija Paškevičienė ir Žibutė Vaičiūnienė

Rugpjūčio 22 d. skyriaus narės su savo vėliava, pasipuošusios tautiniais drabužiais, vyko į Midlandą, ON, kur stovi Lietuvos kankiniams prisiminti kryžius. Spalio 5 d. - išvyka į "Aquarius" teatrą, kur apie 40 žmonių pamatė komediją "Come Blow your Horn". Spalio 23 d. pakvietė bendruomenės narius į susitikimą su pėdos specialistu dr. R. Nekrašu.

Pirmininkė padėkojo J. Paškevičienei, labai uoliai lankiusiai ligonius, ir paaiškino, kad lankomos tik LKM dr-jos narės, nes visų sergančių lietuvių aplankyti neįmanoma. Jau įsitvirtino tradicija palydėti LKM dr-jos nares į amžinybę su žvakutėmis, o skyriaus vėliava bus pastatoma ne tik laidojimo namuose, bet ir šventovėje. Buvo išklaustos iš-

dininkės E. Kybartienės ir Revizijos komisijos D. Jonikienės ir G. Breichmanienės ataskaitos. Paaukota Cunamio nelaimės ištiktiesiems, paremtas V. Gudinskas, vykęs į piligriminę kelionę dalyvauti Pasaulio jaunimo dienos Kiolne (Vokietija), išsiųsta kasmetinė pagalba Vaiko tėviškės namams.

Ž. Vaičiūnienė supažindino su numatomais renginiais: - gruodžio 11 d. - Švč. M. Marijos šventė (šv. Mišios ir agapė), 2006 m. vasario 28 d. - tradicinis "Blynų balius", kovo 8 d. - išvyka pasižiūrėti muzikinio veikalo "Oklahoma", aplankyti vyskupo Tonos Kryžiaus kelių parką, pasikviesti kleboną ir kartu pasimelsti. Buvo išklaustos susirinkimo dalyvių pastabos ir pageidavimai. M.E.

Lietuvių imigracijos sukaktis Brazilijoje

Lietuvių imigracijos 80-ties metų sukakties paroda Sao Paulyje

ALEKSANDRAS VALAVIČIUS

Trisdešimt penki tūkstančiai asmenų, jų tarpe lietuviai, lietuvių kilmės brazilai, vietiniai, simpatizuojantys kitataučiai, mokiniai ir studentai aplankė 80-ties metų jubiliejinę Lietuvių imigracijos parodą, kuri įvyko 2005 m. rugsėjo-spalio mėnesiais Sao Paulo mieste. Paroda buvo surengta Papročių ir kultūros išlaidų garbės komisijos, kuriai vadovavo Kristina Valavičiūtė-Czarlinski, Brazilijos lietuvių bendruomenės vardu.

Šio renginio tikslas nebuvo tiksliai švęsti 80-ties metų jubiliejų, bet ir atgaivinti mūsų veiklą Brazilijoje, išjudinti jaunimą, kad jis toliau tęstų lietuviškus papročius, kultūrą ir neužmirštų savo praeities. Paroda įvyko didžiulėje Imigrantų muziejaus patalpose. Jose galima buvo matyti in-

formacinius plakatus, paveikslus, gintaro dirbinius, margučius, juostas, tautinių drabužių pavyzdžius, imigrantų darytas skulptūras, muzikos instrumentus, knygas, lietuviškus laikraščius spausdintus Brazilijoje, lietuviškų mokyklų pažymėjimus, diplomus, įvairias nuotraukas iš imigrantų gyvenimo. Šalutinėse patalpose veikė audiovizualinė programa, kurioje mūsų imigrantai pasakojo savo gyvenimo išpūdžius.

Plakatuose buvo galima susipažinti su Lietuvos istorija ir svarbesniais įvykiais, su pirmaisiais imigrantais, kurie atvyko XIX amžiaus pabaigoje, su didžiąja imigracija dvidešimtaisiais metais, mažąja imigracija II Pasaulinio karo pabaigoje, Sao Paulo lietuvių veikla, 1991 metais nepriklausomybės atstatymu ir dabartinių dienų gyvenimu.

Savaitgaliais lietuvių tauti-

nių šokių ansambliai "Nemunas", "Rambynas" ir "Žilvitis" kartu su kitomis kviestomis šokių grupėmis džiugino lankytojus. Tuo pačiu metu buvo demonstruojamas margučių dažymas, juostų audimas, šiaudinukų gaminimas. Publika taip pat galėjo išgirsti lietuviškas pasakas. Kieme buvo gražiai įrengta valgykla su lietuviškais patiekalais: koldūnai, kugelis, kopūstai, virtiniai, pyragai ir lietuviškas krupnikas turėjo didelį pasisekimą.

Paskutinį spalio mėnesio sekmadienį įvyko iškilmingas parodos uždarymas. Po oficialios dalies publika sugiedojo *Ilgiausių metų*. Pasivažiinę iškilmingu pyragu skirstėsi su pakelta nuotaika.

Matant tokį didelį entuziazmą jaunimo gretose, kyla mintis, kad dar bus užtenkamai jėgų ir žmonių surengti 100-metinė imigracijos sukaktį!

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- ♦ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ♦ PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ♦ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- ♦ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ♦ STERILŲ ĮRANKIŲ

LIGONIUS PRIIMAME:

352 WILLSON ST.E., ANCASTER, Ont. TEL. (905) 648-9176

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED

Associate Broker, 67 First Street Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelė Šalvaitytė, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarnaus.

Nemokamas 1-888-657-4844
Darbo 705-445-8143

Elektroninis paštas: salvaitis@bmts.com
Tinklalapis: www.homesgeorgianbay.com

Seniausia lietuvių organizacija

EDVARDAS ŠULAITIS

Dar tik neseniai Susivienijimo lietuvių Amerikoje – seniausios lietuvių organizacijos ne tik JAV, bet ir pasaulyje centro raštinė, kuri yra įsikūrusi Niujorke, pranešė apie savo seimą. Jis yra šaukiamas 2005 m. lapkričio 12-13 dienomis "Hampton Inn" viešbutyje, Bedford Parke, prie pat Čikagos.

Šios organizacijos skyrių, kurie yra vadinami kuopomis, pirmininkai gavo oficialius pranešimus apie seimą ir kvietė rinkti delegatus į jį. Taip pat ragino į centro raštinę prisiųsti savo sumanymus, kurie bus apsvaistyti.

Šiai organizacijai vadovauja dar Lietuvoje žurnalistinį darbą prieškarinio metais dirbęs Vytautas Kasniūnas, kuris pernai atšventė savo amžiaus 90-metį. Beverly Shores, IN, gyvenantis vyras, ilgą laiką aktyviai reikišėsi ne tik SLA, bet ir kitose lietuviško-ose organizacijose, tačiau jau ne pirmi metai negaluoja. Taip pat ir nemažai kitų šios garbingos organizacijos vadovybės narių yra sulaukę garbaus amžiaus. O jos sudėtis atrodo taip: Nellie Bayoras-Romanas – vicepirmininkė, Genovaitė Meiliūnas – ge-

neralinė sekretorė, Loretta Stukas – išdininkė, Nicholas Boxer – išdo globėjas, Lionginas Kapcekas – išdo globėjas, dr. Aldona Skipkus – daktarė kvotėja.

Pati organizacija yra įsteigta prieš 119 metų – 1886-aisiais Niujorko mieste. Jos sumanytojai buvo žymūs tų metų veikėjai dr. Jonas Šliūpas su savo draugais. Pirmasis seimas įvyko tų metų rugpjūčio 15 d. Ir tada buvo įsteigtas "Susivienijimas Visų Lietuvinkų Amerikoje". Vėliau šiek tiek keitėsi jo pavadinimas ir sudėtis. 1889 m. jį inkorporuojant buvo pasivadinta paprastesniu vardu: "Susivienijimas lietuvių Amerikoje". Tuo vardu jis žinomas dabar po daugiau negu šimto metų.

Dar vėliau nuo SLA atskilo komunistuojantieji lietuviai ir įsteigė Lietuvių Darbininkų Susivienijimą (kiek žinome, jis gyvuoja ir dabar). Taip pat ir katalikų grupė, kurį sudarė Amerikos Lietuvių R. Katalikų Susivienijimas (jis savo dienas baigė prieš keletą metų, kai įsijungė į slovakų panašią organizaciją).

Ne vieną dešimtmetį SLA buvo pagrindinė Amerikos lietuvių organizacija – ne vien tik savo tiesiogine prasme (nariais

tampa tie, kurie apsidraudžia savo gyvybę tam tikra pinigų suma), bet ir visuomeninėje ir politinėje plotmėje, nes jungė tūkstančius mūsų tautiečių. Gaila, kad dabar jų skaičių gerokai praretino giltinė, tačiau jai priklauso dar ne viena tūkstantinė lietuvių. SLA centro raštinė yra įsikūrusi nuosavame name, Niujorko centre, kur vien žemė kainuoja didžiulius pinigus.

Šia organizacija turėtų susidomėti naujai į šį kraštą atvykusieji, kurių narių tarpe iki šiol beveik nėra, nes niekam iš vadovybės neatėjo mintis juos verbuoti. Jie galėtų ir turėtų perimti šios senos ir garbingos organizacijos vairą.

O su pačia organizacija susipažinti būtų galima atvykus į jos 68-ji seimą "Hampton Inn", 6540 S. Cicero Ave. Čia bus nemaža tautiečių ir iš tolimų vietovių. Iš Floridos atvyks Lietuvių žurnalistų sąjungos buvęs pirm. Kęstutis Miklas, kuris pakviestas būti vienu iš seimo sekretorių. Gausus dalyvavimas parodytų, kad Susivienijimas lietuvių Amerikoje dar yra reikalingas ir po 119 metų. SLA savo kuopų turi ir Kanadoje, tačiau ir jos savo narių skaičiumi vis mažėja.

programos atlikimas įvyks 3 kartus trijose skirtingose miesto vietose nuo šių metų lapkričio iki 2006 m. balandžio. J.P.

Edmonton, ALTA

DERLIAUS ŠVENTĖ (Octoberfest), su bendra vakariene, alučiu, gausia loterija bei kitais įvairumais įvyko Lietuvių Namuose, šeštadienio vakarą, spalio 22. Valdybai suruošti dalyviais gausų pobuvį daug padėjo Bartkų šeima.

A.a. PETRAS BALUTIS, ilgametis B-nės narys, mirė š.m. rugsėjo 28 d., sulaukęs 87 metų. Liūdesyje liko žmona Petrė, išgyvenusi 54 vedybinio gyvenimo metus, sūnus bei dukra su šeima, mis ir 2 vaikaičiai. Religinės apeigas *Park Memorial* koplyčioje atliko kun. Roger Keeler.

TADAS KORRIS, gabus jaunuolis, tapo Edmontono Jaunimo orkestro nariu. Numatytos

BPL Import/Export

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SKAMBINTI

Petras Brasas

(905) 383-1650

PAREMKITE Tėviškės žiburius auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu.

Iš anksto dėkingi -

TŽ leidėjai

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & APPLIANCES

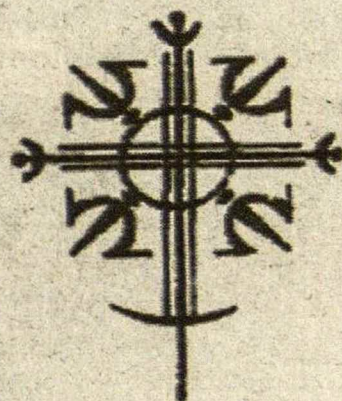
Skambinti

R. Jareckul

Tel. 416-370-3539

arba 416-825-3328

(Nemokamai atvažiuoju į kainoti)

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury

Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Sesėlė Perpetua Gudaitė, SSC, Šv. Kazimiero kongregacijos narė, 104 m. amžiaus, mirė 2005 m. rugsėjo 28 d. Šv. Kazimiero seserų globos namuose Čikagoje. Velionė gimė 1901 m. birželio 25 d. Mahanoy City, PA. Pradžios mokyklą lankė Filadelfijoje, taipgi lankė kun. A. Miluko vadovaujamą lietuvišką mokyklą, vėliau šeštadieninę mokyklą Šv. Jurgio parapijoje Filadelfijoje. Vidurinę mokyklą baigė Šv. Kazimiero akademijoje. Studijavo De Paul ir Loyola universitetuose. Vytauto Didžiojo universitete Kaune studijavo teologiją ir lituanistiką, o katalikų universitete Vašingtone, DC, įsigijo bakalaurą laipsnį pedagogikoje. Ses. Perpetua, grįžusi iš Lietuvos, vienuolėms mokytojoms rengė paskaitas, lietuvių literatūros, tautosakos ir Lietuvos istorijos kursus. Dešimt metų redagavo Šv. Kazimiero akademijos *SKA aidus* ir dėstė lituanistiką šioje akademijoje, Marijos aukštesnėje mokykloje bei Švč. Marijos gimimo ir Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijų lietuvių mokyklose. Ses. Perpetua taipgi paruošė lietuvių kalbos pratimus lietuviškoms pradžios mokykloms, 1952 m. parengė skaitinių knygą *Tėvų dovanėlė*, globojo tautodailės turtą kazimieriečių vienuolyno muziejuje, taip pat lietuvišką biblioteką. Kaip rašoma *Draugo* 2005 m. 1995 nr., "Jos neįkainojamas įnašas, kaupiant ir saugojant Lietuvos istorijos, kultūros ir kalbos paveldą, niekuomet nebus pamirštas".

Europos sąjunga

Už Europos sąjungos biudžetą ir finansus yra atsakinga eurokomisarė Dalia Grybauskaitė. Ji yra įtraukta į Metų europiečių rinkimus, kuriuos paskelbė savaitraštis *European Voices*. D. Grybauskaitė, kaip rašoma, esanti viena tų ES pareigūnių, per pastaruosius 12 mėnesių turėjusių didžiausią įtaką Europos darbotvarkei ir sprendimų priėmimui. Minėto leidinio skaitytojai rinks labiausiai nuspėlinius europiečius devyniose kategorijose: Metų Europos parlamento narys, Metų eurokomisaras, Metų diplomatas, Metų valstybės veikėjas, Metų žurnalistas, Metų verslo vadovas, Metų pasiekimas, Metų aktyvistas ir Metų ne ES pilietis. D. Grybauskaitė įtraukta už aktyvias pastangas skirti daugiau ES biudžeto lėšų konkurencingumo didinimui tyrimų ir plėtros srityse. Metų europietis bus paskelbtas lapkričio 29 d. (DELFI)

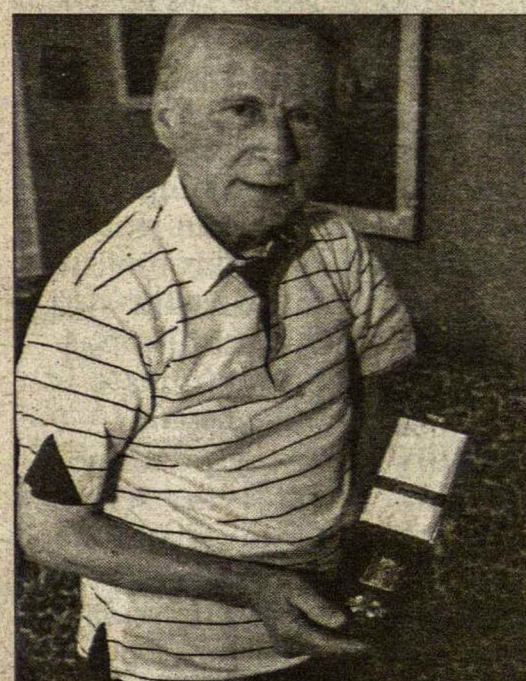
Brazilija

Šiame krašte yra leidžiamas mėnraštis *Mūsų Lietuva*. Jame š.m. rugsėjo mėn. laidoje rašoma apie žymų lietuvi dailininką Joną Rimšą, ilgą laiką gyvenusį Pietų Amerikoje. J. Rimša gimęs 1903 m. birželio 6 d. Svėdasuose, o miręs 1978 m. gegužės 13 d. Santa Monica mieste, Kalifornijoje, ir išgarsėjęs savo kūryba užsienyje. Jis visą gyvenimą ilgėjęs Lietuvos. Dailininkas

1925 m. išvyko į Paryžių, o 1929 – į Argentiną. Čia trejus metus Buenos Aires miesto dailės akademijoje studijavo tapybą. Nuo 1936 m. gyveno Bolivijoje ir vadovavo vienai meno mokyklai. Lankėsi ir Brazilijoje, o nuo 1967 m. gyveno Santa Monica mieste. Dailininkas daug keliavo, o kelionių išpūdžius išreikšdavo drobėje. Už nuopelnus Bolivijos kultūrai J. Rimša gavo Andų Kondoro ordiną - garbingiausią Bolivijos civilinį apdovanojimą. 1977 m. pirmą kartą Vilniuje, Dailės muziejuje, tėvynainiai galėjo susipažinti su J. Rimšos darbais, kaip rašoma minėtame mėnraštyje, pagelbėjo dabartinis Lietuvos prezidentas V. Adamkus. Pastarasis viename susitikime su dailininku prasitaręs: "Jei į Tėvynę nenuvažiuoji pats, tai tegu bent tavo darbai tenai sugrįžta". J. Rimša testamentu 28 didelius kūrinius paskyrė Lietuvai. Pats autorius tapybos darbus nuėmė nuo rėmų, susuko į ritinius ir perdavė V. Adamkui, kuris juos nuvežė į Lietuvą. Taip buvo surengta J. Rimšos darbų paroda Vilniuje. Po parodos netrukus jis ir mirė.

Australija

Adelaidės lietuvių katalikų centro salėje įvyko metinis Šv. Kazimiero parapijos susirinkimas. Jį pradėjo parapijos tarybos pirm. V. Baltutis, pirmininkavęs susirinkimui. Sekretoriauti pakvietė P. Gasiūną. Maldą sukalbėjo kleb. kun. J. Petraitis. Praėjusio susirinkimo protokolą skaitė V. Rupinskienė. Pirmasis pranešimą padarė parapijos klebonas kun. J. Petraitis. Jis pareiškė, kad klebonauja 21-rius metus ir redaguoja bei spausdina žiniaraštį *Adelaidės žinios*. Taipgi padėjo visiems talkininkams, kurie darbuojasi be jokio atlyginimo. Klebonas apgailestavo, kad praėjusiais metais nebuvo nei lietuviškų jungtinių nei krikščionių – tik dešimt laidotuvių. Parapijos tarybos pirm. V. Baltutis savo pranešime pirmiausia padėkojo Katalikų moterų draugijai už didelį įnašą parapijos veikloje, rengiant įvairius renginius, ypač pasirūpinant sekmadienio pietumis. Padėkota už atliktus darbus kitiems valdybos nariams. P. Gasiūnas ne tik sekretoriauja, bet ir atlieka parapijos knygynėlio bei archyvo priežiūros pareigas. Praėjusiais metais parapijoje vyko dideli atnaujinimo darbai, kuriais rūpinosi ūkvedys V. Vieraitis. Lietuviškoje mokykloje prie parapijos teliko tik 8 mokiniai, o lietuvių kalbos kursai nebeveikia. Ižd. V. Venckus pranešė, kad turėta daug išlaidų dėl remonto. Nuostolių būta apie 10,000 dol., tačiau izde dar yra 300,000 dol. Išrinkta kitai kadencijai parapijos taryba: garbės pirm. kun. J. Petraitis, pirm. V. Baltutis, sekt. P. Gasiūnas, ūkvedys V. Vieraitis, baro vedėjas V. Nekrošius ir narys V. Vasiliauskas. Revizijos komisija – R. Jablonskis, A. Lazdauskienė ir S. Čiplienė. (*Tėviškės aidai*, 2005 m., 18 nr.) J.A.

Amerikoje veikiančios Lietuvių žurnalistų sąjungos naujasis valdybos pirmininkas Edvardas Šulaitis
Ntr. S. Sasnausko

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose -

TALKA

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 51 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki .0.75%
santaupas1.00%

kasd. pal. taupymo s1sk. .0.75%

INDĖLIAI:

90 dienų indėlius1.50%

180 dienų indėlius1.55%

1 m. term. indėlius2.50%

2 m. term. indėlius2.75%

3 m. term. indėlius3.00%

4 m. term. indėlius3.40%

5 m. term. indėlius3.85%

RRSP ir RRIIF

(Variable)1.00%

1 m. ind.2.50%

2 m. ind.2.75%

3 m. ind.3.00%

4 m. ind.3.40%

5 m. ind.3.85%

PASKOLAS

Asmeninės nuo4.70%

nekiln. turto 1 m.4.70%

• **Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai**

• **Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mln. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu**

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus TALKOJE
MASTER CARD KREDITO KORTELE - INTERAC KORTELE
TINKLAPIS: www.talka.ca

Išpūdžiai iš darbuotės Šri Lankoje

Tęsinys iš 44 nr.

REGINA PIEČAITIENĖ

Paėjus toliau sutikau sąrongu apsirengusį senuką. Jis, kaip ir visi kiti nukentėjusieji, labai norėjo papasakoti savo liūdną pergyvenimą. Su ašarom pasakojo, kad prarado viską, ką buvo užgyvenęs per savo ilgą gyvenimą – įskaitant vaikus ir vaikaičius.

Važiavom toliau Galle miesto link ir antros SANASA „darbo stovyklos“, kuri buvo statoma visai ant vandenyno kranto. Priėjęs ir pamatęs, kad mes ištroškę, senukas su mačete prakirto kokoso riešutą ir davė atsigerti. Vaikščiojant tuščiu, puikiu, balto smėlio paplūdimiu buvo lengva įsivaizduoti nuostabias atostogas...

Baigę dviejų stovyklų lankymus, vėlai vakare įvažiuom į Galle miesto centrą. Paširpome pamatę didžiulio turgaus likučius, nuniokotus daugiaaukščius pastatus ir apdaužytus autobusus, išgelbėtus iš bangų. Atvažiuom nakvoti į prieš tris šimtmečius olandų įsteigtą ir sutvirtintą Galle senamiestį, kurį aukštos sienos apsaugojo nuo bangų.

Kitą rytą susitikom mažame Karapithiya miestukyje, Sanasa Development Bank stipriausioje kasoje. Pastatė viršutinis aukštas su dviem pustučiais kambariais ir virtuve buvo paskirtas mūsų apklausos šiame rajone vykdytojams – devyniems vyrų ir dviem moterims. Jiems vadovavo jaunas banko darbuotojas Sujeeva. Nei vienas nebuvo kilęs iš šio rajono, tai darbas jiems buvo labai sunkus.

Išdalinom visiems SANASA kepure ir marškinėlius, kuriuos su pasididžiavimu įsisegė Kanados vėliavėles. Per lietu pradėjom kelionę atgal į Colombo. Pakeliui sustojom prie Telwate miestelio. Buvom sužinoję, kad čia stovi liūdnai išgarsėjęs raudonas traukinys, į kurį trenkė tsunamio bangos, jį apversdamos

kelis kartus, nunešdamos per 2,000 gyvybių. Baisu pagalvoti, kad matydami artėjančią bangą ir norėdami išgelbėti savo vaikus, žmonės juos kišo į traukinį pro langus... Eidami arčiau su foto aparatais, jautėme visų susikaupimą, kaip šventovėje.

Tolimesnės apklausos

Iš paskaitų Kegalle kolegijoj buvo paleisti Sanasa Development Bank mokiniai, prie kurių prisijungė patyrę banko darbuotojai. Jie išvyko į tolimesnius rajonus pietrytinės pakrantės. Juos pasitikom sekančią dieną, važiuodami dar sykį per Galle iki Matara ir Hambantota.

Hambantota rajone sustojome fotografuoti neįtikėtino sunaikinimo prie mažo restoranėlio ant aukštos krantinės. Šeiminkė kalbėjo angliškai ir aprodė savo buvusių namų apatinius aukštus jūros lygyje. Iš baldų ir įrangos išliko tik kalnas lentų, cemento laiptai bereikalingi kabojo nuo antro aukšto. Ji pasakojo, kaip ji ir vaikai buvo įstrigę kambariuose, kai užtvino visas namas. Džiaugiasi likę gyvi, bet dabar gyvena mažoj palapinėj ir ieško lėšų atstatyti namą ir restoraną. Naujos valdiškos taisyklės draudžia statyti iki 100 metrų nuo kranto, tai niekas jiems pinigų neskolina.

Apsistojom sename viešbutyje prie Hambantota uosto. Kai paklausiau ar vanduo pasiekė viešbutį, senas padavėjas parodė į aukštų durų viršų ir sakė, kad visas pirmas aukštas atremontuotas. Jis pasakojo, kaip pamatęs bangą griebė užsieniečio pusryčiautojo ranką ir jį tempėsi į kalną.

Hambantota apklausos grupė taip pat gavo kuklias patalpas nebaigto banko pastate. Ši grupė jaunų vyrų iš karto susidraugavo ir, važiuojant autobusiuku, imdavo gražiai dainuoti. Su jais turėjome laiko pavažinėti ir pažiūrėti artimiausio miesto griuvėsius

ir net suorganizuoti pietus tame restorane, kurį buvom iš vakaro aplankę ir fotografavę. Nors šeiminkė neturėjo vandens, ji kažkaip susiorganizavo ir per trumpą laiką paruošė mums (14 žmonių) skaniausius pietus per visą mano buvimą Šri Lankoje.

Pirmieji rezultatai

Po poros savaitų pirmosios apklausos grupės vadovas Sujeeva atvažiavo į Colombo ir susitikom pokalbiui. Jis aiškino, kad tsunami įvyko sekmadienio rytą, kai krikščionims buvo antra Kalėdų diena ir budistams pilnaties „poya“ šventė. Šeimos buvo atvykusios į pajūrį savaitgaliui, viešbučiai buvo pilni pusryčiautojų, anksčiau atsikėlę buvo plažė, kai trenkė banga. Jis pasakojo, kad per apklausas jauniemas prašėsi daugiau religinių ir psichologinių paslaugų, galimybių prasiblaškyti, pažaisiti. Jis pasakojo apie neviltį, kaip vyrai, nebeturėdami šeimų, nebemato tikslo dirbti. Abu turėjom keletą kartų šluostytis ašaras per jo pasakojimus.

Sujeeva labai pradžiuoginau už „Lito“ lėšas nupirkus tinklą ir kamuolį tinkliniui žėgtis atgal į apklausos rajoną.

Peržiūrėjus anketų rezultatus nustebom sužinojus, kad apklausti kooperatyvai visai maži: kai kurie turėjo tik 20 ar 30 narių, vos pusė turėjo apie 100 narių, o iš bankinės pusės, aktyvai buvo tik po porą tūkstančių dolerių. Ruošiau pasiūlymus kompiuterizavimui, bet greit supratau, kad reikia persiorientuoti. Likau prie plano išsaugoti finansinius duomenis nelaimių atveju, bet keičiau priėjimą.

Apklausos tamilų rajonuose

Apklausas paruošėme ir tamilų kalba, laukdami leidimo vykti į jų valdomus rajonus rytuose ir šiaurėj. Pirmas numatytas važiavimas buvo atidėtas, kai tamilų vadą nušovė ir daug kur buvo riaušės. Pagaliau gavom leidimą ir išvykom į Va-

vuniya rajoną šiaurėj. Kelionė truko apie 7 valandas, tai nakčiai sustojom prie Anuradhapura, kuri buvo sostinė per tūkstantį metų, pradedant keturis šimtmečius prieš Kristų. Pernakvojė apšepusiamie viešbutyje, kitą rytą teturėjom valandėlę aplankyti senovinius griuvėsius prieš išvykdam į posėdžius.

Kooperatinio apmokymo instituto vicerektorius ir vietiniai SANASA vadovai mus pasitiko ir patepė kaktas aliejumi ir baltais milteliais. Mus pagerbė pakviesdami uždegti tradicinę aliejus lempą. Suvažiavime dalyvavo per 100 atstovų iš keturių šiaurinių (tamilų) rajonų, daugelis atvykę per didelius sunkumus. Vyko ilgos diskusijos su vertimais iš tamilų ir sinhalių kalbą.

Atstovai pranešė, kad 82 iš jų kooperatyvų visai dingę ir perdavė žuvusių ir benamių skaičius. Trincomallee atstovė kalbėjo labai jaudinančiai sakydama, kad iš niekur nesusilaukia žadėtos paramos. Jai ir padovanojau tą iš Kanados atvežtą dėžę.

Tamilus prikalbinom vykdyti apklausą ir tamsoj išvažiuom į pavojingą kelionę, kurioje grėsė ne tik tamilų sukilėliai, bet ir laukiniai dramblių. Važiavom greitai, dviem automobiliais iki seno Pollonaruwa miesto be jokių nenumatytų įvykių. Nakvojome prie ežero sename viešbutyje, kuris didžiujosi, kad jame gyveno karalienė Elzbieta, tuoj po jos karūnavimo.

Anksti ryte trumpam aplankė senovinius Pollonaruwa griuvėsius. Tai miestas, kuris buvo svarbus valdžios centras prieš tūkstantį metų. Vykom į rytinį Batticaloa rajoną, kur apie 30 atstovų iš trijų rajonų pranešė, kad 145 kooperatyvai nukentėję. Visus prajuokino vieno atstovo prašymas naujo pastato, kai paaiškėjo, kad jie iš viso turėjo tik nuomotas patalpas, kurios visai nenukentėjo. Išvykom su pažadais dėl apklausos vykdymo ir su atstovų dėkingumu, kad kuriame darbo vietas šiuose karo ir neramumų nukan-

kintuose rajonuose. Grįždami matėme, kad šiuose rajonuose tikrai daug mažiau kas atlikta atstatymo ir net aptvarkymo darbuose, negu pietuose. Gal tai politika, gal todėl, kad čia sunku gauti leidimus važinėti, gal kad Galle rajonas netoli sostinės, bet matėsi tikrai didelis skirtumas.

Paskutinę mano buvimo savaitę nuvažiuom į Hambantota, į jų pirmos „darbo stovyklos“ atidarymą. Didžiulė minia susirinkusių skundėsi, kad nesulaukia jokios pagalbos.

Apklausos grupė (tie „dainininkai“) mus pakvietė apžiūrėti, kaip jie įsikūrę banko patalpose. Jie surengė man staigmeną – pirmo aukšto dideliame kambaryje įrengė kabinetą, kurį pavadino „štabo būstine“. Ant durų pakabino užrašą: *Welcome DID Hambantota*. Sienas apkabino įvairios naudingos informacijos plakatais. Su pasididžiavimu ant durų užkabinom ir mano atvežtą didelę Kanados vėliavą. Iš „Lito“ lėšų dar galėjau jiems padovanoti ne tik tinklinio įrangą, bet ir dar vieną lovą. Klausiausi jų dainavimo visu keliu iki mūsų paskutinių pietų kartu....

Paskutinį mano sekmadienį Šri Lankoje buvo Velykos. Su kitais dviem kanadiečiais pasisamdėm automobilį su vairuotoju ir praleidom puikią dieną lankydami senas budistų šventoves kalnuose, dar sykį aplankydami „dramblių našlaityną“ bei Kandy miestą ir nuostabų botanikos sodą.

Nors yra daug pažangos Šri Lankos atstatyme ir nukentėjusieji seniai susilaukė pagrindinės pagalbos – maisto, vandens, pastogių, dar yra daugybė atkūrimo darbų. Valdžia stengiasi įvesti tinkamas taisykles ir nuostatus, bet yra daug nesusipratimų ir politinių neaiškumų. Žemės perskirstymas lieka didžiule problema ir lėtina namų statybas. Dirbusi kartu ir mačiusi šių žmonių ryžtingumą, pilnai tikiu, kad jie nugalės visas kliūtis ir vėl sugrįš į pilną pajėgumą.

Foto paroda Karaliaučiuje

EDVARDAS ŠULAITIS

Fotomenininkas Algimantas Kezys neseniai sugrįžo iš Lietuvos (ten buvo surengta jo paroda M. Mažvydo bibliotekos patalpose). Čikagoje jam buvo pranešta, jog spalio 21 d. Karaliaučiuje

(Kaliningrade) Vokiečių-rusų namuose (Jaltos g. 2) atidaryta jo meninės fotografijos paroda, kuri veiks ištisą mėnesį.

Šią parodą rengiant talkino Lietuvos kultūros ministerija, Lietuvos generalinis konsulas tame mieste ir Lietu-

vos institutas. Paaikškėjo, kad į Karaliaučių buvo pasiųsta daugiau negu 40 darbų iš Lietuvos dailės muziejaus fondų. Šiuos kūrinius A. Kezys buvo padovanojęs muziejui, po to, kai 2004 m. rudenį Lietuvos dailės muziejus buvo surengęs Vilniaus paveikslų galerijoje čikagiečio parodą.

Šios parodos kuratorius yra Skaistis Mikelionis. Plačią informaciją apie A.

Kezio parodą Karaliaučiuje galima rasti internete, Lietuvos dailės muziejaus svetainėje www.ldm.lt.

Beje, ELTOS išplatintame pranešime apie šią parodą padaryta klaidų. Viena iš jų – tai pastaba, kad A. Kezys turi meno galeriją, kuri vadinasi „Stickney“ vardu. Iš tikrųjų – šis menininkas gyvena Stickney miestelyje, šalia Čikagos, o pati galerija vadinasi „Galerija“.

Parodos Vilniuje atidarymo metu fotomenininkas A. Kezys su meno istorike kalbininke dr. Rasa Gečaitė

Ntr. J. Ivaškevičiaus

A. Kezio triptiko apie Čikagą sutiktuvėse Vilniuje, M. Mažvydo bibliotekoje š.m. rugsėjo 26 d.

Ntr. A. Žižiūno

Tautodailės puoselėtojai

Darbinga Lietuvių tautodailės instituto diena

Dar vis gražią, š.m. rugsėjo mėn. 17 d. būrelis Lietuvių Tautodailės instituto narių atvyko į visuotinį metinį susirinkimą R. ir L. Veselkų sodyboje "Rambynas". Įskaitant įgaliojimus, dalyvavo 55 įregistruoti asmenys.

Kaip visada, gerai paruošta metinė apžvalga pateikė tarybos p-kė Aldona Veselkienė. Pradėta Amžinybės išėjusiųjų prisiminimu. Šį kartą jų būta nemažai: Oakville, ON, – dr. Sigitas Kazlauskas. Į atsisveikinimą buvo nuvykę Aldona Veselkienė ir Linas Veselka. Toronto skyrius neteko tarybos nario, rūpestingo Instituto knygų ekspeditoriaus Vytauto Sėdžiko ir narės Nijolės Racevičienės. Montrealyje – Elenos Remeikaitės-Kerbelienės – gobelenų audėjos ir mezginių kūrėjos, ilgametės "Vaivorykštės" parodų dalyvės. JAV-se Čikagoje – Paulinos Vaitaitienės, kuri išpuošė įvairius muziejus margučiais ir šiaudinukais.

Lietuvoje – Vilniuje baigė ilgą, kūrybingą kelią, artėdamas prie 100-jo gimtadienio L.T. instituto pradininkas, tautodailės tyrinėtojas ir puoselėtojas dail. Antanas Tamošaitis. Jo laidotuvisė dalyvavo A. Veselkienė su sūnumi Linu.

Visų dalyvių vardu pareikšta užuojauta tarybos narei Onai Taseckienei, neseniai mirus jos vyrui Vytautui.

Tylos minutė buvo ilga... Šio suvažiavimo proga sveikinimus atsiuntė iš Anglijos G. Zinkuvienė, L. Milukienė – iš Niujorko, G. Maciūnienė – iš Filadelfijos.

Buvo malonu išgirsti žinią, kad Instituto garbės narė Kati Meek, audėja, gyvenanti Michigano valstijoje, Otavoje supažindino su lietuvių tautodaile, ypač audiniais, Amerikos ir Kanados verpėjų ir audėjų gildijos narius bei jų svečius. Ji lankėsi neseniai Otavoje. Savo paskaitas vadina *For the Love of Lithuanian Weaving*, papildo skaidrėmis ir pavyzdžiais. Jos klausėsi ir otaviškiai lietuviai – Aldona Veselkienė su marčia Rasa. Toronto sk. pirm. Aldonai Vaitonienai pristačius ir L.T. instituto valdybai patvirtinus, į garbės nares pakelta Lilė Nakrošienė už meninį įnašą ir ilgametę veiklą Institute.

Lietuvių Tautodailės institutas yra įtrauktas į *Mažosios*

Lietuvių tautodailės instituto narių suvažiavimas "Rambyne", Gananoque, ON, 2005 m. rugsėjo 17 d. I-je eilėje iš k. Rasa Veselkienė (su sūneliu Aidu), Irena Meiklejohn, Aldona Veselkienė, Aldona Vaitonienė, Regina Brikiene, Ona Taseckienė, Danutė Staškevičienė, Birutė Nagienė; II-je eilėje: Gintaras Repečka, Elena Namikienė, Ilona Taryvidienė

Lietuvos enciklopedijos, II-ji tomas.

Gautas pranešimas iš Čikagos Galerijos skyriaus pirm. Vidos Rimienės, kad ruošiamasi 25 metų veiklos minėjimui. Parodoje išdėstys ir knygas – *Lietuvių Tautodailės institutas išėjimoje* ir *Antanas Tamošaitis – gyvenimas ir kūrybos kelias*. Ši galerija sėkmingai tvarkoma, gausiai lankoma. Šiose patalpose vyksta ir skautėms skirtos lietuviškų juostų audimo pamokos.

Aldona Veselkienė priminė, kad 2007-iais m. sukaks 30 m. nuo L.T. instituto įsteigimo. O su Antano Tamošaičio išėjimu Amžinybės užsibaigė reikšminga epocha, kurią reikėtų išskirtinai paminėti. Kvietė pateikti siūlymus svarstybose.

Nauja narė Elena Namikienė pirmininkavo susirinkimo eigai, kur išklausti "ūkinių" instituto reikalų pranešimai; į garbės narę pakelta ilgametė centro v-bos projektų pareigūnė Leokadija Nakrošienė; išklaustas Filadelfijos skyriaus pirm. Aldonos Rastenytės-Page džiuginantis pranešimas apie augančią nariais veiklą ir įdomius ateities planus.

Toronto sk. pirm. Aldona Vaitonienė išstvermingai moko jaunimą austi juostas, o narės susirenka kas savaitę ir tęsia savo pamėgtus darbus. Skyrius buvo pakviestas dalyvauti Kanados Lietuvių Dienų šventėje, Toronte š.m. gegužės 21-23 d.d. Jų paroda buvo puošni, gausiai lankoma.

Montrealio rekordinė juostų audėja ir lėlininkė Danutė Staškevičienė atsivežė 4-ias naujausias puikias juostas į susirinkimą. Kasmet vaivorykštininkė talkina baltų menininkų parodose Montrealyje.

Svarbus suvažiavimo sprendimas paliktas pabaigai: kaip pažymėti A. ir A. Tamošaičius, kai dabar jau abu atgėlė Lietuvos žemėn. Aldona Veselkienė siūlė skirti jų vardu premiją. Irena Šernaitė-Meiklejohn pasiūlė ją paskirti galerijos "Židinys" studentams Lietuvoje. Buvo perskaitytas neseniai gautas "Židinio" vedėjos pareiškimas paremti projektą darbų, vykdomų studentų š.m. lapkričio 8 d. iki 2006 m. spalio mėn. 1 d.

Šį projektą apsvarsčius, susirinkimas vienbalsiai pasisakė: "L.T. institutas Kanadoje dailininkų Anastazijos ir Antano Tamošaičių šviesiam atminimui vienkartinę Tautodailės premiją po 1,000 dol. skiria Vilniuje Galerijos "Židiny" studentams – Rasuolei Dindaitei, Violetai Gudaitei ir projekto vadovei Ramutei Raciūtei". Vedėja Laimutė Lukoševičienė apie šias dvi studentes išskirtinai teigiamai pasisakė. Priimto projekto vykdymas atitinka "Židinio" nuostatus.

Saulė jau artėjo prie laidos. Intensyvią programą baigėme besigėrėdami vaizdajuoste apie archeologę dr. Mariją Gimbutienę.

Iškeliavome – kas į Toronto, kas į Montrealio pusę.

Birutė V. Nagienė

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lietuvos dailininkų sąjunga (LDS) spalio 6 dieną minėjo savo gyvavimo 70-metį. Šiai iškilmingai progai skirti renginiai vyko Kaune, kur 1935 m. spalio 6 dieną buvo įsteigta LDS, suvienijusi skirtingų meninių pažiūrų kūrėjus. Minėjimas prasidėjo Mišiomis Kauno arkikatedroje-bazilikoje. Valstybiniame M. K. Čiurlionio dailės muziejuje buvo suruošta jubiliejinė konferencija, kurioje paskaitas skaitė sąjungos pirmininkas Vaclovas Krutinis, menotyrininkai Nijolė Tumėnienė, Skaidra Trilupaitytė, dailininkai Konstantinas Bogdanas, Arvydas Šaltenis, Bronius Leonavičius. Po konferencijos prie centrinio pašto Laisvės alėjoje atidaryta "Skulptūrų alėja", Ryšių istorijos muziejuje įvyko jubiliejinis LDS narių pokylis.

Pirmasis LDS pirmininkas buvo Justinas Vienožinskis (1935-1936), vėlesni – Viktoras Vizgirda (1936-1938), Adomas Smetona (1938-1940), Antanas Žmuidzinavičius (1940). Sovietmečiu LDS veikla buvo nutraukta, bet prasidėjus karui LDS branduolys vėl atnaujino veiklą (jam vadovavo Adalbertas Staneika), o 1943 m. šeši į Sovietų Sąjungą pasitraukę dailininkai susibūrė į sovietinių dailininkų sąjungą. 1989 m. neeilinio XII dailininkų suvažiavimo metu buvo nutarta išstoti iš SSRS dailininkų organizacijos ir sukurti savarankišką LDS. Jos pirmininku išrinktas Bronius Leonavičius, po jo buvo Algimantas Biguzas (1992-1994), Gvidas Raudonius (1994-1998), Vaclovas Krutinis (1998 iki dabar).

Šiuo metu LDS vienija 1317 narių, skatina ir propaguoja jų kūrybą, gina autorių teises, teikia teisinę, moralinę, materialinę ir socialinę pagalbą. Nuo 2001 m. LDS skiria tris kasmetines premijas. LDS turi skyrius Kaune, Šiauliuose, Panevėžyje ir Klaipėdoje, keturias galerijas Vilniuje, po vieną Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje. LDS yra tarptautinės meno draugijos (IAA), kurią globoja UNESCO, Europos menininkų tarybos (ECA), Lietuvos meno draugijos narė.

Lietuvos valstybiniame operos ir baleto teatre dviem Giuseppe Verdi operomis buvo pažymėti šio teatro solisčių jubiliejai. Spalio 13 G. Verdi *Kaukių balius* (*Un ballo in maschera*) buvo skirtas solistės Marijos Aleškevičiūtės (1925-1979) atminimui. Ji sukūrė daugiau nei 50 vaidmenų, dainavo pagrindines mezzosoprano partijas: Carmen, Liubaša (*Caro sužadėtinė*), Amneris (*Aida*) ir kt. Spalio 25 kita Verdi opera, *Aida*, buvo skirta solistės Irenos Jasiūnaitės aštuoniasdešimtmečiui. Solistė 100 kartų scenoje dainavo Carmen, taip pat atliko Eboli (*Don Carlos*), Liubašos, Amneris, Polinos (*Pikų da-*

ma), Danutės (*Marytė*), Mirtos (*Pilėnai*), Ievutės (*Dalia*) ir daugelį kitų vaidmenų. I. Jasiūnaitės repertuare yra per 50 vaidmenų, sudainuota 1,300 spektaklių ir tiek pat koncertų. Prieš spektaklį teatro Kamerinėje salėje įvyko susitikimas su soliste, kurio metu buvo pristatyta muzikologės Jūratės Vyliūtės knyga apie ją.

Klaipėdos festivalis *Permainų muzika* spalio mėnesį siekė supažindinti žiūrovus su šiuolaikine opera. Koncertų salėje buvo pristatytos dviejų šiuolaikiškų operų ištraukos, kuriose gvildinama amžinoji meilės tema. Pirmoji, eksperimentinė Alban Berg opera *Wozzeck*, parašyta pagal to paties pavadinimo George Buechner kūrinį. Nuo klasikinių operų ji skiriasi tuo, kad joje nėra tradicinių šiam žanrui arijų ir ansamblių. Pasak festivalio kuratorės Loretos Narvilaitės, lyginant su klasikine opera labiausiai skiriasi *Wozzeck* vokalinių partijų, kurios laisvai juda tarp įprastos kalbos, ritminės deklamacijos ir tradicinio dainavimo. Taip pat joje naudojami ir specifiniai štrichai – falsetas, knarkimas, kosulys ar juokas. Antroji opera buvo suomės Kaija Saariaho apie 2000 metus sukurta *L'Amour de loin* (*Meilė iš toli*). Joje pasakojama nelaimingos meilės istorija, įvykusi XII šimtmečiu tarp princo, trubadūro ir Tripoli grafienės Clemence.

Vilniaus universiteto garbės daktaro vardas rugsėjo 23 buvo suteiktas Italijos Pisa universiteto profesorius, vienas žymiausių baltistų pasaulyje, Pietro Umberto Dini. Puikiai lietuvių kalbą perpažęs prof. Dini yra plačių interesų mokslininkas: filologas baltistas ir slavistas, kalbotyros istorikas, mitologas, mokslo populiarintojas. Aktyviai reiškiasi ir kaip lietuvių bei latvių grožinės literatūros ir italų kalbą vertėjas. Ryšius su Vilniaus universiteto filologais, humanitarais, kultūros žmonėmis mokslininkas palaiko nuo 1983 metų. Jo iniciatyva pasirašyta bendradarbiavimo sutartis tarp Pisa ir Vilniaus universitetų, keičiamasi mokslininkų vizitais, įgyvendinami bendri projektai.

Prof. Dini nuolat kviečiamas skaityti paskaitų tarptautinėse mokslinėse konferencijose, leidžia mokslinį žurnalą *Res Balticae*, skirtą baltų kalbotyrai, literatūrai, tautosakai ir mitologijai. Už savo veiklą apdovanotas vokiečių Humboldto stipendija ir premija, lietuvių DLK Gedimino ordinu. Prof. Dini gimė 1960 metais Pietrasantos mieste. Pisa universitete baigdamas slavistikos studijas stažavosi Vilniaus universiteto Baltų filologijos katedroje, vėliau Krokuvos Jogailaičių universitete. Nuo 1998 metų Pisa universiteto profesorius, Baltų filologijos katedros įsteigėjas ir vedėjas. G.K.

A.a. A. Tamošaičio laidotuvis. Iš k.: Aldona Tamošaitytė, Vilniaus Dailės akademijos darbuotojas Kazimieras Klimašauskas, Kanados lietuvių bendruomenės atstovas Algirdas K. Vaičiūnas, leidyklos direktorius Linas Janulevičius, Viktoras Bakšys, Saulius Bajorinas, Laimutė Lukoševičienė, Gražina Šumskytė, Vilniaus Dailės akademijos prorakt. ūkio reikalams Virginijus Kireilis; atsisveikinimo kalbą sako Vitalius Matulaitis, A. Fedae. 2005.VI.29, Antakalnio kapinės

PRISIKĖLIMO
KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
FAX: (416) 532-4816
Anapilyje tel.: (905) 566-0006 Fax: (905) 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštad. nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmad. nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: antrad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. ir penktad. nuo 11 v.r. iki 6 v.v.; sekmad. nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.

AKTYVAI per 67 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term.ind.	1.25%
180-364 d. term.ind.	1.30%
1 metų term. indėlius	1.70%
2 metų term. indėlius	2.05%
3 metų term. indėlius	2.30%
4 metų term. indėlius	2.55%
5 metų term. indėlius	2.90%
1 metų "cashable" GIC	2.25%
1 metų GIC-met. palūk.	2.75%
2 metų GIC-met. palūk.	2.75%
3 metų GIC-met. palūk.	3.10%
4 metų GIC-met. palūk.	3.10%
5 metų GIC-met. palūk.	3.25%
RRSP, RRIF "Variable"	1.00%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	2.75%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	2.75%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	3.00%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	3.35%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	3.50%
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	1.00%
Amerikos dol. kasd. pal.	
taupymo sąsk.	1.50%
Amerikos dol. GIC 1 metų term. ind.	2.50%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	5.75%
Sutarties paskolas nuo	5.75%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	4.50%
2 metų	4.85%
3 metų	5.00%
4 metų	5.20%
5 metų	5.35%
Su keičiamu nuošimčiu	
1, 2, 3 metų	4.75%

Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas

Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas

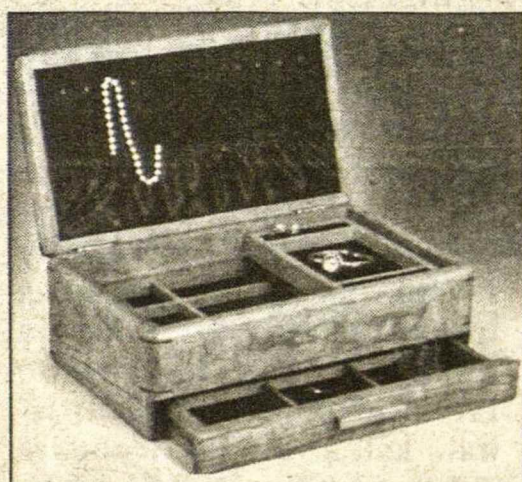
KELIAUJANT | EUROPA NEUŽMIRŠKITE | SIGYTI

AMEX EURO ČEKIŲ

NAUDOKITĖS "INTERAC-PLUS" KORTELE

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.rpcul.com

PUIKI PROGA ĮSIGYTI ASMENINĘ SAUGOS DĖŽUTĘ

UŽ VIENERIŲ METŲ
MOKESTĮ
GAUSITE DĖŽUTĘ
DVEJIEMS METAMS

DĖŽUTĖ (40x130x600) - \$30
DĖŽUTĖ (60x130x600) - \$42

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI | LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU

905•271•8781

PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE - 2373 BLOOR ST.W.

POKALBIAI

Lituanistinis švietimas Bendruomenėje

Į pateiktus klausimus atsako KLB krašto valdybos vicepirmininkė ir švietimo komisijos pirmininkė Vida Stanevičienė

- Artėjant KLB suvažiavimui tenka peržvelgti nuveiktus darbus, pateikti tarybos sesijai. Kaip apibūdintumėt savo darbą vicepirmininkės pareigose? Rodos, Jūs taip pat pirmininkavote KLB statuto pakeitimo komisijai? Kas yra komisijos nariai? Kada buvo pradėtas jos darbas? Kokioje būklėje dabar yra statuto pervertinimas? Kada bus užbaigtas?

- Mano atsakomybė yra organizuoti KLB krašto tarybos XIX antrosios sesijos suvažiavimą, kuris įvyks lapkričio 5 d. Šiais metais Delhi apylinkės pirmininkė Teresė Pargauskienė ir jos valdyba maloniai sutiko tarybos narius priimti, nes norime ne tik pagerbti kitas apylinkes, bet ir patys susipažinti su kitom apylinkėm. Vykdančiosios vicepirmininkės darbas yra pirmiausia atstovauti pirmininkei, kur ji negali; vadovauti administracijos komitete, organizuoti KLB veiklą - suvažiavimus, priėmimus (pvz. konsulo H. Lapo pagerbimą, Lietuvos seimo pirmininko priėmimą), įsijungti į visą valdybos veiklą. Kuo daugiau organizacija veikia, tuo daugiau pareikalauja pinigų. Šiais metais paprašėm padidinti išdą.

Taip, pirmininkavau KLB statuto pakeitimo komisijai. 2002 m. KLB tarybos suvažiavimas įpareigojo valdybą peržiūrėti statutą ir nuostatus. Jaučiau pareigą pirmininkauti tokiam komitetui, nes turėjau patirties - dalyvavau kitų trijų organizacijų statuto ir nuostatų sudaryme. Į komitetą pasikviečiau keturis buvusius KLB KV pirmininkus. Tie metai pareikalavo ypatingai daug darbo ir laiko. Senajame statute buvo daug pakartojimų, daug neaiškumų ir parašyta kalba vartota prieš 40 metų. Be to, radome kelias versijas be datos. Stengiamės sutrumpinti, išsaugoti aiškią mintį, išbraukti pakartojimus, pateikti lengviau suprantama forma ir atnaujinti žodyną, remiantis šiuolaikine lietuvių kalba. Prisilaikydami tos pačios formos, perrašiau KLJS statutą, kuris buvo priimtas jos pirmajame suvažiavime.

Sekančiais metais, remdamasis tarybos nurodymais, komitetas tęsė darbą. Antrais metais metiniame tarybos suvažiavime dalyvavo naujai išrinkti į tarybą nariai, kurie neturėjo laiko susipažinti su statutu. Nors buvo vienas atsiųstas pasiūlymas, taryba nebalsavo priimti pasiūlytą statutą ir nuostatus. Nuostatai rodo, kaip organizacija turi veikti: kad nuostatai efektingai veiktų, organizacijai reikia laiko nuostatomis įgyvendinti. Per išstisus praeitus metus valdyba stengėsi tai padaryti. Šiais metais valdyba sulaukė tik vieno pasiūlymo. Ji yra pasiruošusi KLB statutą ir nuostatus pateikti. Šalia Žinyno pareigų, šitos pareigos pareikalavo daug mano ir valdybos prakaito bei laiko.

- Jums tenka pirmininkauti ir švietimo komisijai. Kas įeina į šią komisiją? Kiek (ir kur) dabar yra lituanistinių mokyklų Kanadoje? Kiek jose mokinių? Kokie jų didžiausi sunkumai?

- Esu KLB švietimo reikalais besirūpinanti pirmininkė. Beveik visą gyvenimą dirbu švietimo darbą - ne tik lietuvių, bet ir anglų srityje. Švietimas manęs nepaleidžia. Man visuomet buvo įdomios ir kitos sritys. Prieš porą metų pradėjom ieškoti asmens, kuris galėtų perimti švietimo darbą. Sutikau perimti vykdomosios vicepirmininkės darbą, tikėdama, kad tikrai rasim. Vicepirmininkės darbas pareikalauja daug daugiau valandų, bet daugiau organizacinio ir nereikalauja tiek daug širdies. Švietimas ypatingai svarbus, nes atsakingas už kiekvieno jaunuolio tautinės savimonės puoselėjimą. Deja, nesiseka surasti asmens, kuris sutiktų perimti švietimo darbą - nors įvairiais būdais ieškojome.

Šiais metais veikia keturios lietuvių mokyklos Kanadoje: Toronte, Montrealyje, Hamiltone ir Kalgaryje. Elektroninis paštas yra Dievo

duota dovana, nes labai lengva palaikyti ryšį su mokyklom, ypatingai tolimesnėm. Toronto Maironio mokyklos vedėja Aldona Šimonėlienė praneša, kad mokyklą lanko 185 mokiniai iki 8-to sk., o aukštesniuose lituanistiniuose kursuose 35 mokiniai. Kiekvienai Maironio mokyklos klasei tenka po mokytoją ir padėjėją - iš viso 25. Lit. kursuose dėsto 3 mokytojai. Muziką ir tikybą dėsto 5 mokytojai. Darbą palengvina 5 administracijos darbuotojai.

Lit. Hamiltono Valančiaus mokykloje mokosi 25 mokiniai. Mokytojai pasidalinę į tris grupes: darželis, nuo antro iki 5-to skyriaus ir nuo 6-to iki 8-to skyriaus. Šešis lietuviškai nekalbančius moko ketvirta mokytoja. Visos jaunos mokytojos - vedėjos darbą pasidalina Rasa Bakšytė-Pruden ir Ievutė Godelytė.

Prieš maždaug 5 metus Montrealio mokykla buvo pavojuje būti uždaryta, bet jaunos mamos, įskaitant ir mokyklos vedėją - Živilę Jurkutę-Blaney, kurios yra ir mokytojos, atgavino mokyklą. Lanko 30 mokinių nuo darželio iki septinto skyriaus, nuo 4 iki 13 metų. Mėgina išlaikyti penkias mokytojas. Dėsto dainavimą ir tautinių šokių pamokas. Daugumas mokinių silpnai arba visai nekalba lietuviškai.

Kalgario mokykla nuo 1975 m. išsilaikė, nes rado dvi pasišventusias mokytojas E. Krausienę ir N. Astraviene. Jos dirbo be jokio atlyginimo. Sumažėjus mokinių skaičiui, lietuvių kalbos pamokų nebuvo, bet N. Astraviene rengdavo kultūrinius suėjimus. Naujoji Kalgario apylinkės pirm. Elytė Balkytė-Zubienė, paraginta naujų ateivių, atnaujino Vytauto Didžiojo mokyklą. Šie mokslo metai prasidėjo su 14 mokinių nuo 5 metų amžiaus iki 20.

Mokyklų didžiausias sunkumas, tai mokinių nevienodas lietuvių kalbos mokėjimo lygis. Lietuvių mokyklų mokytojų tikslas padėti tėvams vaikui įdiegti tautinę savimonę, kad mokinys jaustųsi priklausantis lietuvių bendruomenei, nepaisant ar jis moka lietuviškai šokti ir dainuoti, ar jis moka gerai rašyti. Kitas sunkumas, tai trūkumas mokymo priemonių, iš kur mokytojas galėtų pasirinkti tinkamą medžiagą. Kadangi vaikai kasmet atvyksta į lietuvių mokyklą vis silpniau kalbėdami lietuviškai, mokytojams tenka ieškoti modernesnių mokymo priemonių ir būdų, kad sudomintų mokinių. Palyginus su praeitais mokslo metais, mokinių skaičius nesumažėjo. Kanados lietuviškos mokyklos dirba šeštadieniais mokslo metų laikotarpiu, apie dvi su puse valandos kas šeštadienį.

- Kas per praėjusius metus nuveikta švietimo srityje?

- Mokykloms persiunčiu visą informaciją, kurią gaunu apie švietimą, iš Lietuvos ar iš kitur. Domimės Lietuvoje išleista medžiaga ir, jeigu ji yra tinkama mūsų mokykloms, ją užsakome. Skatinu mokyklas siųsti vaikų rašinėlius į TŽ jaunimo skyrių. Prieš keletą metų Hamiltono Vysk. Valančiaus mokykla išleido lietuvių kalbos trijų lygių mokymo kompaktinę disketę (CD-ROM) *Mano namas*. Šis projektas yra globojamas KLB švietimo komisijos. Pardavinėjamas Hamiltono mokykloje ir KLB raštinėje. Nors projektas pareikalavo labai daug pinigų, darbo ir energijos, galim pasidžiaugti, kad disketė jau beveik išparduota.

Kitas projektas, kuris pareikalavo daug pinigų ir darbo, tai *Lietuvių literatūros skaitiniai*. Š. m. gegužės mėnesį pasirodė gražiai paruošta knyga *Lietuvių literatūros skaitiniai*. Tai suredaguota lituanistinių kursų mokytojos Rimos Žemaitytės ir KLB išleista tiek lituanistiniais kursams, mokykloms, tiek visuomenei. Kor.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

SIETYNAS, Marijampolės literatų klubo almanachas, 4 nr. Pirmoje dalyje poezija, antroje - proza. Redaktorės - Leta Trajanaukaitė, Laima

Grigaitytė. Sietyniečių vardu leidinį atsiuntė pirmininkė Irena Vaičiulytė-Bradaitienė. Marijampolė, 2004 m., 124 psl.

Amerikos lietuvių kongresas

EDVARDAS ŠULAITIS

Amerikos lietuvių taryba, seniausioji JAV lietuvių visuomeninė-politinė grupė spalio 21-23 dienomis Čikagoje surengė kas penkeri metai organizuojamą Amerikos lietuvių kongresą. Tai buvo 14-sis tokio pobūdžio suvažiavimas, šį kartą skirtas ALTo 90 metų veiklos ir 65 m. sukakčiai nuo JAV paskelbtos nepripažinimo politikos paminėjimui.

Kongresas buvo pradėtas penktadienio vakare Balzeko lietuvių kultūros muziejuje susipažinimo vakaru. Čia turėjo įvykti neseniai išleistas Lietuvos ambasadoriaus Vašingtone Vytauto Ušacko knygos sutiktuves. Tačiau ambasadorius nelaukta turėjo palydėti JAV gy-

nybos sekretorių Donald Rumsfeld į Vilnių, todėl Čikagą jis negalėjo atvykti.

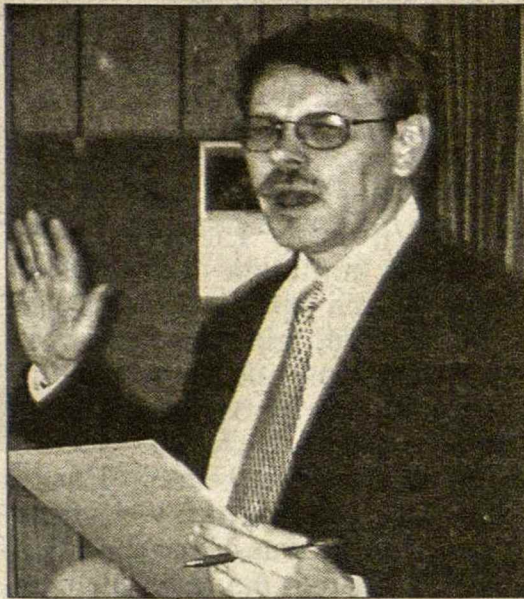
Paskaitos, pranešimai, svarstybos

Pagrindinė kongreso programa vyko šeštadienį. Nuo ankstyvo ryto Šv. Kazimiero seserų vienuolyno salėje šurmuliavo mūsų tautiečiai ne vien tik iš Čikagos. Vėliau čia atvyko ir svečiai amerikiečiai, kurie irgi padarė pranešimus.

Po registracijos, atidarymo, sveikinimų ir ALTo veiklos pranešimų, įvyko pirmasis simpoziumas tema *ALTai 90 metų*. Jame savo mintis pateikė visuomenės veikėjas Petras Bučas, dr. Jonas Valaitis, Pranas Jurkus. Kitame simpoziume *Kur nutekės naujoji banga, smegenys ir protai*. Savo nuomonės išreiškė dr. Jonas Valaitis, prel. Edmundas Putrimas, Jonas Stundžia, Tomas Rinkūnas.

Po pietų pertraukos posėdžiai vyko anglų kalba. Čia pranešimus padarė ne vien tik lietuviai, bet ir minėtieji svečiai – amerikiečiai.

Kalbėtojų tarpe buvo JAV Valstybės departamento Pabaltijo skyriaus direktorius Thomas Navaratil, dr. Lee Edwards, dr. Michael Szporer, dr. Ramūnas Kondrotas, dr. Darius Furmonavičius, Henry Gaidis ir kiti. Kai kurie iš jų buvo mokslo žmonės iš įvairių universitetų. Susirinkusius gerokai sudomino dr. Edwards (beje,

Kalba Saulius Kuprys, pirmininkas Amerikos lietuvių tarybos, kuri surengė Amerikos lietuvių kongresą Čikagoje spalio 21-33 d.d. Ntr. E. Šulaičio

gimusio tada dar lietuviškoje Čikagos Bridgeporto apylinkėje) pranešimas, liečiantis komunizmo aukų paminklo Vašingtone statymą. Šis vyras kaip tik yra paminklinio fondo pirmininkas, tad gerai susipažinęs su visu projektu. Dr. Edwards apie tai kalbėjo ir iškilmingos vakarienės metu.

Gaila, kad šie posėdžiai, nepaisant temų įdomumo ir pranešėjų kvalifikacijų, nesutrukdė lietuvių visuomenės. Juose dalyvavo tik apie 40 žmonių. Atvykusiųjų iš kitų vietovių buvo nedaug, bet labiausiai pasigenda daugiau tautiečių iš Čikagos bei jos apylinkių.

Susidomėjimas pokyliu

Jeigu posėdžių salėje žmonių nebuvo daug, tai jų gerokai padidėjo kongreso pokilyje, įvykusiame "Chicago Athletic Association" patalpose, Čikagos vidurmiestyje. Čia jau susirinko apie 150 asmenų, iš kurių daugiau negu pusė atvyko specialiais autobusais.

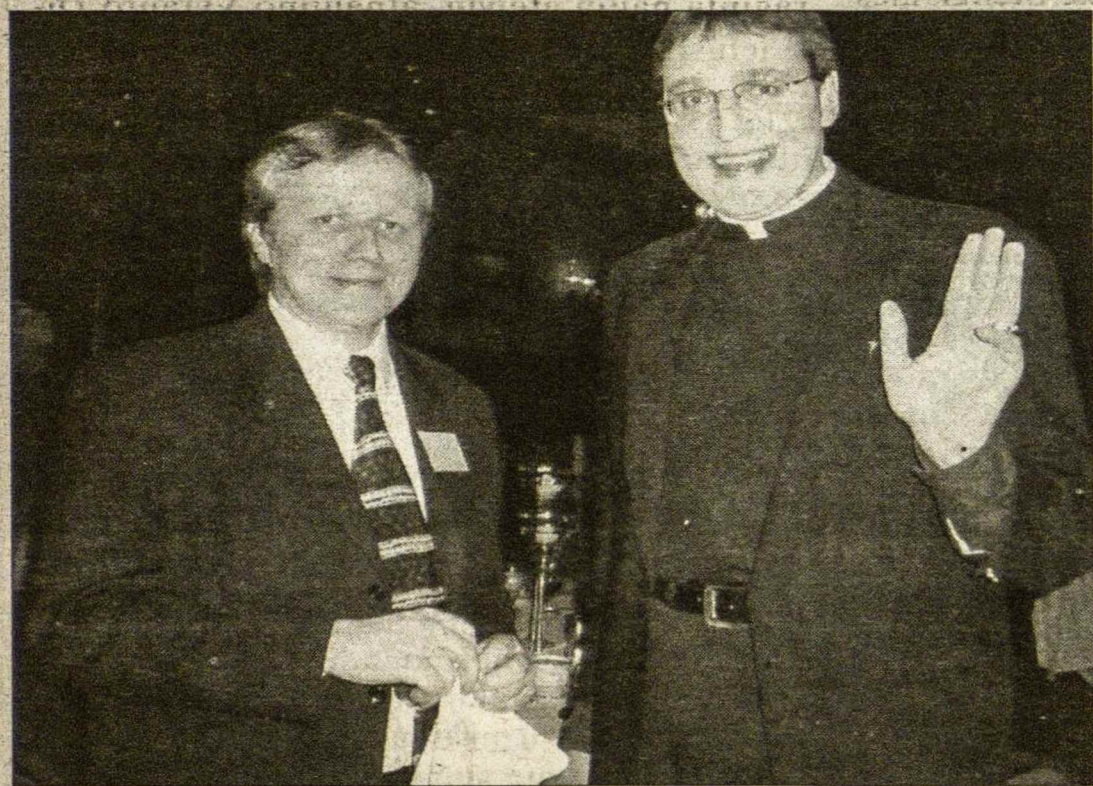
Pradžioje svečiams buvo siūlomi užkandžiai ir kokteiliai, o vėliau persikėlus į pagrindinę salę, patiekta šilta vakarienė. Čia buvo ne vien tik vaišinamasi, bet ir kalbama. Kalbas pradėjo ALTo pirm. Saulius Kuprys, kuris visus pasveikinęs, pakvietė invokacijai vyskupą lietuviams liuteronams išeivijoje Hansą Dumpį.

Pirmininkas pakvietė atsižvelgti kviestinius diplomatus, kurie čia reprezentavo 15 valstybių.

Nukelta į 14-tą psl.

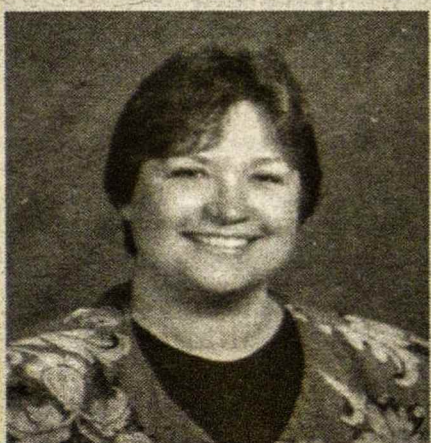

JAV valstybės departamento Pabaltijo skyriaus vedėjas Thomas Navaratil kalba Amerikos lietuvių kongreso pokilyje Ntr. E. Šulaičio

Kun. dr. Arvydas Žygas, iš Kauno persikėlęs dirbti į Čikagą, Amerikos lietuvių kongrese kartu su Amerikos lietuvių televizijos vedėju Arvydu Reneckiu Ntr. E. Šulaičio

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

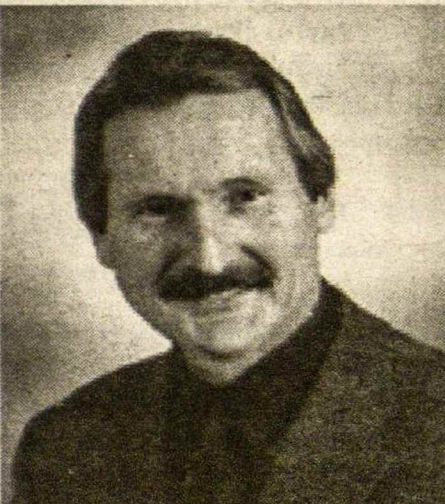
Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

Sutton GROUP

ANTANAS GENYS

"Jūsų nekilnojamo turto aptarnavimas nuo 1981"

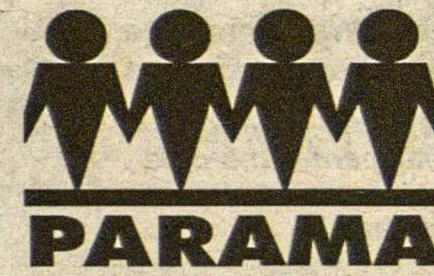
PIRKIMAS ir PARDAVIMAS PATIKIMOSE RANKOSE!

Dėl nuosavybės įvertinimo skambinkite

(416) 236-6000

Sutton Group-Assurance Realty Inc.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 138 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

1.00% Taupomoji sąskaita
iki 1.00% kasd. palūk. čekių sąsk.
1.10% už 30-89 d. term. indėlius
1.25% už 90-179 d. term. indėlius
1.30% už 180-269 d. term. ind.
1.30% už 270-364 d. term. ind.
1.75% už 1 m. term. indėlius
2.05% už 2 m. term. indėlius
2.30% už 3 m. term. indėlius
2.40% už 4 m. term. indėlius
2.90% už 5 m. term. indėlius
2.25% 1 m. "Cashable" GIC (min. \$75,000)
2.75% už 1 m. GIC invest. pažym.
2.75% už 2 m. GIC invest. pažym.
3.20% už 3 m. GIC invest. pažym.
3.20% už 4 m. GIC invest. pažym.
3.25% už 5 m. GIC invest. pažym.
1.00% RRSP & RRIF (variable)
2.75% RRSP & RRIF 1 m.term.ind.
2.75% RRSP & RRIF 2 m.term.ind.
3.45% RRSP & RRIF 3 m.term.ind.
3.45% RRSP & RRIF 4 m.term.ind.
3.50% RRSP & RRIF 5 m.term.ind.
2.50% už JAV dolerių 1 metų GIC
1.50% už JAV dol. kasd.pal.sąsk.

IMAME:

už asmenines paskolas
nuo5.50%
už nekilnojamo turto
paskolas (mortgages) su
- nekeičiamu nuosimčiu
(fixed rate)
1 metų4.25%
2 metų4.70%
3 metų5.00%
4 metų5.10%
5 metų5.30%
- su keičiamu
nuosimčiu4.50%

DUODAME

- asmenines paskolas
- mortgičius iki 95% įkainoto turto
- riboto kredito paskolas (Line of Credit)
- komercinius mortgičius

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI

SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!

GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS

KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR
IEŠKOTE DOVANOS?

PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS

Pirmad., antrd. ir trečiad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. - 8 v.v.
LN skyriuje - penktad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.;
Royal York skyriuje - šeštad. nuo 9 v.r. - 1 v.p.p.

SKYRIAI:

1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C1 Telefonas: 416 207-9239

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ONTARIO LAND SURVEYOR

TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.P.

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

E-mail: tomsenkus@rogers.com

TEL: (416) 237-1893

FAX: (416) 237-0426

Galvojat parduoti nuosavybę ar sužinoti jos vertę, nemokamai įvertinsiu be jokių įsipareigojimų. Mielai ir sąžiningai patarnausiu surasti Jums tinkamą namą ar "condominium".

SKAMBINKITE

**TEODORUI
STANULIUI, B.A.**
416-879-4937
(nešiojamas)

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

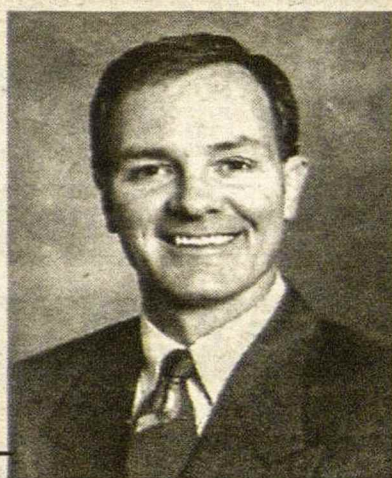
JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 25 metai namų remonto patyrimas ♦
Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9. Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų - 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

Bloor West Village

DENTAL CARE

Dr. J. Birgiolas

Dr. S. Dubickas

Dr. N. Mikelėnaitė-Archer

2373 Bloor St. West

Tel. (416) 763-5677

RE/MAX
Realty Specialists Inc. Inc.
Independently Owned and Operated

Birutė (Betty) Bartusevičius
Sales Representative

2691 Credit Valley Rd., Suite 101
Mississauga, Ontario L5M 7A1
Fax: 905-828-2829

Bus: 905-828-3434

Cell: 416-427-1875

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LLB.

PACE LAW FIRM

- ♦ asmeninės žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu, išieškojimas
- ♦ imigracija į Kanadą
- ♦ testamentų sudarymas
- ♦ palikimų tvarkymas
- ♦ konsultacijos Lietuvos respublikos teisės klausimais

295 The West Mall, 6th Floor
Toronto, ON M9C 4Z4

Tel. 416 236-3060

Fax 416 236-1809

SPRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
413 ROYAL YORK RD., TORONTO ON
(pr. Evans)
Savininkas Jurgis Kuliešius

Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniška ir įrūša
knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

MARGUTIS Parcels

4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniais
laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių

Tel: (416) 233-4601

\$300* COUPON **\$300***
off for 1 parcel **off**
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Žinios iš Lietuvos

• Baltijos krepšinio lygoje (BBL) dalyvauja 8 Lietuvos krepšinio komandos: Kauno "Žalgiris", Vilniaus "Lietuvos rytas", Vilniaus "Sakalai", Šiaulių "Šiauliai", Kauno "Atletas", Panevėžio "Panevėžys", Kėdainių "Nevėžis" ir Klaipėdos "Neptūnas".

• Vilniaus "Lietuvos ryto" krepšinio komanda - Lietuvos vicečempionai - pavasarį laimėjusi ULEB taurę, igijo teisę ir pirmą kartą dalyvaus aukšto lygio Senojo žemyno varžybose Eurolygoje.

• Olandijoje vykusiose 77 dalyvių tarptautinėse "Essen Open" šachmatininkų varžybose Lietuvos atstovas Eduardas Rosentalis surinko 6,5 taško iš 9 galimų ir užėmė trečiąją vietą. Tiek pat taškų surinko ir olandas F. Nijboer, bet dėl geresnių papildomų rodiklių užėmė antrąją vietą. Pirmąją vietą su 7 taškais užėmė ukrainietis V. Baklan.

• Lietuvos lengvaatletė Kristina Saltanovič Portugalijoje laimėjo sportinio ėjimo varžybas. Ji 5 km nuotolį nuėjo per 23 min. 46 sek. ir 23 sekundėmis aplenkė portugalę A. Cabecinh. Trečią vietą laimėjo portugalė V. Santos - 24 min. 53 sek.

• FIFA drausmės komitetas oficialiai informavo Lietuvos futbolo federaciją apie baudą - 10, 500 Šveicarijos frankų, kurią skyrė už netinkamą aštuolių elgesį tarptautinėse futbolo atrankos rungtynėse su Serbijos ir Juodkrantijos vienuolike. Bauda paskirta už keturių degančių fakelų bei dūminio užtaiso išmetimą į aikštę ir laikiną rungtynių sustabdymą.

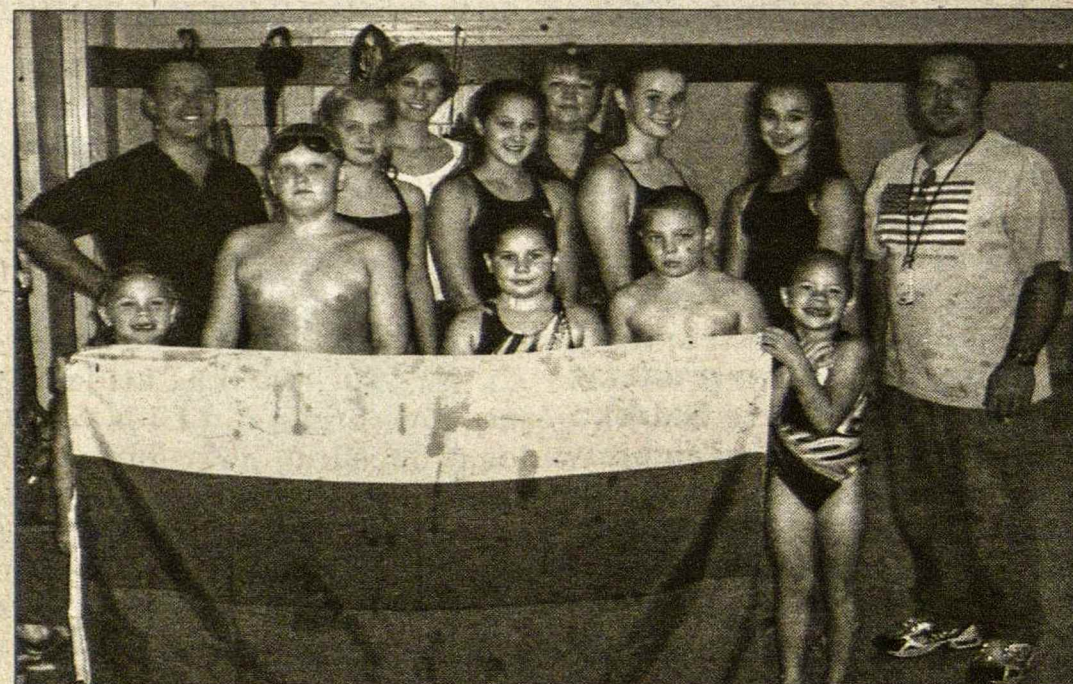
• 2000 metų Turino žiemos olimpinė žaidynių ugnies estafetėje gruodžio mėnesį Lietuvai atstovaus kūno kultūros mokytojas ir verslininkas Stanislovas Laka- vičius iš Jonavos.

• Europos mėgėjų bokso draugijos (EABA) įvertinime Europos pirmenybių bronzos medalininkas ir Atėnų olimpiados penktos vietos laimėtojas, atstovaujantis Lietuvai, Jaroslavas Jakšto užima dešimtą vietą bendroje Senojo žemyno boksinių įskaitoje. VP.

SPORTAS

Lietuvaičių rekordai

Šiaurės Amerikos baltiečių plaukimo varžybų dalyviai Bramptone, ON, š.m. spalio 29 d.

Šiaurės Amerikos baltiečių plaukimo varžybose spalio 29 d. Bramptone, ON, pasižymėjo lietuvaitės (jaunesnės kaip 14 m.), 200 m. laisvą estafetę atlikusios per 2 min. 11.91 sek. Ankstesnis rekordas buvo irgi lietuvių 1974 m. - 2 min. 18.8 sek. Dalyvavo Alana Colgan (31.60), latvė Madelene Lauris (1:08.03), Kendra Colgan (1:40.53), Diana Norkus (2:11.91). Tos pačios plaukikės 200 m. sudėtingą estafetę atliko per 2 min. 27.64 sek. - rekordas irgi lietuvių 1974 m. 2

min. 38.1 sek. (A. Colgan - 30.50, D. Norkus - 1:15.44, K. Colgan - 1:50.47, M. Lauris - 2:27.64).

Mergaičių, jaunesnių kaip 6 m., 25 m. peteliškė nuplaukė Lilija Taraška per 40.65 sek. Alana Colgan 11 ir 12 m. mergaičių kategorijoje atliko 50 m. peteliškę per 34.31 sek. (ankstesnis rekordas - E. Mekėsos 199 m. - 35.67 sek.). Diana Norkus 13 ir 14 m. mergaičių 100 m. peteliškę įveikė per 1 min. 12.94 sek. (ankstesnis rekordas - 1974 m. S. Žymantaitės - 1:16.10). Inf.

Suvažiavimas

ŠALFASS metinis visuotinis suvažiavimas šaukiamas lapkričio 19, šeštadienį, 11 val. ryto Klyvlando, OH, Lietuvių Namuose, 877 East, 185th St., Cleveland, OH; tel. 216 531-2131. Nariams bei sporto darbuotojams yra išsiuntinėta suvažiavimo

darbotvarkė. Norintys dėl jos pasisakyti prašomi kreiptis į centro valdybos pirmininką K. Deksnį, 1257 Royal Dr., Burlington, ON, L7P 2G2; tel. ir faksas 905 332-6006; El.paštas kdeksnys@cogeco.ca

ŠALFASS inf.

"Olimpinė panorama"

EDVARDAS ŠULAITIS

Visada yra malonu į rankas paimti Lietuvos Tautinio olimpinio komiteto leidžiamą ir žurn. Broniaus Čekanausko sumaniai redaguojamą "Olimpinės panoramos" numerį. Malonu buvo pavartyti ir neseniai iš Vilniaus atėjusio "OP" šiu metų 3 nr. puslapius (o jų yra 64). Jo viršelyje matome patį žymiausią Lietuvos sportininką - disko metiką Virgilijų Alekną po jo pergalės Helsinkyje.

Pirmame puslapyje, kaip įprasta, naujų minčių pateikia LTOK pirmininkas Artūras Poviliūnas ir žurnalo redaktorius. Toliau yra rašoma apie Italijoje įvykusį VIII Europos jaunimo olimpinį festivalį, kuriame Lietuvos delegacijos atstovai laimėjo 5 bronzos medalius.

Cia idėtas ir ilgokas straipsnis *Kiekvieną sporto rungtį laimėjo Lietuva*, apie vasarą Lietuvoje įvykusias VII Pasaulio lietuvių žaidynes. Jis pradėdamas tokiais žodžiais: "Užsienio šalyse šiuo metu gyvena per 1,5 mln. lietuvių. Jiems labai svarbu išsaugoti lietuvišumą, neprarasti ryšio su gimtuoju kraštu. Sportas - ta sritis, kuri puikiai sutelkia bendraminčius".

Be to, dedamas rašinys apie Kaune surengtos Europos jaunimo (iki 20 metų) lengv. atletikos pirmenybes. Jos lietuvaite Lina Grinčikaitė laimėjo sidabro medalį. Supažindinama su ieties metiku Tomu Intu, pasakojama apie Vilniuje įvykusį Pasaulio jaunimo imtynių čempionatą. Futbolo mėgėjams, be abejo, yra įdomus rašinys apie vieną iš žymiausių Lietuvos futbolininkų - Arminą Narbekovą. Kadangi jau artėja Turino žiemos olimpinės žaidynės, tai supažindinama ir su viena iš dalyvių - slidininke Irina Tezentjeva.

Taip pat šiame numeryje idėtas pasikalbėjimas su sporto žurnaliste, vienintele krepšinio komentatore Lietuvoje Gintare Grikštaitė.

Yra pasakojama apie kitą sporto žurnalistą, knygų apie sportą techninį paruošėją, sporto kolekcininką - Vytautą Gudelį (jo 75 m. amžiaus proga).

Yra gana plati LTOK kronika, sportinio humoro, kryžiažodis "Olimpinis rėduo", daug nuotraukų ir kt. Bendra žurnalo išvaizda puiki, geros iliustracijos, geras popierius.

Žurnalo adresas: Olimpiečių gt. 15, 09200 Vilnius, Lietuva.

SKAITYTOJAI PASISAKO

NAUJAS TALENTAS

Vieno mūsų ateivio kanadiečio dr. (fizikoje) Dariaus Slavinsko muzikinės kompozicijos, išpūdingai pritaikytos laureatų poetų Maironio, Brazdžionio ir jo paties eilių kūrybai, apibūdintos trumpai jo paties, atliktos pirmame iš trijų koncertų Kanados Londono ir apylinkių lietuviams spalio 23, liks atminty ir stebins naujai atrastu talentu. Lauksim klestinčios tolesnės kūrybos! Talento netrūko ir programos atlikėjams L. Turūtaitei, V. Mašalui, chorui "Daina" ir jo Maironio eilių deklamatoriui su "Angeliukais". Valio energingam S. Kerui ir jo KLB Londono apyl. valdybai.

Edmundas Petrauskas
London, ON

ĮSIDĖMĖTINI RAŠINIAI

Gerb. ir miela p. Jonaitienė,

Su įdomumu perskaičiau Jūsų dalykišką 2005 metų ateitininkų apklausos rezultatų aptarimą. Ačiū!

Taip pat, tam pat 2005.X.4 numeryje "akį pagavo" Jeronimo Šalčiūno korespondencija apie prel. Mykolą Krupavičių - *Dvasininkas ir valstybininkas*. Tą korespondenciją beveik sutapo su prel. M. Krupavičiaus gimtadieniu - spalio 1 d. Smagu, kad Tautos šauklys tinkamai prisimintas ir paminėtas.

Su geriausiais linkėjimais nesibaigiančiame lietuviškos spaudos darbe!

Romualdas Kriauciūnas, JAV

SKAUTŲ VEIKLA

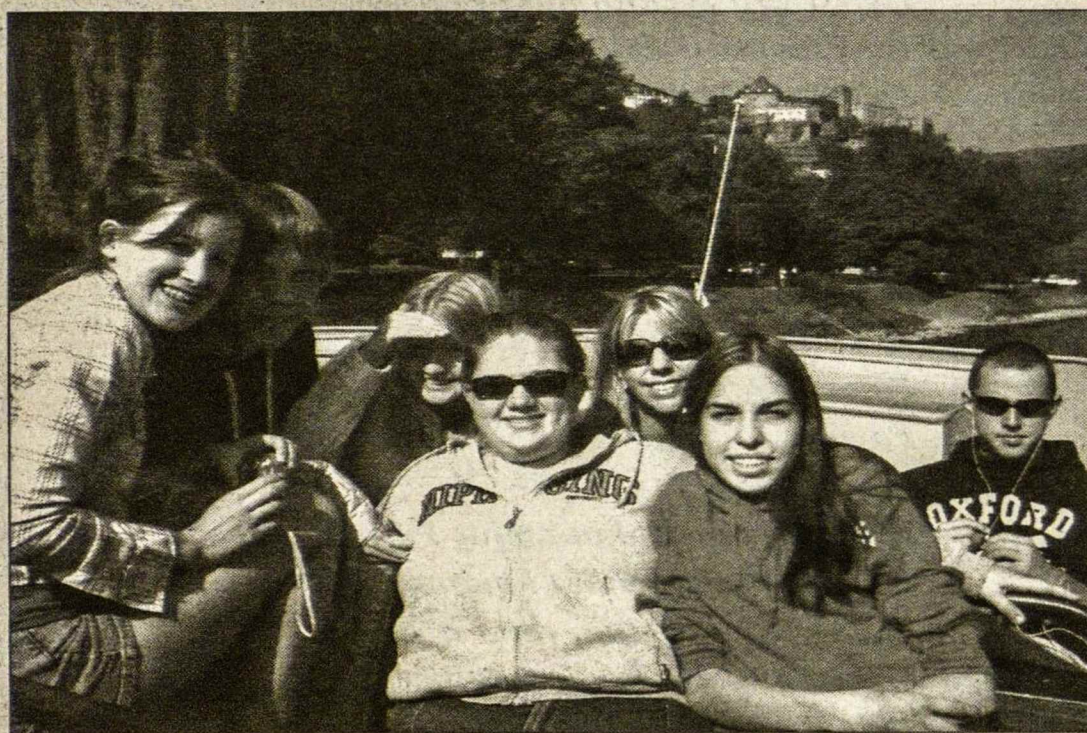

Toronto "Rambyno" tunto jūrų skautai - bebrai iškyloje š.m. spalio 15-16 d.d. Romas Šimkus (kairėje) pagavo žuvį - susidomėjimas nemažas! Ntr. L. Vytės-Szwarc

I "Romuvą" š.m. spalio 15-16 d.d. paiškylauti atvykę jūrų skautų bebrai. Stovi iš k.: R. Šimkus R. Szwarc, A. Balsas, M. Halpin; sėdi - V. Szwarc, M. Punkris, L. Kapiniak, S. Punkris

Ntr. L. Vytės-Szwarc

Pasaulio jaunimo dienoje Vokietijoje teko plaukti Reino upe. Iš k.: L. Žemaitytė, A. Puteris, L. Kuliavaitė, L. Puterytė, L. Bublytė, R. Samonytė, D. Kuras

Ntr. R. Samonytės

Montrealio Šv. Kazimiero parapijos grybų pietų koncerto atlikėjai. Stovi priekyje pianistas Teddeus Norkeliūnas-Kostka; vadovas muz. Aleksandras Stankevičius; scenoje Vaikų choras ir Trio

Ntr. V. Lietuvninkaitės

JAUNIMO ŽODIS

Toronto Maironio lietuvių mokykla - PENKTOJI KLASĖ

Yra labai daug įvairių ir įdomių dalykų, kuriais vaikai mėgsta užsiimti laisvalaikio metu. Laisvalaikis - tai laisvas laikas, kuris reiškia: "Dabar darau tai, kas man labiausiai patinka!" Tai laikas, kai paruoštos pamokos ir atlikti kiti darbai, už kuriuos esame atsakingi savo šeimoje. O ką gi mėgsta veikti penktosios (praejusių mokslo metų) klasės mokiniai? Įdomu sužinoti, kokias knygas jie skaito, kokius mėgsta žaisti kompiuterinius žaidimus ir kokios sporto šakos jiems labiausiai patinka.

Mokytoja Jolita Žabienė, padėjėja Lidija Puterytė

Per mokslo metus daug laisvo laiko man nelieka, tačiau man labai patinka skaityti knygas. Jose tiek daug įdomių dalykų... Žiemą man labiausiai patinka slidinėti. Dažniausiai aš važiuoju slidinėti su savo šeima: tėčiu, mama ir broliu. Gaila, kad tokių laisvalaikio būna mažai.

Rasa Aleknevičiūtė

Mėgstu klausyti muzikos, žiūrėti televizijos šou laidas. Laisvalaikiu žaidžiu ledo ritulį bei skaitau knygas. Labiausiai man patinka apsakymai apie mistiką. Juose taip viskas įdomu ir stebuklinga. Niekada nežinau, kas įvyks toliau. Aš taip pat mėgstu žaisti kompiuterinius "Play Station - 2" žaidimus. Dažniausiai aš žaidžiu žaidimus apie žvaigždžių karus. Jie patys įdomiausi.

Jonas Barakauskas

Savo laisvalaikio metu aš mėgstu skaityti knygas. Man patinka storos knygos apie nuotykius ir stebuklus. Tos knygos verčia mane susimąstyti, kas atsitiks toliau. Skaitydama aš galvoju: Kas dabar įvyks? Kuo visa tai baigsis? Man patinka viską išsiaiškinti ir suprasti, kuo viskas pasibaigs. Labiausiai patinka knyga "Chasing Vereemer".

Ema Bubulytė

Aš labai mėgstu žaisti ledo ritulį. Aš žaidžiu komandoje "West Mall Lightning". Aš žaidžiu ledo ritulį, nes man yra smagu tai daryti. Du kartus per savaitę lankau ledo ritulio treniruotes, žaidžiu varžybose. Šiais metais mano komanda du kartus laimėjo, ir aš tuo labai džiaugiuosi. Ledo ritulį pradėjau žaisti prieš penkerius metus. Kai aš užaugsiu, noriu žaisti NHL koman-

I-oje eilėje iš k.: Viltė Grigutytė, Justinas Turūta, Claudia Wiese, Rasa Aleknevičiūtė, Jonas Barakauskas, Alma Ramanauskaitė; antroje eilėje: mokytoja Jolita Žabienė, Arnoldas Valuntinis, Diana Carranza-Pečiulis, Brendan Butrimas, Indrė Ramanauskaitė, Matas Zenkevičius, Daina Vilkelytė, padėjėja Lidija Puterytė

doje kaip ir Vincent Lecavalier. Tai žaidėjas, kuris man labai patinka. Aš manau, kad visi turėtų žaisti ledo ritulį, nes tai yra geriausias sportas.

Brendan Butrimas

Man patinka gimnastika. Kiekvieną savaitę penktadieniais aš einu į gimnastikos užsiėmimus ir darau įvairius pratimus. Gimnastikos pamokose mes treniruojamės, atliekame apsisukimus, verčiamės kūliais ir darome daug kitų gimnastikos pratimų. Gimnastikos užsiėmimus lankau su savo sesute Auste, o mus moko mokytoja. Mes sportuojame gražioje, didelėje salėje. Jeigu man pasisektų, užaugusi norėčiau būti gimnastikos mokytoja.

Viltė Grigutytė

Laisvalaikio metu man labiausiai patinka važiuoti apsipirkti. Į dideles parduotuves aš važiuoju su mamyte arba drauge. Po parduotuvę ilgai vaikštome ir renkamės įvairias prekes. Kartais išleidžiame daug pinigų. Važiuojame dažniausiai savaitgaliais: matuojamės ir perkame drabužius, batus. Labiausiai man patinka rinktis ir pirkti rankinukus.

Alma Ramanauskaitė

Mano laisvalaikis dažniausiai būna savaitgalį. Tada aš galiu sportuoti. Man patinka žaisti krepšinį savo kieme prie namų. Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais aš lankau krepšinio treniruotes. Krepšinį lanko ir mano draugai. Man patinka su

jais žaisti. Mano šeima irgi žaidžia. Aš žaidžiu "Humberside" ir "Aušros" komandose. Mano tėvelis yra krepšinio treneris, ir todėl man yra taip smagu žaisti krepšinį.

Vytas Šimkus

Man patinka moto krosas. Mėgstu žiūrėti moto kroso lenktynes per televiziją. Laisvalaikio metu žaidžiu kompiuterinius žaidimus. Patys mėgiamiausi kompiuteriniai žaidimai - strateginiai. Dažnai po pamokų einu į kiemą važinėti riedlente ir mokausi atlikti įvairius pratimus.

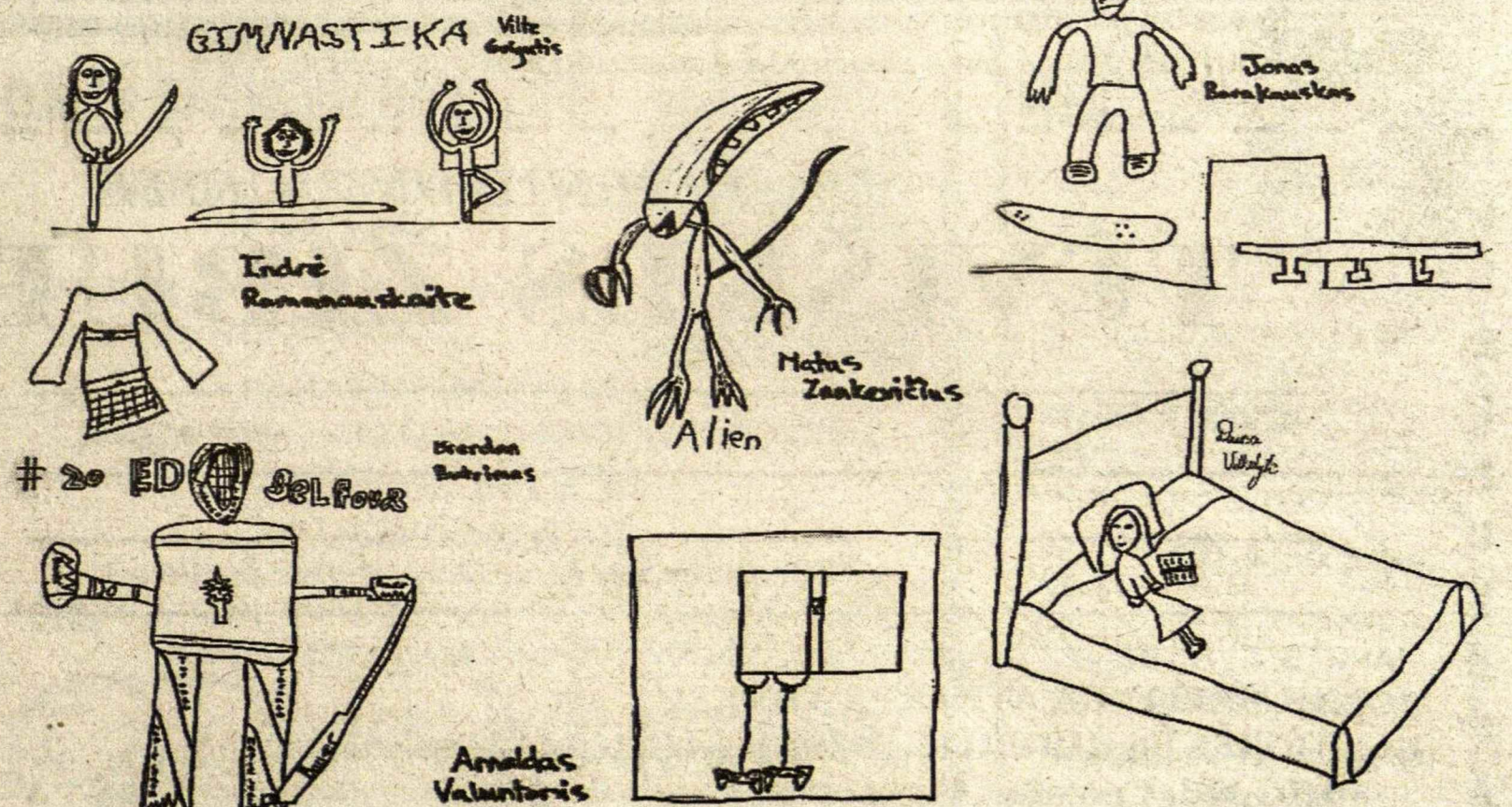
Justinas Turūta

Dažniausiai savo laisvalaikį leidžiu grodama pianinu. Man taip pat labai patinka klausytis muzikos per radiją. Mėgstu skaityti knygas. Pačios įdomiausios knygos yra pasakos ir mistinės istorijos. Visi veikėjai pasakose yra tokie realūs, kad imu galvoti, jog stebuklingi veikėjai gyvena tikrovėje.

Claudia Wiese

Fantastiniai filmai man patinka labiausiai, todėl dažniausiai savo laisvalaikį praleidžiu, žiūrėdamas filmus: "Matrica", "Žiedų valdovas", "Ateiviai ir grobuonys". Aš skaitau daug grožinės literatūros. Jei galėčiau, skaityčiau visą laiką, todėl kai tik turiu laisvą minutę iš karto imu knygą ir skaitau. Skaityti mėgstu, o ypač linksmuosius komiksus. Jie labai, labai juokingi. Skaitymas yra pats mėgiamiausias mano užsiėmimas.

Matas Zenkevičius

Gydytojas ir humanistas

2005 m. spalio 2 d. suėjo vieneri metai nuo medicinos daktaro Juliaus G. Puodžiuko mirties.

Julius gimė Elzbietos ir Juliaus Puodžiukų šeimoje, mažame Vokietijos pietrytinės dalies miestelyje Marienburge. Antrojo pasaulinio karo metu jo tėvai iš Vokietijos atvyko į Kanadą. Toronte Julius lankė prestižinę "St. Michael's College" mokyklą. Windsor, ON, universitete studijavo tiksliuosius mokslus ir gavo magistro laipsnį.

1970 m. buvo išleistas jo mokslinis darbas: *Isolation and Characterization of Yolk Platelets from the Brine Shrimp, Artemia Salina*. 1974 m. Londone baigė "Western Ontario Medical School" universitetą. Porą metų dirbęs šeimos gydytoju (Julius ir aš) nusprendėme, kad mūsų trijų asmenų šeimai būtų geriausia išsikelti į JAV.

Julius labai mėgo gydytojo profesiją ir rūpinosi visų amžių žmonėmis, todėl turėjo labai daug nuolatinių pacientų. Taip pat jis dirbo ligoninėje ir keliuose senelių namuose, priėmė daug į pasaulį ateinančių kūdikių. Kiekvienais metais buvo aktyvus medikų bendruomenės ir daugelio ligoninės komitetų narys. 1987 m. buvo "Fort Bend County" medikų draugijos pirmininkas. 1988 m. ėjo personalo viršininko pareigas "Polly Ryon Memorial Hospital", Richmond, Texas.

Būdamas 45 metų amžiaus, kai dauguma žmonių pasirenka ramų gyvenimą, Julius

A.A. dr. Julius G. Puodžiukas
1944.X.24-2004.X.2

pradėjo 3 metų rezidentūrą anesteziologijoje "Jackson Memorial Hospital" prie Miami universiteto, Miami, Florida. Jam baigus išipareigojimus, mes išsikėlėme į San Antonio, Texas. Čia jis išdirbo anesteziologu 11 metų. Didžiausias jo pasiekimas šioje srityje tai vyr. anesteziologo pareigos "Southwest General Hospital" San Antonio, Texas.

Jis buvo ypatingas ne tik šeimai, bet ir savo pacientams. Moterims, kurių į pasaulį ateinančius kūdikius priėmė, jis buvo žinomas kaip "Painless (beskausmis) Puodžiukas". Panaudodamas savo medicinos žinias ir sugebėjimus darė viską, kad joms nereikėtų kęsti skausmo. Pasitaikydavo atvejų, kai pacientai neturėdavo draudimo, todėl daug kartų dirbo be atlyginimo. Visada laikėsi Hipokrato priesaikos, visai ne-

kreipdamas dėmesio į pacientų materialinę padėtį. Jis niekad neskirstė nei bendradarbių pagal socialinę padėtį, buvo nuoširdus su visais, pradėdant valytojais, baigiant neurochirurgais. Julijų gerbė ne tik kolegos gydytojai, bet ir ligoniniai. Jis prisimenamas kaip šnekus ir juokauti mėgstantis žmogus, darbštus ir stropus gydytojas, geras draugas.

Tiek profesinis, tiek asmeninis jo gyvenimas buvo be priekaištų. Jis maloniai bendravo su mano tėvais Terese ir Alfonsu Žebertavičiais, dažnai kalbėdavosi su jais telefonu. Šeimoje jis buvo suprantantis, jautrus. Sakydavo, kad sunkus darbas yra lygiai tiek pat svarbus, kiek geras humoras jausmas.

Pabaigai norėčiau pacituoti Juliaus kolegos dr. Sylvester Vaughn iš Richmond, Texas, nemačiusio mano vyro 14 metų, mintis. Sužinojęs apie jo mirtį jis rašė: "Taip, mano drauge, aš tave gerai prisimeinu ir dėkoju Dievui už galimybę tave pažinti. Aš žinau, kad Jis tau jau pasakė: Mielas vaikel, tu gerai panaudojai mano tau duotas dovanas".

Julius paliko liūdinčią žmoną Ireną, dukrą Audrą, sūnus Paulių ir Mykolą, mamą Elzbietą Puodžiukienę, brolių Edvardą su žmona Nicole, seserį Dalią Valaitienę su vyru Jurgiu, seserį Sally Pennock, gausų būrį sūnėnų ir dukterėčių bei tetą, tėvo seserį Bronę Taorienę ir jos sūnus su šeimomis. **Irena Puodžiukienė**

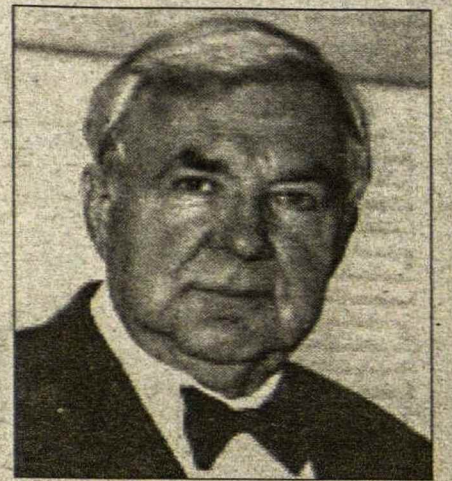
PADĖKA

Mūsų mylimam vyrui, tėvui ir seneliui

**ATA
GINTAUTUI
POVILUI
MITALUI,**

2005 m. gegužės 16 d.
pašauktam į amžinąjį

Dievo prieglobstį,

esame nuoširdžiai dėkingi visiems artimiesiems, draugams ir pažįstamiems už jūsų dalyvavimą pastutinėje Gintauto žemiškoje kelionėje. Esame dėkingi už pareikštus užuojautos žodžius, maldas, gausiai už jo vėlę užsakytas Mišias ir gėles, puošusias jo karstą. Taip pat nuoširdžiai dėkojame už dosnias aukas alkanų virtuvei Lietuvoje, "Cancer Society" ir "Heart Institute". Ypatingą padėką reiškiamo kun. dr. V. Skilandžiūnui už maldas prie karsto ir aukotas gedulines Mišias Otavoje, prel. J. Staškevičiui ir kun. P. Šarkai, OFM, už atnašautas Mišias Toronte ir palydėjimą į amžinąjį poilsį. Esame dėkingi Otavos "Arijos" moterų chorui, muzikėms D. Viskontienei ir D. Radtke už nuostabų šv. Mišių praturtinimą Otavoje ir Toronte.

Su dėkingumu –

Silvija, Paulius ir Julija bei jų šeimos

Amerikos lietuvių kongresas

Atkelta iš 11-to psl.

Trumpas sveikinimo kalbas pasakė latvių atstovas Janis Vilkins ir pagrindinės lenkų organizacijos JAV-Amerikos lenkų kongreso pirmininkė Virginia Sikora.

Taip pat čia mintimis pasidalino kongreso popietinėje sesijoje kalbėjusieji Thomas Navaratis, dr. Lee Edwards. Angliškai kalbėjo ir Lietuvos konsulas Čikagoje Arvydas Daunoravičius.

Visos kalbos buvo gana kondensuotos ir neapilgo. Tad liko laiko ir meninei daliai, kurioje pasirodė solistė Dalia Lietuvninkienė. Ji, akompanuojant Olivijai Urbonaitei atliko trumpą Operą.

Laikrodžio rodyklei priartėjus prie 10 valandos programa baigėsi, nes tuo laiku autobusai turėjo kelti atvykėlius į namus. Visi išsikirstė pakilioje nuotaikoje.

Kongreso užbaigtuvės

Kongreso užbaigtuvėms buvo susirinkta

sekmadienio rytą kazimieriečių vienuolyno patalpose. Iš ten vėliau buvo eita į netoliese esančią Švč. Mergelės Marijos gimimo šventovę iškilmingoms Mišioms. Jas čia atnašavo Lietuvos vyskupų konferencijos delegatas užsienio lietuviams katalikams prel. Edmundas Putrimas iš Kanados, asistuojamas parapijos klebono Anthony Markaus ir naujojo pagalbininko kun. dr. Arvydo Žygo. Po pamaldų buvo susirinkta parapijos salėje atsisveikinimo programai.

Kai paklausėme ALTos pirm. S. Kuprio nuomonės apie pasibaigusį kongresą, šis atsakė gana optimistiškai. Pareiškė, kad kongresas sutvirtino ryšius su ALTą sudarančiomis organizacijomis (o jų dabar yra net 17, nes dar įstojo dvi naujos – Lietuvių katalikų labdaros sąjunga ir Amerikos lietuvių prekybos rūmai).

Pirmininkas pažymėjo, jog ALTa nėra individualių asmenų organizacija ir nenuostabu, kad žmonių kongrese buvo nedaug. Jis pasidžiaugė, kad iš JAV rytinių valstijų dalyvavo jaunesnio amžiaus veikėjai.

Vėlinės

*Kai aukštame skliaute bekrasčiam
Žvaigždės Vakarinės žingsniai pasigirsta,
Ir globėja Vėlina kapų kalneliuos pasirodo,
Išgirst gali šventoj nakties byloj,
Ką Praeitį ir Dabartį –
Dvi Laiko dukros darbščios –
Pavargusiam pasauliui tyliai šneka.*

*O gal ne jos? Gal mes visi?
Visi visi iš Šiapus ir Anapus
Žvakių liepsnos neramiame plazdėjime
Pajuntam Buvusio ir Esamo vienybę,
Pavirtusių Praamžiaus įžiebtą šviesą.*

*Blyškiu mėnultakiu atėjus Vėlina
Nė vieno neaplenkia kauburėlio,
O atminties malda, rami ir dyvina,
Liepsnos sakralumu sušvitus žiburėliais,
Palietus Meile mus, Tikėjimu, Viltim,
Būties trapumo ir didybės paslaptim
Po visagalio Laiko budinčia akim.
Taurumo smilkalais sušildo širdis.*

Zita Čepulytė, Vilnius

UŽSIPRENUMERUOKITE

“TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI”

Vardas, pavardė

Gatvė

Miestas

Provincija/Valst.

Pašto kodas

Telefono numeris

E-pašto adresas

SIŪSKITE ŠIĄ ATKARPĄ ADRESU:

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI, 2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON
L5C 1T3, Canada

**Tik \$50.00
metams!**
JAV-se: amerikietiška

Norintiems susipažinti "Tėviškės žiburiai"
siunčiami nemokami šešias savaites

TORONTO

Prel. Pranas Gaida Lietuvos kankinių parapijos klebonijoje su svečiu iš Lietuvos liuteronų vyskupu Mindaugu Sabučiu
Ntr. kun. A. Žilinsko

Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventės minėjimas Toronte įvyks sekmadienį, lapkričio 27. Dalyvaus šeši Lietuvos karininkai. Pranešimą padarys brigados generolas Česlovas Jezerskas. Apie Lietuvos karo akademiją kalbės plk. Arūnas Dudavičius. Taikos palaikymo tarnybos reikšmę apibūdins joje dalyvavęs vyr. ltn. Marius Steponavičius. Apie karo medicinos tarnybą pasakos ltn. Geraldas Šilinytė, o trumpai apie savo tarnybą - vyr. ltn. Egidijus Oleškevičius ir vyr. ltn. Dimitrijus Ralf. Šeštadienį, lapkričio 26 karininkai lankysis Delhi, ON, lietuvių apylinkėje ir dalyvaus ten surengtame Kariuomenės šventės minėjime. V.P.

KLF valdybos posėdis įvyko spalio 18 d. Prisikėlimo parapijos posėdžių kambaryje. Dalyvavo valdybos pirm. A. Nausėdas, vicepirm. A. Bušinskas, sekr. D. Sher, išd. V. Jonušonienė, narys R. Kalendra, V. Stanevičienė (KLB) ir administratorius L. Baziliauskas. A. Nausėdas pranešė, kad KLF metinis susirinkimas šaukiamas 2006 m. balandžio 23 d. Lietuvių Namuose ir pateikė

einamų reikalų informaciją. Išdėstė pristatė išlaidų apyskaitą nuo š.m. rugsėjo 6 d. iki spalio 17 d. Valdyba patvirtino to laikotarpio išlaidas. Administratorius L. Baziliauskas pristatė valdybai gautą paštą ir pranešė, kad studentams išsiųsti stipendijų čekiai. Kitas valdybos posėdis įvyks gruodžio 12 d. toje pačioje vietoje. D.B.S.

Rinkimai į KLB Toronto apylinkės tarybą įvyks lapkričio 13 d. lietuvių parapijose ir Lietuvių Namuose nuo 10 val. ryto iki 1 val. p.p. Prisikėlimo parapijoje - nuo 9 val. ryto iki 1 val. p.p. Rinkiminė komisija kviečia visus lietuvių balsuoti ir išrinkti veiklią tarybą; taipgi primena, kad kandidatai turi būti susimokėję solidarumo įnašą. Inf.

Pasaulio lietuvių jaunimo XII-asis kongresas įvyks 2006 m. birželio 23 - liepos 9 dienomis Kanadoje - Toronte atidarymas, Hamiltone studijų dienos ir Montrealyje uždarymas. Daugiau informacijos galite rasti Rengimo komiteto interneto tinklalapyje www.kongresas.org

TŽ redakcijoje gautas laiškas iš Lietuvos, kuriame Sonata Pundzienė prašo finansinės pagalbos keturiems mažamečiams jos vaikams. Jiems visiems reikalingos operacijos ir atitinkamas gydymas. Adresas: Sonata Pundzienė, Laižuvo g. 8A, 23, Akmenė, Lithuania.

Vietoj kalėdinių sveikinimų atvirukais įsirašė į bendrą sveikinimą ir paaukojo Tėviškės žiburiams: \$100 - Genovaitė ir Eugenijus Kuchalskiai; \$50 - Hilda Simanavičienė, Birutė Tamošiūnienė; \$40 - Antanas ir Ona Baltrūnai, Angelė Bungardienė, Hamilton, ON; \$30 - Aniceta Deksnienė ir šeima, Hamilton, ON, Jonas Gimžauskas, Hamilton, ON; \$25 - J.J. Šarūnai, St. Catharines, ON; \$20 - Adelė Dobienė ir Audra, Liuda Stulginskienė; \$15 - E.L. Rudaičiai, Rita ir Jean Renaud, Ottawa, ON; \$10 - Elena ir Stasys Kuzmickai, Petras, Gražina Stauskai ir šeima, Lina Einikienė.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ administracija prieškalėdinių laikotarpiu bus atidaryta nuo lapkričio 20 iki gruodžio 4 d. sekmadieniais, po 9.30 v.r. pamaldų iki maždaug 1 v.p.p. Bus galima sutvarkyti prenumeratas, sumokėti skolas, įteikti kalėdinius sveikinimus, užsakyti TŽ kaip dovaną savo bičiuliams.

Kalėdiniai sveikinimai

Jau planuojamas kalėdinis TŽ numeris, kuris išeis gruodžio 13 d. Visa medžiaga, skirta šiam numeriui, laukiama vėliausiai iki gruodžio 1 d. Kalėdinius sveikinimus kviečiame siųsti dar prieš šią datą, kad spaustuvė galėtų juos laiku paruošti. Yra dvejopi sveikinimai - bendras ir atskiri, asmeniniai. Į bendrąjį sveikinimą įrašomi visi tie, kurie pareiškia tokį norą ir atsiunčia auką TŽ. Asmeniniai bei atskirieji sveikinimai yra rėminiai. Jų kaina pagal užimamą plotą. Jais daugiausia naudojasi parapijos, organizacijos, institucijos ir pavieniai asmenys. Sveikinimas per laikraštį šiuo metu yra geriausias būdas pasiekti savo artimuosius ne tik išeivijoje, bet ir Lietuvoje. Tuo būdu išvengiama atvirukų siuntinėjimo, kuris pareikalauja daug laiko ir išlaidų.

Kanados lietuvių katalikų kultūros draugijos Žiburiai metinis susirinkimas įvyko lapkričio 2 d., 7.30 val. v. Tėviškės žiburių patalpose. Susirinkimą, kuriame dalyvavo 17 narių, pradėjo dr. jos valdybos pirm. Joana Lasienė, pasveikinusi dalyvius ir pakvietusi invokacijai prel. J. Staškevičių, po kurio maldos tylos minute pagerbti šiais metais amžinybėn įėję ilgamečiai dr. jos darbuotojai aa. Vytautas Aušrotas ir aa. Vytautas Sendžikas. Darbotvarkės pakeitimų ar papildymų neatsiradus, R. Jonaitienė perskaitė praeitų metų susirinkimo protokolą, kuris buvo priimtas be pataisų.

Pranešimus padarė pirm. J. Lasienė, paaiškinusi apie ketinimą ateinančiais metais surengti pirmojo TŽ redaktoriaus dr. Adolfo Šapokos 100-ojo gimtadienio paminėjimą; išd. dr. Č. Jonys pateikė finansinę apyskaitą; apie laikraščio puslapių paruošimą kalbėjo red. Č. Senkevičius. Vykto trumpos diskusijos dėl pranešimų; iškeltas sumanymas didesniuose lietuvių telkiniuose turėti TŽ įgaliotinius. Kadencijai pasibaigus, visais balsais išdėtininko pareigoms perrinktas dr. Č. Jonys. Pasitraukusios sekretorės A. Šimonėlienės vieton ieškomas kandidatas-tė. Susirinkimas baigtas vyno ir užkandėlių vaišėmis, kurių metu dr. jos nariai pabendraavo, pasidalino rūpimais klausimais.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Amerikos lietuvių fondas (ALF) praneša, kad Fondo tarybos narė Jūratė Budrienė loterijai padovanojo \$100 - ALF narystę, kurią laimėjo Vytautas Šimkus; ALF pokylis ir švietimo premijos įteikimas įvyko lapkričio 5 d. Pasaulio lietuvių centro salėje; Šveicarijos lietuvių bendruomenės valdyba dėkoja ALF nariams už finansinę paramą knygos *Alpių lietuviai* išleidimui. ALF adresas: 14911 127th

St., Lemont, IL 60439; tel. 630 257-1616. Inf.

Pastebėta, kad Kanados indėnai ir pietų Azijos kilmės asmenys susserga cukraus liga 3-5 kartus greičiau nei europiečių kilmės kanadiečiai. Per didelis riebalų ir cukraus vartojimas ir per maža fizinė veikla sukelia 2 tipo cukraus ligą. Vien tik Britų Kolumbijos provincijoje yra daugiau kaip 250,000 cukraus liga sergančių.

Rikis Punkris
REALTOR

HomeLife
Experience Realty Inc.

Ieškote pirkti?

- Padedu nuomininkams tapti savininkais.
- Paaiškinsiu, kaip pradėti, padėsiu nusipirkti.

Skambinkite: 905 896-1177

Tinklapis: www.rickpunkris.com

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
Foundation

1 Resurrection Rd., Toronto, ON, M9A 5G1 tel. 416-889-5531
Elektroninis paštas: kifondas@on.aibn.com

Remkime lietuvių veiklą Kanadoje!
Remkime Lietuvą!
Remkime per Kanados lietuvių fondą!

Prisiminkime Kanados lietuvių fondą
testamentuose ir remkime jį savo aukomis.

Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Telefonas veikia nuo pirmad. iki penktad. tarp 9 v.r. ir 5 v.v.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

Algis MEDELIS

QUEEN SYRENA TRAVEL
133 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.
M6R 2L2 Tel. 416-531-4800

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS
I LIETUVĄ - visuomet geriausiomis kainomis!

VISUOMET turiu įvairių pramoginių išvykų -
apžiūrėti Toronto miestą, Niagarą, Ontario šiaurę,
Otavą, Kvebeką ir t.t. - teiraukitės!
VISUOMET ruošiamos maldininkų kelionės -
Roma, Liurdas, Fatima

Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, skambinkite ALGIUI MEDELIUI asmeniškai.

Tel. Toronte 416 531-4800

Bilietus prašau atsiimti, į tolimesnes vietas siunčiu X-PRESS paštu

MEDELIS CONSULTING #1202-50 Elm Dr.E., Mississauga, ON
ALGIS ir STEFA MEDELIAI Tel. 905-306-9563

Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.

Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

DALIA VAŠKEVIČIŪTĖ, CFP

NORĖTUMĖT IŠEITI Į
PENSIJĄ?

Nereikia didelio turto, reikia
GERO PLANO!

PASKAMBINKITE MAN,
pasitarsime, padėsiu susitvarkyti ateičiai

905-451-1933

TAUPYMO SĄSKAITA:

2.4% - kasdieninės palūkanos (be priemokų)
GIC: 1 m. - 3%; 2 m. - 3.2%; 3 m. - 3.45%; 4 m. - 3.6%;
5 m. - 3.8% (nuošimčiai gali keistis)

Dale & Morrow
INSURANCE AND FINANCIAL SERVICES

HomeLife

HomeLife Realty
Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES

Tel. (416) 763-5161

Fax: 416 763-5097

Prašau kreiptis visais namų
pirkimo-pardavimo reikalais.
Patyrimas šioje srityje nuo 1987 m.

SKYTRAIN LTD

TOURS & TRAVEL

2558 Danforth Ave. Toronto M4C 1L3

BILIETAI Į LIETUVĄ!

ŽEMIAUSIOS KAINOS!

SKAMBINKITE VIOLETAI

416-690-4922

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiamo lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

TORONTONT

Anapilio žinios

• Ateinantį sekmadienį bus renkama Toronto arkivyskupijos įsakyta rinkliava kunigų pensijų fondui (Shepherds' Trust).

• Anapilio autobusėlis dabar sekmadieniais maldininkus veža į 11 v.r. Mišias Anapilyje jau nebe nuo Islington požeminių traukinių stoties, bet nuo "Vilniaus rūmų". Pakeitimas padarytas atsižvelgiant į daugumos keleivių pageidavimus. Kadangi autobusiui kelias truputėlį ilgesnis, tai dabar nuo "Vilniaus rūmų" maldininkai paimami 10.15 val. ryto.

• Pasiruošimo pamokos Pirmajai Komunijai jau pradeda mos. Registruotis prašome sekmadieniais po Mišių zakristijoje arba kitu metu skambinti klebonijon tel. 905 277-4320.

• Jaunų šeimų sekcija rengia vaikų kalėdinę eglutę gruodžio 18, sekmadienį, po 9.30 v.r. Mišių Anapilio salėje. Prašome jau dabar vaikučius registruoti šiam renginiui vakarais pas Janiną Dzemionienę tel. 905 848-5236.

• Anapilio knygyne gauta filmoploškė (DVD) *Vienui vieni*. Galima įsigyti papigintų lietuviškų knygų ir plokštelių.

• Mišios lapkričio 13, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Michaliną Dausienę; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje lapkričio 13, sekmadienį, 2 v.p.p. už a.a. Petrą Bridicką; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje lapkričio 12, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Bronių Dirsę ir Alę Dirsienę.

AUKOS

A.a. Monikos Bumbulienės XII mirties metinėms paminėti Antanas Bumbulis *Tėviškės žiburiams* aukojo \$100.

A.a. inž. Juozui Daniui mirus, užjausdami jo šeimą, Bronė ir Jonas Lukoševičiai *Tėviškės žiburiams* aukojo \$30.

A.a. Aldonai Mališkienei mirus, užjausdami visus šeimos narius, Bronė ir Jonas Lukoševičiai *Tėviškės žiburiams* aukojo \$30.

Sveikindami Juozą Šarūną, švenčiantį savo 90-tąjį gimtadienį, Jeronimas Bieliūnas, Stasė ir Sigitas Zubrickai *Kovai su vėžiu* sergantiems vaikučiams Lietuvoje aukojo \$60. M.P.

A.a. Rudolf "Rudy" John Willen-Willenbrechtui mirus, užjausdami jo šeimą ir visus gimines *Kovai su vėžiu* sergantiems vaikučiams Lietuvoje klasės draugė Danutė Vaidilienė ir šeima aukojo \$100. M.P.

Vaiko tėviškės namams aukoj: a.a. inž. Juozo Danio atminimui: \$50 – Iz. Mališka; \$30 – G. Kudžmienė; \$20 – D. Staškevičienė; a.a. Konstancijos Jasutienės atminimui: \$50 – E.R. Verbylos; \$40 – R. Pocauskaitė; \$20 – Iz. Mališka, B. Rupšienė; \$10 – Z.A. Burkšaičiai; a.a. Aldonos Mališkienei atminimui: \$100 – Iz. Mališka, dr. J. Mališka, J. Kibirkštis; \$40 – R. Mališkaitė, G. Kudžmienė; \$30 – B. Rupšienė; \$25 – B.A. Niedvarai, J. Blauzdžiūnienė, L.V. Stankevičiai, A. Povilaitienė, D. Staškevičienė, St. Baršauskienė, Ch.J. Tanner; \$20 – E. Pochyla, S.J. Lencewicz, K. Mališkaitė, P.J. Adamoniai, V. Sabalys, J.C. Grigeliai, E.L. Dainiai, N. Jakonienė, R. Pocauskienė, A. Piešina, A. Piečaitis; \$10 – K.A. Lencewicz, A.Z. Burkšaičiai.

Dėkoja – KLKM dr.jos

Montrealio skyrius

Vilniaus radijo laidos užsieniui girdimos kasdieną, 7 v.v. 9875 kHz dažniu, 31 m bangos ruože.

Prisikėlimo parapijos žinios

• Parapijiečiai ir kunigai sveikina Hamiltono Aušros Vartų parapiją, kuri šį sekmadienį švęs savo metinę šventę/atlaidus iškilmingom Mišiom, procesija ir vakariene. Mišias koncelebruos vysk. P. Baltakis, OFM, su šventėje dalyvausiančiais kunigais.

• Praeitą sekmadienį 10.45 v.r. Mišias aukojo vysk. Paulius Baltakis, OFM, kuris atvyko į Torontą, kaip vienas iš steigėjų, švęsti parapijos sporto klubo "Aušra" 50 metų veiklos sukakties. Per Mišias giedojo parapijos "Retkartinis" choras.

• Lapkričio 9 d. palaidota a.a. Antosė Krikštolaitienė, 97 m. Paliko sūnų Joną su šeima. Lietuvoje mirė a.a. Elvyra Rozenbergienė, Vilmos Gaputienės ir Elzės Simonavičienės sesuo. Montrealyje mirė a.a. Natalija Vasilauskienė, Marytės Vasilauskienės brolienė.

• Vienos dienos susikaupimą vyrams ir moterims rengia KLKM dr-jos parapijos skyrius lapkričio 26 d. parapijos patalpose. Susikaupimą ves Vilniaus arkikatedros klebonas kun. Ričardas Doveika. Norintys dalyvauti registruojasi pas skyriaus pirmininkę A. Ratavičienę – 416 207-1975 ar parapijos raštinėje – 416 533-0621. Skyrius taip pat rengia savo metinę šventę su Mišiomis, pietumis ir menine programa gruodžio 4 d.

• Dar ne vėlu užregistruoti vaikus Pirmos Komunijos ir Suvirtinimo sakramento paruošimo pamokoms. Skambinti į raštinę 416 533-0621.

• Trys parapijos Mišių patarnautojai - broliai Ben ir Eric Hayes bei Petras Pečiulis - buvo apdovanoti kardinolo Carter'io žymeniu už pavyzdingą ir ilgą tarnybą.

• Šį sekmadienį bus daroma "Shepherd's Trust" rinkliava, kunigų pensijų fondui.

• *Žodis tarp mūsų*, lapkričio ir gruodžio mėnesių knygutės, yra padėtos parapijos šventovės prieangyje. Kaina \$5.

• Mišios sekmadienį, lapkričio 13: 8 v.r. už a.a. Justiną Pošką; 9 v.r. už a.a. Elvyrą Šelmienę; 10.45 v.r. už Vėlinių novenai pavestas sielas, už gyvus ir mirusius parapijiečius, už a.a. Kazimierą Eringį; 12.15 v.d. už a.a. Vytautą Dargį ir Mamertą Duliūną.

Anapilio sodybos vaikų choras "Gintarėliai", vadovaujamas muz. Deimantės Grigutienės, š. m. lapkričio 5 dieną dalyvavo Lenkijos respublikos generalinio konsulo ir "Toronto Sinfonietta" suorganizuotame "Solidarumo" judėjimo 25-čio koncerte, kuris įvyko "Calvin Presbyterian" šventovėje Toronte. Šis judėjimas, prasidėjęs Lenkijoje, padėjo pamatus daugeliui Rytų Europos valstybių išsilaivinti iš komunistinio režimo ir atgauti nepriklausomybę. Todėl į šį renginį buvo pakviestos kūrybinės pajėgos, atstovaujančios toms šalims, kurios priklausė sovietiniam blokui. Dalyvavo Kanados lenkų, latvių, slovų, vengrų, ukrainiečių, rumunų, čekų ir lietuvių atstovai. "Gintarėliams" teko garbinga proga atstovauti Kanados lietuviams. Jie atliko keturias dainas, akompanuojant Editai Morkūnienei, kurioms žiūrovai negailėjo šiltų plojimų. Šis "Gintarėlių" pasirodymas buvo trumpai parodytas tą patį vakarą per City TV ir City Pulse 24 televizijos kanalus. Dlv.

Lietuvių Namų žinios

• Lapkričio 6 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 150 svečių. Pranešimą padarė ir su svečiais supažindino Kultūros komisijos narys B. Stundžia. Svečių knygoje pasirašė P. Linkevičius iš Oakville, ON.

• Labdaros valdybos posėdis – sausio 11 d., 7 v.v. Slaugos namuose, o Lietuvių Namų valdybos posėdis – lapkričio 16 d., 7 v.v. Lietuvių Namų seklyčioje.

• Prof. V. Samonio paskaita lapkričio 6 d. susilaukė gausių klausytojų. Paskaitoje ir diskusijose atkreiptas dėmesys į Rusijos pastangas skaldyti Europos sąjungos vienybę ir stiprinti savo įtaką Europoje. Ši Rusijos elgsena gali neigiamai veikti Lietuvos stabilumą.

• Lapkričio 13 d., 1.30 v.p.p. įvyks seminaras finansavimo planavimo proceso klausimu. Seminare dalyvaus "Investor Group Financial Services Inc." Konsultantas A. Zablockas.

• Kultūros k-ja turi įvairaus žanro vaizdajuosčių, kurias platina S. Škėma, tel. 416 762-8646.

• Kviečiame visus pietauti Lietuvių Namuose. Jauki aplinka, geras aptarnavimas, veikia baras.

Slaugos namų žinios

• Slaugos namams \$5000 aukojo P. Gumbinas. Slaugos namų komitetas dėkoja visiems už aukas, kurios priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St.W., Toronto, ON M6P 1A6.

Muziejiaus-archyvo žinios

• Tęsiama meno paroda, labai įvairi ir graži, kurią jau matė šimtai lankytojų. Kviečiame visus apsilankyti! Muziejus yra Anapilyje, antrame aukšte virš kapinių raštinės. Lankymo valandos: sekmadi. 10.30-11 v.r. ir 12 v.d.-6 v.v., pirmadi. 1 v.p.p.-8 v.v. Tel. 905 566-8755. El.paštas: litharch@the-wire.com

• Praeitą savaitę žiniuose per neapsižiūrėjimą praleista, kad M. Juozaitienės \$100 auka muziejui buvo a.a. Vyt. Aušroto atminimui.

Toronto lietuvių pensininkų klubo metiniai pietūs spalio 13 d. praėjo šauniai – dalyvavo 130 narių ir svečių. Pirm. B. Saplys pasveikino susirinkusius. Toliau vyko muzikinė programa, kurią atliko klubo choras "Daina", vad. muz. L. Turūtaitės. Susirinkusieji nepagalėjo plojimų choristams įeinant ir išeinant. Tarpais visi drauge dainavo. Programai pasibaigus, renginių vadovė T. Kobelskienė įteikė rožių puokštę L. Turūtaitei. Prieš valgį maldą sukalbėjo Onutė Juodišienė. Po V. Birštono paruoštų skanių pietų vyko turtinga loterija. Viskas buvo sklandžiai suorganizuota T. Kobelskienės rūpesčiu. Br.P.

Kanados lietuvių bendruomenės (KLB) krašto tarybos metinis suvažiavimas įvyko praeitą šeštadienį, lapkričio 5 Delhi, ON, Šv. Kazimiero parapijos salėje. Susirinko 46 apylinkių pirmininkai, jų atstovai ir kiti rinkti tarybos nariai. Posėdžiai vyko nuo 9.30 v.r. iki 3 v.p.p., kada susirinkusieji dalyvavo Mišiose parapijos šventovėje, po to pabendravo su vietiniais lietuvišiais prie kavutės. (Platesnis aprašymas bus kitame TŽ numeryje).

LIETUVAITĖ ieško darbo, gali prižiūrėti pagyvenusius žmones arba vaikus. Skambinti tel. 416 830-7466.

MONTREALQUE

Aušros Vartų parapija

Vėlinių Mišias lapkričio 2 d. už mirusius Aušros Vartų parapijiečius atnašavo klebonas kun. R. Birbilas. Per Mišias giedojo parapijos choras, po Mišių – *Libera*. Per praėjusius metus mirė 13 parapijiečių.

Aušros Vartų metinė šventė – lapkričio 13, sekmadienį. Prieš Mišias bus šventinamas kryžius šventoriuje (Gyčio Niedvaro darbas). Po Mišių salėje bus pietūs bei vertinga loterija. Muzikinę programą atliks dainos vietas "Melodija", vadovaujamas muz. Aleksandro Stankevičiaus.

Susituokė Nathalie Zazour ir Roman Tkacz. D.S.

Šv. Kazimiero parapija

Sekmadienį, lapkričio 6 Šv. Elzbiotos dr-ja paruošė priešpiečius salėje. Plakatas su buvusios pirmininkės Anne Kreivienės nuotraukomis jos 100 metų gimtadienio pokylio, įvykusio liepos 6 d., kabojo prie bufeto stalo. Susirinkimas pradėtas maldą. Narė Matilda Markauskienė lietuviškai vedė maldą už a.a. Kristiną Šimonėlienę, kuri mus paliko spalio 1 d. Kalbėjo Petras Paulauskas, "Groupe Sutton" namų pardavimo agentas, davęs naudingų patarimų. Po diskusijų padėkota ir įteikta dovanėlė. Apdovanota ir pasitraukianti pirmininkė J.

Bernotienė. Nauja pirmininkė išrinkta A. Ouelette-Brilvičienė, o J. Bernotienė vicepirmininkė. Parapijos Šimtmečio kito sekretorė V. Lietuvninkaitė prašė, kad narės praneštų jų užaugusių vaikų vardus, adresus, o taip pat buvusių parapijiečių, kurie išsikraustę iš Montrealio. Šis k-tas nori buvusiems parapijiečiams pranešti apie parapijos šimtmečio renginius. Pirmininkė padėkojo narėms už pyragus bei sumuštinis ir priminė, kad Šv. Elzbiotos atlaidai lapkričio 17 d. Narės atšvęs savo globėjos atlaidus sekmadienį, lapkričio 20 šv. Mišiomis ir pietumis. Narės nemokamai, svečiams \$10. Narės prašomos iškepti pyragų. V.L.

Sekmadienį, lapkričio 6 per Šv. Elzbiotos dr-jos susirinkimą kalbėjo namų pardavimo agentas Petras Paulauskas

Ntr. V. Lietuvninkaitės

Šv. Elzbiotos dr-jos komitetas (iš k.): Nijolė Šukienė, išdininkė, Mickie Tautkus, sekretorė-išdininkė, nauja pirmininkė Antoinette Brilvičienė, nauja vicepirmininkė Julie Bernotienė, Vida Lietuvninkaitė, sekretorė

Ntr. R. Pingitore

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES

LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.

1001 SHERBROOKE ST.E., SUITE 555, MONTREAL, QUE. H2L 1L3

TEL: 514-286-1985 FAX: 514-286-1981

Joana Adamonis A.I.B. Petras Adamonis C.I.B.

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue de Sève
Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 (ext. 26) dienos metu.

"BALTIC TREE SERVICE". Genėju ir apsaugau nuo ligų bei kenkėjų visų rūšių medžius, krūmus pigiai ir tvarkingai. Pagražinsiu jūsų kiemo vaizdą! Danius Lelis: 647-519-2299 (nešioj.)

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu - sausomis putomis. Kilimas išdžiūsta per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

PUNIA

CONSTRUCTION LTD.

REMONTAI

vidaus ir išorės; 15-os metų patyrimas; profesionalus, kokybiškas darbo atlikimas.

Perkant ar parduodant namą verta paskambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI

cell: (416) 560-0122

namų: (905) 848-9628